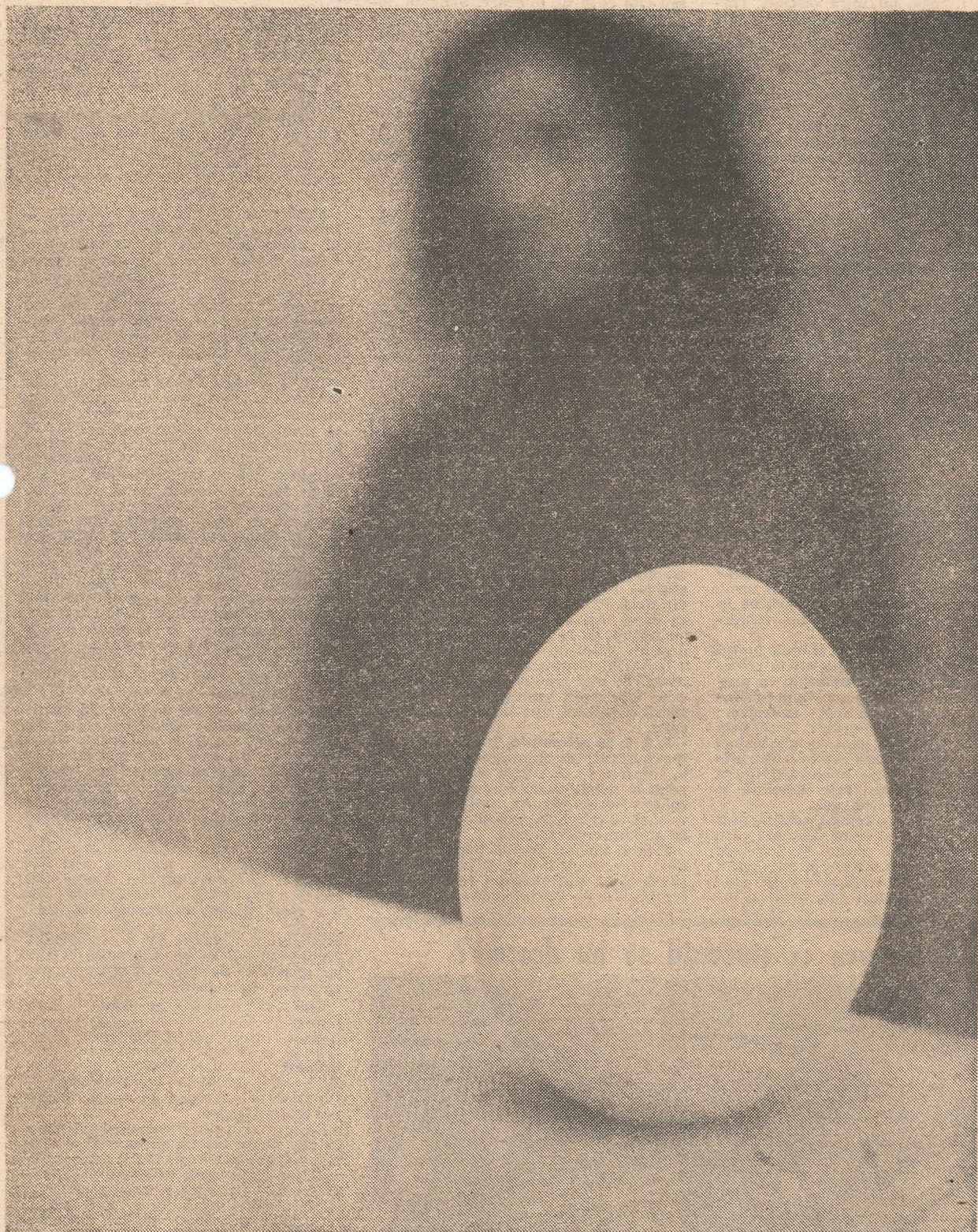

Acum 500 de ani
a fost
descoperită America
Ce-ar fi fost
dacă era descoperită
România?

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL
● fondat 1911

Anul I ● Nr. 42 ● 17-24 octombrie 1990 — București

Democrația — oul lui Columb

Fotografie de PAUL AGARICI ■

**„Vă raportează,
domnule inculpat!”**

Pagina 2

**Ce așteaptă
Eugen Barbu?**

Aflați în pagina 11

O ȘANSĂ: TIB

La București, s-a deschis cea de-a 16-a ediție a Tîrgului Internațional București, prima care cîntărește, de fapt, pentru viabilitatea economiei noastre ca economie de piață. Participă — fapt semnificativ — și aproximativ 100 de întreprinderi particulare românești. Cîteva prime contacte stabilite în exclusivitate de „Flacăra” — la pagina 15. Vom reveni pe larg în numărul viitor.

**Pușcăriasi
pentru liniștea noastră**
Pagina 2

**Execuția
mareșalului Antonescu**
Pagina 10

Enigma de la morgă
Pagina 6

PLEDOARIE PENTRU ROMAN

De mai multe luni urmărim captivați o puzderie de personaje care evoluează pe scena politică a țării. Am uitat de Don Quijote, de Mișkin sau Meursault și ne străduim să descifrăm înțelesurile ascunse în discursul unui parlamentar. Ni se pare mai pasionant drumul spre privatizare decît piruetele Maiei Plisețkaia. Unii dintre oamenii zilei își interpretează cu asemenea dezinvoltură rolurile încît pierzi nostalgia actorilor profesioniști. Iar sălile de concert nu mai stîrnesc acel interes pe care îl provoacă, de pildă, sala unde își desfășoară ședințele senatul.

De aceea întrebarea pe care ne-o pune spectacolul Naționalului bucureștean cu **Cine are nevoie de teatru?** cade ca o lovitură de trăznet și ne aduce cu picioarele pe pămînt. Ne uităm unii la alții ca treziți dintr-un somn adînc și n-ar mira pe nimeni dacă am izbucni în ris. Cum? Să renunți la teatru pentru a vedea acțiunile unui biet ins cu carte puțină cocoțat în fruntea cine știe cărui partid? Să renunți la muzică, fiindcă la televizor se transmite o dezbateră doctă dar nesinceră despre calea pe care trebuie să apucăm pentru a intra în Europa? Să renunți la un film numai pentru că la radio se vor transmite amănunte în legătură cu un marș de protest? Să renunți la roman? Să renunți să scrutezi eternul de dragul efemerului?

Imposibil.
Și totuși, o vreme...

GEORGE ARION ■

Pușcăriasi pentru liniștea noastră

Procesul celor 23 din 24

„Vă raportează, domnule inculpat!”

Audiat la 10 octombrie, inculpatul Popescu Dumitru ține s-o zică și pe asta: „S-au îmbunătățit condițiile de detenție, domnule președinte, datorită intervențiilor dumneavoastră salutare”. Domnul judecător lt. col. Gheorghe Ciobotaru ride cu mina la gură. Fostul Dumnezeu al „Scintei” are degetul lung: îl gîdilă pe domnul președinte la scenă deschisă. Se consideră un înalt nevinovat, apără de faptul că — așa cum spune — „am tăcut zece ani”. O tăcere care a mai crutat cultura de zelul său anterior, nu? Mană cerească! Iar acum, în loc să i se aducă elogii, lui Popescu-Dumnezeu nu i se recunoaște nici măcar consacrarea ca marele mucenic Mitică. Bietul de domnia sa!

În-a înțeles — ca și ceilalți zece inculpați auziați anterior — ce se întâmplă la Timișoara. În 17 decembrie au crezut orbește ce le spunea Ceaușescu. Deși afirmă, la un moment dat, despre cel pe care l-a tălmăcit cu sîrg: „Tot ce spunea el nu avea nici o valabilitate”. E drept că valabilitate n-aveau nici gugumăniile din atâtea discursuri cu care Popescu Dumitru l-a ridicat în slăvi și l-a cam etichetat bilbiitului cultul personalității. Dar actualul mare mucenic Mitică a uitat vremea cînd se credea Dumnezeu. (Era vremea în care numele Tatălui n-avea voie să înceapă decît cu literă mică: după ortografia comunistă a tovarășilor de luptă ai inculpatului, care prin „cel mai autorizat reprezentant” al lor — despotul neînțelept — instituiau reglementări juridice în fața de limbă). A uitat, dar poate nu chiar de tot. O ultimă zvicnire a fostei lui iubiri pentru Ceaușescu se simte și în fața instanței, cînd inculpatul își amintește ședința c.p.ex. din 17 decembrie. „Atunci mi-am dat seama că era un mare actor care s-a ignorat, dar avea talent autentic”. Ba chiar: „Ceaușescu avea un al șaselea simț, avea la coada ochiului un aparat cu care vedea tot”.

Și totuși: „Dacă știam că poporul se ridică împotriva lui, mă ridicam și eu”. Așa, deci. Dumnezeul decăzut aștepta cu fîc mai întîi sigur: laie ori bălăi. Nu și-a sesizat păcatul că a așteptat prea mult.

Vineri, 12 octombrie, fostul cunoscut diplomat, actualul inculpat Andrei Ștefan: „Am făcut totu’ ca să servesc interesele supreme ale țării și ale poporului... Reafirm că nu mă consider vinovat de infracțiunea pentru care sînt trimis în judecată și, în genere, de nici o infracțiune în legătură cu evenimentele din decembrie 1989”. Aceasta deși declară că „la terminarea mitingului (din 21 decembrie n.n.) și în raport cu răspunsul lui Dăscălescu, reînnoș de la Timișoara, din care rezulta că acolo nu se încheiase evenimentul, am tras concluzia că tot ce se întâmpla la Timișoara și la București punea în discuție existența sistemului”. (Lămuririle de la Dăscălescu le-a cerut împreună cu Popescu Dumitru; care, într-o bijbăială pînă la Dumnezeu Cel Adevărat, declarase că Dăscălescu nu le-a spus nimic-nimicuș, le-a întors spatele și a plecat mut. Se molipsise, brusc, de tăcerea al cărei patenț și-l revendică domnul Mitică Delacepex.)

Obșnuințele de limbaj fac deliciul sălii. Inculpatul Andrei Ștefan îi dă înainte cu „vă raportează”. Efectul este însă simțitor atenuat cînd, dialogînd cu el, domnul judecător lt. col. Panaitescu i se adresează cu un învinuit de genocid: „Sînt de acord, dar vă raportează, doar pentru niște contracte economice, nu se justifică răminerea dumneavoastră în sediu din 21 pînă în 22 decembrie”. Ca să vezi, pardon, s-auzi! Și mai vorbește cîte un golan ca să nu zic destabilizator de nerespctări ale drepturilor omului la gurile Dunării; că te și mișcă cum îl mai răbdă tîrnăcoanele voicanovoinicilor din spațiul carpato-danubiano-pontic.

În noaptea cu pricina, Ștefan Andrei a auzit din sediu cum mulțimea de pe străzi striga împotriva dictatorului. A auzit chiar focuri de armă. Declarație din care se consemnează că ar fi auzit „percutarea unor cartușe în aer (s.n.)”. Cu toate că omul nu formulase această minunăție. Al dracului auz. A rămas nelămurit dacă urechea lui n-a priceput și culoarea uniformelor poc-poc.

Original s-a consemnat și fraza în care el spune că, după ședința c.p.ex. din 22 decembrie, l-a văzut pe domnul general Stănculescu într-un birou alăturat cabinetului 1 „și am sesizat că avea piciorul în ghips” (s.n.). Se putea consemna „un picior”, fiindcă amănuntul neglijat l-ar putea face, peste nu știu cîte epoci neferoase, pe vreun istoric militar precum Constantin Olteanu să irosească timp pentru a se lămuri dacă nu cumva ostirea noastră brevetașe, la acea dată, invenția generalilor cu un singur picior.

Cerîndu-i-se precizări în legătură cu noaptea petrecută în sediu c.p. și cu răspunsul „Lupt!” pe care l-a dat lui Ceaușescu — în ședința c.p.ex. din 22 decembrie, cînd acesta, după cuvintele: „Să sună cine lăună alături de noi ori s-a angajat față de altcineva”, l-a întrebat: „Tu ce zici, Andrei?” — inculpatul declară: „Asta e tragedia vieții mele, domnule președinte, că am rămas în sediu și că m-a nominalizat”. Cuvintele subliniate mai sus nu s-au consemnat. Ca și gîndul formulat acum în fața instanței: „Mi-am zis: Nu s-a sinucis. L-au... sinucis. A fost asasinat!”, în legătură cu generalului Mîlea, a cărui sinucidere îi se anunțase.

DORIN GHERGHINESCU

24 septembrie. O frumoasă zi de toamnă. Cad frunzele. Se numără boboci. Harnicii agricultori string roade bogate. Păsările călătoare pleacă spre țările calde. Poliștii din contră. Sînt masați în jurul Palatului de Justiție. Intră pe rol dosarul penal 1217/1990. În Sala mare a Judecătorei Sec-torului I, însă, nu intră oricine. Trebuie să fii rudă cu inculpații, avocat sau ziarist.

În boxa acuzaților — 28 de oameni cu haine vîrgate. Unul singur e judecat în stare de libertate. Tutorul li se impută evenimentele din 13 iunie. Mai precis cele desfășurate la Televiziune. Unora și participarea la mitingul maraton din Piața Universității. Legionari să fie? Elemente nemulțumite ale fostei Securități să fie? Nicidecum. Procuratura Municipiului București a stabilit în con...trast cu declarațiile guvernamentale, că e vorba de niște simpli infractori. Care s-au făcut vinovați de pătrunderea fără drept în sediile instituțiilor publice — art. 2, al. 2 din Decretul-Lege nr. 88/23 febr. 1990, de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice — art. 321 al. 2 din Codul Penal și de distrugere în paguba avutului obștesc cu consecințe deosebit de grave — art. 3 din Decretul-Lege nr. 88/23 febr. 1990 combinat cu art. 217 al. 1 și 4 — 231 al. 3 din Codul Penal.

În pofida vigilenței polițienești, sala este arhiplină. Și vie. Reacționează prompt aplaudind atît dispoziția instanței de a li se scoate acuzaților cătușele, cît și pledoariile avocaților care solicită revocarea măsurii arestării preventive invocînd sănătatea precară a clienților, subrezenția probelor aflate la dosar, modul original în care s-au făcut reținerile ori necesitatea luării în considerare a prezumției de nevinovăție. În legătură cu aceasta din urmă d-na procuror Dobrinescu afirmă în premieră mondială: „Noi am răsturnat-o”!

Completul de judecată anunță faptul că s-a pus în discuție din oficiu eliberarea celor patru minori aflați în proces. Arestații aduc la cunoștința instanței felul în care au fost anchetați: molestare gravă, intimidări, abuz. Sala freamătă, tentative de a scanda lozinci anticomuniste. Se aud rafalele blitzurilor fotografice. D-na judecător Nineta Ioan Anghelina privește dojenitor și solicită disciplina necesară.

Apărătorii au subliniat sentimentul de nedreptățiți al unor oameni care sînt îmbrăcați în zeghe în timp ce membri C.C. și C.P.Ex. și-au putut păstra pe tot parcursul proceselor hainele „civile”. Au fost formulate și in-

doieli cu privire la încadrarea juridică a infracțiunilor, arătîndu-se că inculpații precum Dincă, Mărieș, Borcoman au intrat în conflict deschis cu puterea prin opiniile politice pe care și le-au afirmat în Piața Universității.

Lîngă boxa deținuților se adună ru-dele care încearcă să le arunce țigări sau cîte ceva de mincare. Strigăte, inghesuiri, intervenția neînfrică a poliștilor. Mama lui Ciprian Geroșanu — căruia nu îi apare în dosar și calitatea de student — plînge în hohote.

28 septembrie. Și a fost ziua a doua. Dosarul are 8 volume. Rechiuzitoriul numai vreo 90 de pagini. Noi avem răbdare. Inculpații sînt aduși cu două ore întîrziere. La interpellarea severă a d-nei președinte, șeful gării se fîstăcește, pune ochii în pămînt, dar nu oferă explicații. Probabil că nu e obiș-nuit.

Sedința de azi nu are nimic spectaculos. Sala s-a adaptat cerințelor și într-o tăcere desăvîrșită se dă citire actului de acuzare. De astă dată Procuratura se află în consens cu declarațiile și interpretările guvernamentale. Piața Universității apare astfel ca un loc al pierzaniei în care „grupuri de persoane, incapabile să înțeleagă sensul și complexitatea transformărilor democrației inițiate în Revoluția din Decembrie 1989, ocupaseră abuziv suprafața părții carosabile, precum și trotuarele și zona spațiului verde și s-au dedat la manifestări care tindeau spre crearea unui climat social anarhic, de dezordine și poluare morală, propriu comiterii de fapte antisociale sub pretextul manifestării unor cereri, proteste și nemulțumiri față de unele decizii ale organelor puterii și administrației de stat”. Aflăm și că militarii din paza Televiziunii „demobilizați de numărul mare de manifestanți, s-au abîntat (s.n.) să folosească mijloacele din dotare”. Nu aflăm în schimb în baza căreia legi au acționat minierii care au reținut în 14 și 15 iunie o parte din arestați. Nici de ce locul de detenție a fost pentru primele zile o unitate militară. Și nici gradul de valabilitate al unor declarații emise sub presiune fizică și psihică, așa cum se plîng acuzații.

1, 3, 5, 10 octombrie. Începe audierea inculpaților. Un plutonier-major postat la intrarea în sală face perechezții în genți și pungi ca nu cumva să se strecoare nicaiva obiecte contondente. Nu vrea să-și dezvăluie numele și nici sursa acestui ordin abuziv.

Primul audiat, Bădîlă Nicolae, a relatat cum în calitate de membru F.S.N. și adevărat patriot a dat curs apelurilor lansate pe postul național de pre-

ședintele Iliescu și a venit la Televiziune pentru a o apăra. În curtea instanței a întîlnit un grup de 50—60 de persoane din județul Prahova sosite în aceeași nobile scopuri. Bădîlă Nicolae a dezvăluit brutalitățile la care a fost supus atît de garda militară care l-a reținut, cît și de către soldații care „l-au recunoscut” la Măgurele. Prietenul care l-a însoțit, cobînculatul Păscuțoiu Andrei, și-a mărturisit aceeași apartenență politică. Arestat pe o stradă lăaturalnică în timp ce îl ajuta pe soldați să îndepărteze o mașină răsturnată, s-a declarat nedumerit de atitudinea acestora care n-au intervenit în apărarea sa.

Depoziția arhitectului Borcoman a subliniat și aspecte neglijate de rechi-zitoriul: soldații nu păreau intimidati de mulțime — inițial pașnică — ci erau pur și simplu indiferenți. Intenția manifestanților era aceea de a purta un dialog cu conducerea Televiziunii, și nu de a provoca distrugeri. Din mijloace demonstranților apăreau neașteptat persoane agresive care loveau în singa și-n dreapta, generînd confuzie și incitînd la violență.

Cernescu Mihai a declarat că nici nu a ajuns la Televiziune, fiind ridicat din Piața Victoriei. „Eu n-am pe nimeni, doamnă! N-am locuință. Eu am fost la școala ajutoare... Ce idee să mai rețin, cită bătaie am mincat”.

Cliserescu Valeriu, deși s-a aflat la Televiziune, abia a doua zi a fost reținut de mineri deocare a refuzat să se legitimeze în fața acestora. Rădut temeinic, a fost dus la Circa de Politică de pe Ana Ipătescu. După mărturisirile sale, a fost identificat de colegii de serviciu care l-au zărit pe casetele video difuzate pe post. „La Măgurele ne loveau și soldații, și minierii. Declarațiile mi-au fost dictate”.

Ing. Cojocaru Victor a povestit cum în jur de 1 noaptea la televiziune a început să se tragă. În panica generală, grupurile s-au împrăștiat. Prins în apropiere de Piața Victoriei, a petrecut o noapte de neuit în sediul guvernului. „Ei au început să mă lovească în față, în stomac, unde nimereau. Cu pumnii și cu picioarele și ziceau: Lasă că nu mai scăpați nici unul de-aici. Cînd s-a luminat de ziuă, am văzut pe geam o mulțime de oameni și la puțină vreme am auzit vocea președintelui: „Dragi mineri, vă mulțumesc din suflet că ați venit să mă ajutați să stîrpească ultimele rămășițe legionare”. Inculpatul a afirmat că în timpul anchetei i se cereau relații despre Dincă și Mărieș. „Anchetatorul zicea că nu-l interesează distrugerile, ci capii mișcării”.

La fiecare ședință de judecată inculpații au reclamat condițiile inumane din Jilava. Luni, 1 octombrie, Dincă Dumitru a prezentat instanței dovada: o cutie de medicamente în care transportase un grup hulanic de păduchi. La următorul termen, domnia-sa și Mărieș au apărut proaspăt rași în cap! Tot în scopul de a se zăra — probabil — întregul lot de arestați a fost adus în haine vîrgate aspre și rufoase. Dincă: „Domnul plutonier care se află aici m-a amenințat — Ori tu, ori eu! Am fost revoluționar, nu criminal sau hoț”. Tudor Dumitru: „Nu vreau să fim condamnați înainte de a fi judecați. Ieri ne-au pus să ne dezbrăcăm în pielea goală, ne-au descălțat și ne-au pus să trecem prin „cordoan”.

Chiar și avocații s-au arătat nemulțumiți de felul în care poliștii nesocotese dispozițiile judecătorești interzicîndu-le să ia legătura cu cei pe care îi apăra. „Vreți să vorbiți cu șeful gării? Care gardă, aia prezidențială?” i-a replicat un organ de ordine doamnei avocat Negru.

La termenul din 5 octombrie, deținuții de... drept comun au început să cînte „Deșteaptă-te, române!” Sala infiorată s-a ridicat, alăturîndu-li-se. Completul de judecată a încriminat, luat cu totul prin surprindere. Nici atunci, nici după încheierea acestui memento nu a făcut vreo remarcă. Poliștii își mutau stînjiniți greutatea de pe un picior pe altul.

Prima rundă de convorbiri și audieri s-a încheiat în 10 octombrie cu hotărîrea instanței de judecată și o uncioasă fermă a Procuraturii: revocarea măsurii arestării preventive pentru inculpatul Cojocaru Victor. Procesul se reia miercuri, 17 octombrie, cu vizionarea casetelor incriminatoare.

OLTEA MUTULESCU

Cine vrea ca studenții să nu doarmă?

Greva de marți, 9 octombrie, a studenților din Universitatea bucureșteană, nu a avut, cum declara domnul Doru Nițu (anul IV, litere) caracter politic. Sînt cerute spații de cazare. În Germania, într-o situație similară, s-au oferit rulote (Bogdan Parănică, V, Geologie). Noi nu avem rulote. (Gig. Moșoianu).

Procuratura contra Procuraturii?

Marți, 2 octombrie 1990, a avut loc un schimb cît se poate de util de idei între reprezentanții Procuraturii Generale. Fie că o luăm drept o furtunoasă și fructuoasă ședință de lucru, fie că o luăm drept o interesantă reunitine pe linie de sindicat, întrunirea procurorilor o socotim de bun augur. Aspectul cel mai demn de relevat este că s-a încercat și, pînă la urmă s-a reușit într-o oarecare măsură, să se spele ruiele în propria familie.

Divergențele de opinie le vedem de bun calibru atunci cînd sînt puse în slujba adevărului și numai a adevărului! Ce se întîmplă însă cu aspectul cînd adevărul se caută de 9 luni și mai bine și nu se găsește sau se cocoșește? În această zonă s-au împotmolit discuțiile.

Redăm două dintre „dialogurile” mai semnificative. IVAN CONSTANTIN, procuror la Direcția A-V-a: „Scopul declarat al sindicatului a fost de a apăra instituția noastră de denigrările din presă. Intenția dînsilor n-a depășit... intenția. Reiese oare acest lucru din presă? Din contră, eu cred că lucrurile au ieșit invers”. Și-acum, GHEORGHE MOCUȚA, liderul sindicatului: „Am vrut ca cei care au intrat în sindicat să-și spună părerile. Ce altă formă aveți dumneavoastră, aici, ca să ne putem spune părerile? Cum vă explicați că la ședința cu dumneavoastră (cu Gheorghe Robu, procurorul general — n.n.), oamenii n-au spus nimic, iar în sindicat au spus ce gîndeau? Pe care procuror l-ați invitat în consiliul

de conducere să afle ce se discută acolo? Ați continuat acțiunile denigratoare privind sindicatul”.

Firește că opiniile contradictorii sînt de natură să perfecționeze bruma noastră de democrație, inclusiv activitatea procurorilor. Mai stupefiant este însă altceva. De 9 luni de zile și mai bine, procesele teroristilor, ale securiștilor, ale reprezentanților miliției și ai armatei, care se fac direct și nemijlocit vinovați de evenimentele post-revoluționare, bat pasul pe loc. Cîtă vreme Procuratura Generală nu va soluționa problemele ardente cu care se frămîntă în interior dar, mai ales, care vizează exteriorul, nu vîd o altă cale de a ține cît de cît dreaptă balanța justiției.

DORIN SĂLĂJAN

DEMOCRATIA ESTE CONTRARIUL HAOSULUI

Simplul cetățean — UN MIT?

CARTA EUROPEANĂ
A LIBERTĂȚILOR COMUNALE

Practic, toată lumea a auzit vorbindu-se despre, sau a participat chiar în satul său la Operațiunea Satele Românești. Invenție belgiană de care se bucură azi aproximativ 3 000 de sate din țară și care a avut un rol aparte în declanșarea în Occident a unor acțiuni „populare” extrem de eficace împotriva dictaturii din România. Fapt probabil unic în perioada postbelică, Operațiunea a permis mobilizarea directă a peste 30—35 de milioane de simpli cetățeni în decurs de câteva luni numai. Insist asupra cuvintelor simpli cetățeni, pentru că această acțiune reflectă la modul cel mai palpabil rolul și puterea de implicare și conștientizare a societății civile. Nu este întâmplător faptul că această acțiune s-a născut în Belgia, țară unde libertățile individuale și autonomia locală țin de tradiții de tip „hanseatic”.

În contextul în care guvernele și lumea politică occidentale au manifestat o surprinzătoare complezență, ca să nu zicem mai mult, față de regimul nostru dictatorial, societatea civilă a acționat în baza unui principiu de bun simț, și anume datorită amestecului în treburile interne ale unui stat care a abuzat excesiv de preceptul neamestecului în politica internă. Și aceasta scurt-circuitând instanțe politice naționale și internaționale. La baza acestui

proces stă existența statului de drept și garantarea libertăților individuale și colective, exprimate în cadrul autonomiei locale. Acestea reprezintă unele dintre obiectivele majore ale revoluției române. Ele au fost conștințite în Occident în litera „Cartei Europene a Libertăților Comunale”, elaborată în 1953. Prin semnarea și respectarea ei, satele, comunele și regiunile Europei s-au constituit în C.C.R.E., Consiliul Comunelor și Regiunilor din Europa.

Textul Cartei, care se aplică tuturor categoriilor de colectivități locale, arată limpede că democrația nu poate exista fără libertăți individuale și autonomie locală apărute cu fermitate. Mai mult, ea asigură — în cazul unor încălcări flagrante ale acestor libertăți și autonomii — mobilizarea internațională a colectivităților locale surori, a societății civile. În acest context, aderarea la Consiliul Comunelor și Regiunilor din Europa (C.C.R.E.) permite integrarea directă în ansamblul european a satelor sau a comunelor care nu au avut ocazia de a fi cuprinse în rețeaua Operațiunea Satele Românești. Una nu o exclude pe cealaltă.

Carta este de o actualitate arzătoare pentru satul românesc de azi, aflat într-o perioadă în care se pun bazele unei constituții democratice moderne și în momentul pregătirii alegerilor locale.

Înainte era mai bine. Deci, tot înainte! Ca într-un spectacol absurd, gluma sinistă care ne-a bintuit viețile douăzeci de ani, se face tot mai des auzită.

Sigur, înainte era mai simplu. Pentru toată lumea era clar că există două adevăruri: al lor și al nostru. În democrație, lucrurile au devenit mult mai complicate. Televiziunea arată ceva, ziarele puterii afirmă adevăruri absolute, ale opoziției susțin că adevărata realitate e oglindită numai de ele. Și uite așa, multora a ajuns să li se facă lehamite de democrația asta din care nu înțeleg nimic, drept care au catalogat-o vorbărie goală.

Despre Piața Universității se vorbește încă. Multă lume vede în protestul studenților unul dintre cele mai importante momente ale democratizării vieții românești. Alții se întreabă și acum cu ce drept s-au instalat „golani” în Piața Universității, și își răspund „cu nici un drept”, așa că era normal, era drept să fie îndepărtați de acolo, ba și minerii erau în dreptul lor, că doar au venit să reinstaureze democrația.

Scenariul se repetă, identic, și în cazul Săpînța. Despre Săpînța și despre săpînțeni scrie și vorbește toată lumea, unii de bine, alții de rău: iar Toader Ștefca e ba erou, ba unul care a atentat la liniștea noastră, că nebunia de la Săpînța poate da gânduri rele și altora.

Lista situațiilor și conflictelor judecate prin atitu-

dini și adjective antonime — în privința cărora (susțin mulți), nu vom ști niciodată adevărul adevărat, întrucât nu există decît criterii subiective de apreciere — e din ce în ce mai lungă.

„Cel puțin, înainte existau niște reguli. Că-ți conveneau sau nu, asta e altă chestiune” — se aude tot mai des.

Confuzia, întreținută, cultivată chiar, riscă să devină opinie generală. De aici și pînă la obsesia liniștii cu orice preț nu e decît un pas, iar de la aceasta și pînă la „cine atentează la liniștea noastră e împotriva noastră” pasul aproape că a dispărut.

Nu mai că democrația este exact contrariul haosului, iar mecanismul democratic este de o precizie și finețe extreme, care îi permit să reacționeze prompt la orice dereglare a structurilor democratice, fie ea oricît de neînsemnată. Asta, pentru că există un cod al democrației ce îi statuează fără echivoc regulile.

Veți constata nu numai că democrația nu e o stare de haos în care fiecare poate face ce vrea, ci că puteți opera cu criterii obiective de judecată a tuturor evenimentelor la care sînteți participanți sau martori.

Deci, în numărul viitor, prima parte a CARTEI EUROPENE: elaborată de Consiliul Europei: **EXERCITIUL AUTONOM AL PUTERII LOCALE.**

ROXANA PAICU MANOLESCU

Sindicatul roz

- Dacă nu știm să facem un sindicat, citim ziarele
- Avem sindicat, avem și lapte
- Dacă nu e lapte, e sifon
- Un sindicat foarte cuminte, care ridică din umeri
- Țambaiul grupului folcloric era al sindicatului
- O companie autonomă de turism — Sindicatul Electroarșez
- Lipsa de informații, dezinteresul, ignoranța, saci de nisip în spinarea sindicalistilor

În februarie a.c., un comitet de inițiativă al muncitorilor din I.P.E.E. Electroarșez reușește, într-un timp record, inspirându-se din documentele apărute în presa vremii, să elaboreze un program de revendicări care nu este înaintat nicăieri și nimănui.

Curînd, după a doua conferință (prima soldindu-se cu un eșec organizatoric) programul revendicativ devine statutul Sindicatului Liber din I.P.E.E. Electroarșez. Programul este votat punct cu punct, se alege liderii sindicatului (dl. Gh. Pană este ales președinte, deși mulți l-au contestat, dînsul, se pare, ocupînd o funcție sindicală în vechea organizație, dar nu-i nimic, s-a întîmplat și la case mai mari), se strîng 4 300 de adeziuni, se fixează cotizația de 1 la sută din salariu, se înființează un cont în care se varsă fondul „sindicatului roșu”, pe scurt, aceasta pare să fie istoria nașterii sindicatului liber din cocheta unitate arșezeană.

Întrebîndu-l pe dl. Lucian Popa, vicepreședintele sindicatului, care este deosebirea

esențială dintre fostul și actualul sindicat, primim următorul răspuns: sindicatul nu face politică, este liber și luptă pentru apărarea drepturilor membrilor săi. Cum luptă? A obținut săptămîna de 5 zile lucrătoare, a obținut bilete de odihnă și tratament, și-a format un fond monetar pentru „zile negre”, a reușit să aducă lapte pentru muncitorii ce lucrează în condiții grele... De puțin timp, însă, în secția „Autoutilare”, rectificatorii nu mai primesc lapte, datorită — se zice — unei dispoziții guvernamentale. Au în schimb, sifon din belșug, pot lua acasă cît doresc...

Sindicatul liber din Electroarșez nu consideră că trebuie să se amestece în problema aprovizionării tehnico-materiale, în asigurarea disciplinei de producție, în restructurarea posturilor (41 la sută din angajații întreprinderii lucrează în sectoare direct productive, restul... se înțelege). Răspunderea — consideră sindicatul — o are consiliul de administrație. Cu

exact aceleași probleme încearcă timida conducere să oblige sindicatul. Jocul de ping-pong continuă în defavoarea producției, a productivității. Un curent de opinie, întreținut de fosta conducere a fabricii, cere scindarea unității (în fabrica de componente și fabrica de bunuri de larg consum). Sindicatul nu adoptă nici o poziție. În adevăr, rentabilitatea întreprinderii prin împărțire la doi nu se va întîmpla, dar se vor crea... noi posturi de conducere.

De cîteva ori sindicatul a ridicat glasul, cerînd, printre altele reducerea serviciului C.T.C., diminuarea numărului de muncitori cu sarcini suprapuse, autonomia secțiilor, dar conducerea n-a auzit (sau s-a făcut că nu aude) aceste „scîncete” de nou-născut. Ea continuă să fie secretă și pasivă.

Cum spuneam, sindicatul din Electroarșez este liber. Și-a trimis echipa de dansuri populare în Franța. Frumoasă inițiativă! Domnul Ivănescu, conducătorul formației, a invitat (pe banii dinșilor), pe dl. Gh. Pană și pe fostul director al fabricii, fostul deputat în M.A.N., tov. Simion Grama. Dinșii nu sînt foarte buni dansatori, dar au fost buni turiști. Este o dovadă că slăbiciunile sindicatului nu se datorează presiunilor din afară, lipsei de experiență, ci micilor interese interne. Acest sindicat încă n-a uitat trecutul.

PETRE BARBU

DELICTUL

Mircea Nedelciu
la „Preătelierele democrației”

DE OPINIE

„Avînd în vedere faptul că în ultimii 50 de ani nu a existat o presă liberă în România, cetățeanul român nu are posibilitatea de a discerne între informațiile oferite de presa împărțită în grupe de interese (a puterii, a opoziției, independentă). Astfel, legislația ar fi necesară pentru a descuraja fapte ca: dezinformarea, informarea incompletă făcută cu bună știință, publicitatea mincinoasă, dezinformarea prin omisiune și alte abuzuri care nu pot fi controlate prin simpla aplicare a Codului Penal. Atelierele democrației ar trebui să aducă textele legilor care girează acest domeniu în țările democratice, în discuția celor in-

teresați, în timp util, înainte de votarea unei legi românești a presei”.

O altă problemă deschisă de dl Nedelciu a fost cea a recuperării manuscriselor dispărute cu ocazia arestărilor pentru delict de opinie, manuscrise care ar putea contribui prin eventuale lor valori literare la zestrea culturală a țării. Este de notorietate faptul că în perioada dictaturii, adevărate biblioteci zăceau arestate în birourile abatoriale ale Securității române. Comentariile privind demersurile ce ar trebui făcute de oficialități ni se par de prisos.

Ultima problemă prezintă interes pentru orice cetățean,

nefiind limitată de domeniul profesional. Este vorba de dreptul celui care a fost sau este urmărit de poliția secretă, de a-și consulta dosarul. „La începutul anului 1990, în Elveția, a avut loc un mic scandal ocazionat de descoperirea întîmpltătoare a faptului că din cinci cetățeni, unul avea dosar la poliția secretă. Am aflat că, între timp, parlamentul a și votat o lege care dă dreptul fiecărui cetățean să ceară de la poliție datele cuprinse în propriul dosar. Ar fi mult mai util pentru noi să studiem această lege și să milităm pentru impunerea unei asemenea, decît să tot strigăm pe stradă sau în presă «jos securitatea». Vreau să spun că ar fi mai eficient. Cele de mai sus le-am aflat de la poetul Benoist Magnat din Elveția. Omul mi-a promis că-mi va trimite un exemplar din respectiva lege. Dar, mult mai bine ar fi dacă partenerii noștri de discuție de la Atelierele democrației ar aduce textele legilor asemănătoare și din alte țări democratice”.

VARIANTA COJOCARU și privatizarea de care are nevoie ROMÂNIA

— După 22 decembrie '89, românii s-au tot întrebat unii pe alții unde-au fost și ce-au făcut în ultimii cinci ani. Dumneavoastră, domnule Constantin Cojocaru, ce puteți răspunde?

— La data aceea eram în America, unde, începând din 1985, trăiam ca refugiat politic. Am stat numai la Chicago. Mai întâi ca simplu funcționar într-un serviciu de contabilitate și schimbându-mi acest statut treptat-treptat, greu de tot, cu mari eforturi, în primul rând pentru învățarea limbii care e un mare handicap pentru toți cei ce emigrează în America. Există români, și mă refer aici chiar la intelectuali, care de 10-15 ani n-au reușit să intre în profesia lor propriu-zisă din cauza limbii.

— Dumneavoastră ați avut ceva mai mult noroc.

— Am lucrat ca economist la „I. B. Difusion”, „Abaco International”, și am avut sansa să lucrez ca director financiar într-una din marile corporații americane, „OMT Corporation”, care figura (între timp a fost vîndută) între primele 500 de corporații din S.U.A. Asta nu înseamnă că mă consider, după cum scria un ziarist, „economist american de origine română”. Sint chiar un economist român.

— Destul de repede, după decembrie '89, ați formulat o seamă de propuneri privind reforma economică în România.

— Când m-am întors în țară, am expus pe larg aceste propuneri domnului profesor Tudorel Postolache, care la acea dată era președintele Comisiei guvernamentale pentru trecerea României la economia de piață. La acea discuție au participat și actualii miniștri Teodor Stolojan și Cătălin Zamfir. Domnul profesor Postolache mi-a spus: „Abia am încheiat elaborarea programului de trecere la economia de piață, program discutat, în mai multe runde, cu primul ministru. Ce propuneri dumneavoastră este cu totul altceva decît ceea ce am gîndit și am finalizat noi. Ideea mi se pare foarte interesantă. O să te pun în contact cu alți economiști de prestigiu ai noștri, pentru a-ți confrunta punctul de vedere cu al lor, urmînd să elaborezi în detaliu varianta Cojocaru, care mi se pare că ar scurta cel puțin la jumătate chinurile facerii din perioada de tranziție”. A fost sesizat, așadar, că proiectul meu ar reduce substanțial durată și costurile acestei perioade. Apoi, guvernul a primit în scris propunerile mele, numai că s-a orientat în cu totul altă direcție, alegînd calea de privatizare prin vânzare capitalului.

— Dreptul guvernului!

— Desigur.

— Dar și dreptul dv. de a vă susține în continuare opinia!

— Bineînțeles.

„N-avem capital!”
Și capitalul e lingă noi...

— În general se spune: că să avem economie de piață ne trebuie capital iar noi, după 45 de ani de muncă în jug, sintem săraci. Dumneavoastră veniți și spuneți: nu-i adevărat, capitalul există, îl avem acumulat în fondurile fixe create de-a lungul acestor ani. Este corect?

— Într-adevăr, așa e. Timp de mai bine de patru decenii,

poporul român i s-a spus că el este proprietar asupra mijloacelor de producție, al avuției naționale. A fost amestecat cu frazeologia marxistă despre proprietatea obștească, socială, comună, colectivă. A fost mințit! El nu a fost deloc proprietar în această perioadă. În realitate, toate componentele dreptului de proprietate — mă refer la posesie, decizie, folosință — au fost exercitate de un grup restrîns, de clica de comunisti din organele de conducere ale partidului.

— În ce-i privește pe ceilalți, rămîne adevărat ce s-a spus despre o bogăție care a fost a tuturor și a nimănui.

— Da. Dar acum se pune problema transformării acestei mulțimi de oameni în proprietari de drept și de fapt asupra rezultatelor muncii lor. Va fi cea mai mare împroprietărire din istorie! Dar nu una cu „stînjenu” sau cu „ocaua”, ci — într-o primă etapă — prin mijlocirea unei hîrtii de valoare, „Titlu de proprietate” sau „Bon de valoare”, denumirea avînd mai puțină importanță decît inte-

muncii de fiecare, obținem valoarea capitalului ce i se cuvine cetățeanului respectiv, deci valoarea cu care el va fi împroprietărit. Pentru unul care a muncit 30 de ani, această valoare va fi de 1 200 000 de lei; pentru unul care a muncit 20 de ani, valoarea va fi de 800 000 de lei ș.a.m.d. Primul va primi 1 200 de TDP-uri, al doilea 800, fiecare dintre acestea avînd — cum spuneam — o valoare de 1000 de lei. Astfel, în scurt timp de la data adoptării Legii împroprietăririi (această operațiune ar fi trebuit să fie deja terminată), cetățenii majori ai României vor deveni proprietari de drept asupra avuției naționale.

— Nu însă și de fapt!

— Nu, pentru că prin primirea de TDP-uri, oamenii devin proprietari, cu document, asupra economiei naționale în ansamblu. Ei trebuie însă să devină proprietari, cu document, asupra unei anumite întreprinderi sau asupra unui anumit activ (clădire, utilaj, teren, autovehicul etc.). Pentru aceasta mai tre-

un capital de 10 milioane de lei, pentru care a emis 10 000 de acțiuni, fiecare cu o valoare de 1000 de lei. Este posibil ca salariații ei să fi primit TDP-uri cu o valoare nominală egală (adică 10 milioane lei), mai mică (să zicem 5 milioane lei) sau mai mare (să zicem 15 milioane lei). Într-o variantă posibilă de schimb TDP-uri contra acțiuni, salariații respectivi au două drepturi sau avantaje. În primul rînd, dreptul de preemțiune, adică dreptul de a schimba TDP-urile pe acțiunile societății în care lucrează li se acordă mai întîi lor. În al doilea rînd, au avantajul de a schimba TDP-urile contra acțiuni la valoarea nominală a acestora, adică 10 000 de TDP-uri contra 10 000 de acțiuni. Dacă rămîn acțiuni nevîndute salariaților în cauză, ele pot fi vîndute la licitație, la un pret diferit de valoarea lor nominală, mai mic sau mai mare. Acțiuni de 2000 lei vor putea fi vîndute contra TDP-uri cu valoare nominală de 4000 sau 1000 de lei.

Dacia sau ARO, ori un frigider care poate fi utilizat ca mijloc de producție într-o unitate de alimentație publică.

— Dar dacă un cetățean va utiliza același frigider nu ca mijloc de producție ci ca bun de consum într-o locuință?

— E treaba lui, dar să nu se plîngă mai tirziu că, spre deosebire de cel care a știut să-și investească mai bine TDP-urile, el e sărac. Singurul vinovat este el, pentru că și-a imobilizat capitalul. Oricum e clar că, pe această cale, a cumpărării cu TDP-uri a produselor de natura mijloacelor de producție, se prevede demararea rapidă a unui număr mare de noi întreprinderi particulare — personale, asociații — care să deschidă calea pentru noi locuri de muncă, noi produse și servicii. Să mai adaug că avînd caracteristica de-a reprezenta o valoare, un drept de proprietate garantat de statul român, TDP-urile pot fi utilizate drept garanție pentru obținerea de credite de la bănci și diverse contracte de închiriere-concesiune, arendă, comision, mandat etc.

— Dar țărani? Despre ei ce se poate spune?

— În ce-i privește, funcționează același mecanism pe care l-am descris mai sus. Țărînimea a fost nedreptățită de două ori: mai întîi cînd a fost expropriată de pămînt și apoi cînd a fost expropriată de rezultatele muncii ei. Aceste nedreptăți trebuie reparate, dînd țărănilor TDP-uri și pentru pămîntul care le-a fost furat, și pentru anii muncii. Cu TDP-urile ei pot cumpăra pămînt. Deci pămîntul ajunge pe mîna celor care au avut pămînt sau au muncit pămîntul acela. Cred că e cum nu se poate mai corect. Indiferent dacă ei hotărîsc să mențină ori să desființeze C.A.P.-urile.

A da socoteală nu cu vorbe și justificări

— Domnule Cojocaru, cred că ar fi util să sistematizăm un pic și să trecem în revistă avantajele „variantei Cojocaru”, în raport cu varianta guvernamentală de reformă.

— M-aș referi mai întîi la eliminarea — din procesul de distribuție a avuției naționale în proprietatea celor care au creat-o — a posesorilor de bani murdari (privilegiații, hoții, bișnițarii vechi și noi). Ei nu vor putea cumpăra, cu banii lor murdari, TDP-uri, pentru că TDP-urile nu vor putea fi niciodată schimbate pe piața liberă contra bani. Propunerile noastre vizează așadar formarea rapidă a unui important volum de capital particular românesc productiv, creativ, nu speculativ, bișnițăresc. Aceste TDP-uri nu vor putea fi utilizate — repet — decît pentru cumpărarea de acțiuni și obligațiuni, ceea ce va însemna instaurarea adevăratei democrații economice, a controlului real al poporului asupra avuției țării și, prin aceasta, asupra întregii vieți sociale și politice, fie pentru cumpărarea de active, de mijloace de producție și utilizarea acestora exclusiv pentru investiții, pentru realizarea de bunuri și de servicii de care țara are atîta nevoie. Pe această cale se obține întărirea poziției capitalului românesc în fața celui străin: întreprinzătorii particulari străini vor trebui să negocieze afaceri și

Fotografie de SORIN MOISE

„Va fi
cea mai mare
împroprietărire
din istorie”

legerea faptului că împroprietărire este nu numai o necesitate etică, socială și politică, ci mai ales economică.

— Cum ar urma să se procedeze, practic?

— Se va determina valoarea capitalului tuturor unităților economice, adică a patrimoniului lor, a avuției acumulate sub formă de mijloace de producție. Să presupunem că valoarea aceasta este de 16 000 miliarde, și din informațiile de care dispun cifra amintită nu e departe de realitate. Vom emite, deci, 16 miliarde de „Titluri de proprietate” (TDP), fiecare cu o valoare de 1000 de lei. Pe baza cărților de muncă și a altor documente similare se va determina numărul de ani muncii pentru crearea acestei avuții. Să presupunem că în perioada ultimelor patru decenii, la care ne referim, au lucrat 10 milioane de români, ceea ce înseamnă că, în total, s-au lucrat 400 de milioane de ani. Prin împărțirea capitalului (16 000 miliarde lei) la numărul de ani muncii în total (400 milioane de ani) se obține capitalul creat și acumulat, într-un an de muncă, de către un singur salariat. În presupunerea noastră această valoare este de 40 000 de lei. Mai departe, prin înmulțirea cifrei de 40 000 lei cu numărul de ani

buie parcurse două etape. Prima: emiterea acțiunilor de către societățile comerciale și a obligațiunilor de către regiile autonome. A doua: schimbarea TDP-urilor pe acțiuni, obligațiuni sau active.

Spune-mi cîte TDP-uri ai,
ca să-ți spun cine ești

— Societățile comerciale vor emite acțiuni a căror sumă a valorilor nominale va fi egală cu valoarea capitalului lor. Toate aceste acțiuni trebuie să ajungă în proprietatea populației...

— Deci nu numai 30 la sută, cum spune varianta guvernamentală de reformă.

— Nu numai 30 la sută, ci 100 la sută, și nu după un an, cum prevede guvernul, ci imediat după constituirea societăților comerciale. Un lucru care se va fi înțeles este că existența TDP-urilor este temporară, că ele vor circula pe piață numai un anumit interval de timp, să zicem doi ani, menirea lor fiind — cum spuneam — de a asigura transferul proprietății de stat în mîna populației.

— N-ai vrea să ne oprim la un exemplu pentru a înțelege oricîine mecanismul acestui transfer?

— Să zicem că societatea cutare, cu 100 de salariați, are

— Dar ce se întîmplă cu o societate pe ale cărei acțiuni nimeni n-o să vrea să-și investească TDP-urile?

— După ce acțiunile au fost oferite salariaților societății respective iar aceștia au refuzat cumpărarea lor cu TDP-uri, acele acțiuni rămîn toate în proprietatea statului, pentru o vreme, adică în gestiunea Agenției Naționale de Privatizare, care le va oferi spre vânzare altor cetățeni, prin licitație. Iar dacă în cele din urmă tot nu se vor arăta amatori, aceeași agenție poate hotărî să lichideze unitatea și să-i pună în vânzare activele rămase. Există însă numeroase unități ale căror acțiuni vor fi cîutate, dar care dispun totuși de o seamă de „active inactive” (secții întregi de fabrici prin care suflă vîntul, mijloace de transport trase pe dreapta etc.). Toate acestea ar putea fi transformate imediat în mij de întreprinderi particulare prospere. Aici este marea „găselniță” a TDP-urilor, pe care consilierii economici ai guvernului nu pot sau nu vor să o vadă. Iar TDP-urile vor putea fi folosite nu numai pentru cumpărarea de mijloace de producție constituite deja în unități existente, ci și pentru cumpărarea de produse de natura activelor, de exemplu un autoturism

Surpriza din sertar

„Sintem sufocați. Clădirea asta a ajuns neîncăpătoare, 2 milioane de brevete stau maldare și nu pot fi clasificate, așa cum am dori, deci nu pot fi puse în cele mai bune condiții la dispoziția publicului” — ne spune doamna Mioara Rădulescu, director general al Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci.

Dar nu din acest motiv, desigur, înregistrările de brevete de invenții au scăzut simțitor în ultima vreme. Dacă în primele luni ale anului s-a menținut ritmul de înregistrare din '89, după aceea nivelul a fost extrem de scăzut, fiind luate în evidență cîte 180—190 de cereri pe lună. Ceea ce e chiar puțin, într-adevăr, dacă ținem seama că numărul cererilor din lunile corespunzătoare ale anului trecut se ridica la 400. Sint românii, de la un timp, mai puțin inventivi?

Bineînțeles că nu, răspunde doamna Mioara Rădulescu, dar ei își țin ideile în sertar în așteptarea legii noi a invențiilor. Noi, OSIM-ul, am elaborat un proiect de lege privind protecția invențiilor și după ce l-am publicat, la sfîrșitul lunii iunie, am primit sute de propuneri din partea unor persoane fizice, unități economice sau ministere. Am purtat discuții pe marginea acestui proiect de lege cu diverse asociații ale inventatorilor. În noua lege ar urma să dispară avizele date de insti-

tutele de cercetare și obligația ministerelor de a desemna titularii de brevete.

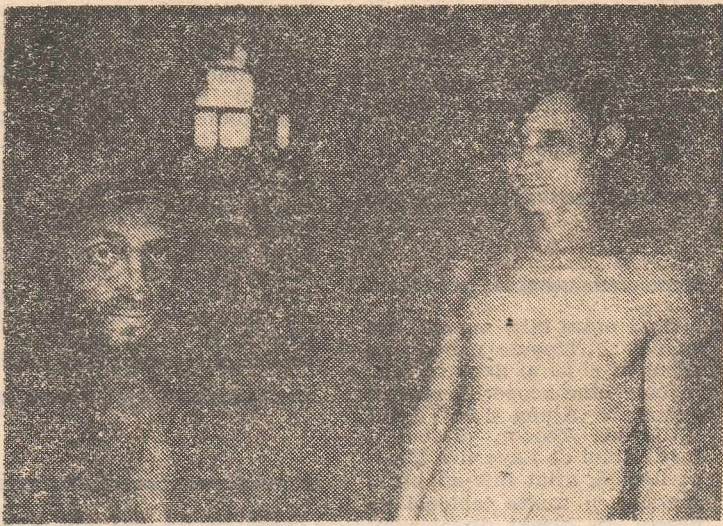
— Titular ar urma să fie autorul? Vă întreb pentru că în noul proiect de lege se e-nunță limpede, sper, dreptul de proprietate al omului asupra propriei idei.

— Această idee e pivotul, ca să spun așa, al noii legi. Eu, proprietar al unei soluții tehnice și titular de brevete, voi avea libertatea să-mi valorific singur soluția brevetată sau să ofer altcuiva această soluție pe bază de contract de cesiune (drept de exploatare pe termen nelimitat) sau de licență (drept de exploatare pe un termen bine stabilit). Prin contracte de acest fel, orice inventator își va putea fixa condițiile în care-și vinde cuiva ideea, inclusiv condițiile materiale. În plus, se înțelege că inventatorul va avea tot interesul să fie titularul de brevet al unei soluții tehnice direct și imediat aplicabile.

— Se poate ajunge aici, iată, și fără „mobilizări” sau apeluri sentimentale.

— Sigur că se poate. Numai legea să fie votată mai repede! Așa, dacă-ți pui mîntea la contribuție, poți să faci și-un dulap să zboare, dar trebuie să te întrebi mai în-ții la ce folosește. Or, noi avem și vom avea din ce în ce mai multă nevoie de idei care să se vîndă ca pîinea caldă.

D. CONSTANTINESCU

Minerii sint din nou in actualitate. De data aceasta, nu pentru ce fac la suprafata, ci pentru ce nu fac in subteran. Ni sint dragi cind scot carbune! (Fotografie de Paul Agarici)

Prin Danemarca, fantomele statisticii

Uneori mi se pare că mai aud bîntuind, prin castelele Danemarcei, fantomele statisticii, spîlîndu-se pe dinți cu cifre. Astfel, cu concursul binevoitor al Comisiei Naționale pentru Statistică, aflăm că, în luna august '90, comparativ cu aceeași lună a anului 1939, îndeosebi în privința bunurilor alimentare, s-au înregistrat producții superioare. Buncăoară, la carne tăiată, livrările ar fi crescut cu 65%, la preparate din carne cu 34%, la conserve de carne cu 175%, la brînzeturi cu 23%, la ulei cu 38%, iar la produse lactate proaspete cu 24%. Însă nu numai în domeniul produselor alimentare înregistrăm noi „victorii”. Pînă și în privința producției de mobilă am înregistrat creșteri cu 17%, față de producția din luna august a anului precedent. Ne întrebăm justificat: ce edificii fantomatice se vor fi mobilat cu acești 17%, deoarece prin magazinele de profil cam suflă vîntul de lotri din codrii Vlăsiei... Ce monstru se va fi hrînind cu carnea și brînzeturile noastre excedentare?

Dacă acestea corespund, în fine, în real cu cifrele scriptice, atunci înseamnă că nu există decît o singură explicație: vențuza vorace a „mafiei” comercial-alimentare absoarbe și redistribuie marfa la prețuri astronomice și prin filiere obscure. Cert este că frigiderele noastre ar descuraja pînă și un pinguin minor și neantrenat în ale gurmănderiei. Pînă la transformarea acestei „filiiere negre” în societăți comerciale pe acțiuni, mai așteptăm... Maratonul acestor cifre devine interesant abia cînd ajungem la producția marfă-industrială a anului 1990, care reprezintă doar 77% din producția similară a lui august '89... Asta s-ar traduce limpede: sintem un popor care produce, mai mult decît altele, hrană, pe care o ingerăm tot noi, ba chiar mai și importăm, după datele aceleiași statistici, o cotă importantă de alimente. Ce implicații economice derivă de aici, nu ne gîndim, altfel ne-ar apuca amețea... E ceva putred în Danemarca... Cu atît mai putred cu cît, nu

GREVE ȘI SINDICATE

Sint multe greve pentru că sint multe sindicate. Dacă știm cauza, totu-le s-o eliminăm pentru a evita efectele. Cam așa gîndesc unii dintre cei care, negăsind soluții economice viabile, caută vinovați acolo unde nu sint. Era comod pe vremea unui sindicat unic, „cureaua de transmisie” între partid și popor. Vremea aia s-a dus și, oricît ar dori aceiași, nu se mai întoarce.

Feroviarii constănțeni au declanșat o grevă generală care a paralizat pentru o zi transportul din 4 județe, afectînd grav aprovizionarea tehnico-materială a aproape întregii industrii. În pofida unor proteste „propagandistice”, factorii decizionali au intrat imediat în tratative cu sindicatul și, după soluționarea unora dintre revendicări și promisiunea că se vor propune legi corespunzătoare pentru a fi soluționate toate cererile, greva a încetat. Reprezentantii greviștilor sint deci rezonabili, nu autori ai unui șantaj, cum era să credem după unele (oficiale) declarații.

Sigur, greva e o soluție în extremis. De fapt, nu e o soluție, ci exoersia crizei unei soluții. Administrațiile (patronii, statul) trebuie să concluczeze cu sindicatele pentru ca grevele să fie prevenite. În contextul uriașei crize economice în care ne aflăm, o hemoragie de greve ar duce la un colaps economic. Constanța e un avertisment.

Și totuși, spirala revendicărilor nu pare să poată fi oprită. Mai ales întrucît cele mai multe revendicări sint justificate. Și totuși, ne învîrtim în cerc: dacă nu e producție, nu pot fi nici salarii. Iar de asigurarea producției nu pot să se ocupe sindicatele. E treaba întreprinzătorului să întreprindă. Și e treaba parlamentului să-l stimuleze, prin legi corespunzătoare, pe întreprinzător. Altminteri, ca administrator unic, cloburile sparte le culege guvernul. Să se prefigureze o alianță guvern-sindicate de care să se audă pînă-n Dealul Mitropoliei?

C. DUMITRU

societăți mixte nu cu birocrății guvernului, care negociază ceva ce nu e al lor, ci cu întreprinzătorii particulari români, care vor negocia — mult mai atent, e de crezut — propria lor avere, nu cea obștească, socială, colectivă, comună etc. Prin TDP-uri se asigură împroprietărirea echitabilă și substanțială a întregii populații majore a țării și rămîne la alegerea cetățeanului să hotărască dacă va cumpăra acțiuni la o societate, obligațiuni la o regie de stat ori să pună piatra de temelie a unei noi întreprinderi. Va fi primul semn al recîstigării adevăratei demnități a românului umilit atîta amar de vreme. TDP-urile vor recom-pensa munca. Existența lor va avea un impact psihologic puternic asupra populației, asupra eticii muncii. Tinerii vor ști că sint moștenitori averii părinților lor, care n-au murit degeaba. Tinerii vor privi altfel spre părinții lor.

— Varianta guvernamentală conține și ea ideea de împroprietărire, dar o aplică numai pentru 30 la sută din patrimoniul economic despre care vorbim, restul urmind să treacă în mîna particularilor prin vînzare.

— Și cine are bani să cumpere sau să răscumpere această avuție? Poate aceiași bișnițari și privilegiați care, în varianta guvernamentală, pot să cumpere direct IN-SCRISURILE NOMINATIVE, după un timp, cu banii lor necinstiți. Atît la TV cît și în tot felul de discuții publice se face afirmația că se distribuie grătit (în conformitate cu articolul 23 din Legea 15) 30 la sută din această avuție. Dar afirmația nu corespunde realității, pentru că aceeași lege prevede că o parte din unitățile de stat vor fi transformate în regii autonome (care rămîn suta la sută în proprietatea statului). Or, e limpede, procentul de 30 la sută se aplică numai la capitalul unităților ce vor deveni societăți comerciale, nu și la cel al regiilor autonome. În plus, articolul 2 din aceeași Lege 15 prevede că rămîne la latitudinea guvernului să hotărască lista nominală a unităților economice care vor fi transformate în regii autonome. Deci e vorba de 30 la sută din ceva nedefinit și nedefinibil prin lege. De aceea cred că lista nominală a regiilor autonome trebuie să formeze obiectul legii, nu al hotărîrilor guvernului. În același timp, întrucît legea declară regia autonomă ca proprietară a bunurilor din patrimoniul său, trebuie să observăm că prin această hotărîre Parlamentul își depășește atribuțiile, deoarece bunurile respective sint proprietatea poporului român.

— Cum ar urma să se producă o asemenea compensație?

— Rezolvarea problemei proprietății regiilor autonome se poate realiza prin emiterea de obligațiuni, după cum am spus. Acestea sint tot hîrtii de valoare, ca și acțiunile. Emitentul lor, statul, se obligă ca la un anumit termen, de exemplu după 20 de ani de la emiterea lor, să plătească deținătorului obligațiunii valoarea acesteia, regula fiind că — în plus — emitentul să plătească deținătorilor de obligațiuni și o dobîndă anuală, un procent fix, aplicat la valoarea nominală a unei obligațiuni sau alteia. În acest fel, populația se transformă în creditor al statului iar statul se transformă în debitor din moment ce a luat cu împrumut, de la populație, averea respectivă, pentru a o gestiona. Guvernul va purta așadar răspunderea pentru înapoierea avuției împrumutate.

Un risc: economia de tip haitian

— E momentul să vă întreb: ce contraargumente se aduc „variantei Cojocarului”?

— Pînă în prezent, două. Că legea-i lege și, de vreme ce s-a adoptat Legea 15, discuția s-a încheiat. Răspund: cea mai stabilă lege din lume, Constituția S.U.A., a fost totuși amendată de 16 ori.

— Există un principiu de drept: nici o lege nu-i perfectă!

— Da. Se mai spune apoi că poporul român nu e pregătit pentru a fi proprietar. Că poporul român, cum zicea textual dl. Adrian Severin în cadrul Colocviului româno-german pe probleme de privatizare, nu are mentalitate antreprenorială. Poziția mea e că, dimpotrivă, experiența istorică demonstrează că populația României a mai fost împroprietărită și nu numai că nu și-a pierdut proprietatea, ci și-a dezvoltat-o.

— Ați publicat recent o carte: „Privatizarea. De ce? Cum? Pentru cine?”. Ce e-cou a avut?

— Îndeajuns de mare încît să fie nevoie de suplimentarea tirajului. Sint multe sindicate care au lansat, fiecare dintre ele, cereri de mii de exemplare. Muncitorii de la Combinatul Siderurgic Galați, cei de la Întreprinderea de Mașini Grele București, ca și alții, s-au arătat foarte interesați să asculte propunerile mele. În fine, se duc tratative pentru traducerea cărții în aproape toate țările foste socialiste. Experiența Poloniei, care încearcă varianta pe care merge și guvernul Român, demonstrează clar că varianta asta nu e bună. Propunerile mele sint întîmpinate cu acest contraargument: că nimeni nu a mai făcut ce spune Cojocarul. De acord. Dar știu că nici varianta cealaltă nu a dat rezultate. Varianta vînzării, însoțită de împroprietărire parțială și în trepte, reprezintă o reală primejdie. Nu se asigură ieșirea din criză, ci dimpotrivă, asistăm la un proces de degradare continuă a economiei românești. În plus, acest proces de degradare e însoțit de un proces de concentrare a capitalului în mîna unui grup restrîns al populației (specula crește pe măsura degradării, a penuriei de bunuri). Dacă mergem pe calea vînzării capitalului, vom construi în România într-adevăr o economie de piață, însă una de tip haitian, în care puterea economică e concentrată în mîna unei oligarhii financiare.

— S-ar întîmpla că o clică politică este schimbată cu alta financiară?

— Exact, și nu trebuie să se întîmple asta. În România trebuie să existe o clasă mijlocie impunătoare numeric, dinamică și prosperă, care să reprezinte garanția stabilității economice, sociale și politice a țării.

— „Varianta Cojocarului”, ca proiect economic, are consecințe directe și în planul deținerii sau menținerii puterii politice.

— Este adevărat. Poate că unora nu convine acest lucru, dar asta-i situația. România nu poate fi Haiti.

— Un amic al dumneavoastră povestește că la trei zile după 22 decembrie 1989 i-ați dat telefon din America și ați spus: „Cred că pot face ceva bun pentru țara mea, cred că am învățat aici, în America, ceva care ar putea fi de folos acasă. Da, pînă în primăvară îmi închei socotelile și sper să ne revedem”. V-ați ținut de cuvînt. Acum e toamnă și v-aș întreba dacă mai credeți ce credeți astăzi iarnă.

— Rămîn optimist. Pentru că esența mesajului revoluției din decembrie a fost de descomunizare și de construire a unei societăți democratice în România. Și nu trebuie să uităm că esența comunismului este proprietatea comună asupra capitalului. Asta trebuie demolată.

DUMITRU CONSTANTINESCU

„Neidentificații“, așa li se spune. Simplu, concis, codificat. Se crede despre ei, de obicei, că sînt „boschetari“. Niște vagabonzi, mi se spune. Ce te interesează morții? Stau uneori și aglomerează morga. Stingheresc. Nu se știe de unde vin și nu le face nimeni pomenile. Nu se ocupă nimeni de ei. Și totuși, ei sînt morții noștri. Cu care am dat mîna, cu care am scandat lozinci, care au mîncat, împreună cu noi, salam cu soia. Pentru ei, nici moartea nu e o democrație absolută.

Povestea începe așa: pe 8 august a.c. este scos din lacul Tei — Toboc cadavrul unei fete de vreo 16—18 ani, fără nici un act de identitate asupra ei și fără nici un indiciu care să ateste că ar fi fost agresată înaintea morții. Mai trec două zile și pe 10 august din riul Dimbovița este pescuit un nou cadavru, de data aceasta al unui bărbat, în vîrstă de 50 de ani, care nu posedă acte de identitate și, de asemenea, nici o urmă de agresiune vizibilă. În ziua următoare, pe 11 august, se mai găsește încă un cadavru, al unei bătrîne, în vîrstă de 65—70 de ani, extras din lacul „Floreasca“. Nici bătrîna nu are vreun act de identitate asupra ei și nici nu prezintă semnele unei agresiuni vădite. Faptul că toți trei au fost găsiți înecați în raza orașului București, la interval de numai trei zile, mi s-a părut mai mult decît o coincidență stranie.

Căci morții sînt cei muriti...

După ce am colindat birourile de presă ale Poliției din București și Departamentul Poliției Capitalei, nu am reușit să aflăm mare lucru: doar că primul cadavru (al fetei) a fost scos din apă de către lucrătorii secției nr. 7 de Poliție (din cartierul Colentina) și se află, de aproape o lună și jumătate, la morgă. Am aflat, peste cîteva zile de la începutul investigației mele, că bărbatul în vîrstă de 50 de ani se numește Brezianu Eugen și locuia pe strada Știrbei-Vodă nr. 24 și a fost identificat cu concursul unor membri ai familiei. Identitatea celorlalte două cadavre rămînea, în continuare, necunoscută.

Cînd muriți, vă rog, lăsați-vă actele la voi...

Dacă e vădit vorba de o crimă, adică dacă victima prezintă urme de violență pe trup, ancheta începe pe loc. Dacă nu, se face expertiza medicală și după expertiză se comunică rezultatul. La înec, în caz accidental, se înregistrează uneori și un puternic șoc hipotermic care poate provoca moartea înaintea înecului propriu-zis. Cadavrul se transportă la morgă. Cînd, la sesiunile familiale, se reușește identificarea cadavrului, acesta este predat familiei sau celor apropiați, care se îngrijesc de funeralii. Pe cei care nu-i revindică nimeni, morga îi ține în camerele ei speciale o săptămînă sau chiar zeee zile, uneori mai mult, după care sînt puși la dispoziția Institutului de Medicină Legală (pentru eventuale disecții) sau se înhumează pe cheltuiala statului, într-o groapă comună, de obicei la cimitirul Străulești.

„Informații numai la d-nul director“

Institutul Medico-Legal este așezat în zona Vitan-Bîrzești: morga, cum îi spun oamenii. Căutîndu-l, am înțeles că eram străin încă de acest oraș: nu-mi murise nimeni aici. Am întrebant, și majoritatea oamenilor știau. Am intrat în acest onorabil stabiliment și m-a împînat o duhoare de nestăpînit pe care am purtat-o cîteva nopți în somn. Mi-am acoperit gura și nasul cu batista și am urcat la etajul unu, unde se afla compartimentul de expertiză medico-legală. O femeie, care s-a recomandat a fi șefa biroului de expertiză, îmi răspunde sec, cu o asprime nedisimulată: informații numai la d-nul director. Semăna cu sora-șefă dintr-un roman de succes al lui Ken Kesey. De altfel, întreg personalul din subordine este bine instruit. Doctorul Tamaș, care este medicul-legist-șef al unității, mă îndrumă: informații numai la d-nul director! Așa este dispoziția.

În oala bine acoperită, nu cad gunoase

Cînd eram mic, mama îmi spunea: „Trebuie mereu să fii atent și să ai grijă ce faci. În oala bine acoperită nu cad gunoase“. Ajung și la d-nul Ciornea Teodor, directorul Institutului de Expertiză Medico-Legală, aflat într-un birou spațios, cu multe tablouri pe perete. În biroul directorului sînt multe muște (ca de altfel pretutindeni în clădire) care se plimbă pe sticla așezată deasupra mesei de lucru. Începem să discutăm. D-nul doctor se arată jignit de presă. De care presă, întreb? De ziarul „România liberă“.

„Eu am dat dispoziție să nu se mai dea nici o informație. De altfel și procuratura și poliția care au fost zilele astea pe-aici ne-au sugerat să nu mai furnizăm tot felul de informații...“, ne mărturisește d-lui Ciornea. Cît privește „neidentificații“, în toată lumea sînt destui morți neidentificați. Vine unul, vagabond de aiurea și moare aici la noi. „Boschetarii“, așa îi numim noi. Mai bine lăsați-ne să ne liniștim. Vă dau niște informații și pe urmă știu eu ce faceți cu ele? Nu cunoașteți specificul muncii de aici“, continuă domnia-sa. „Știți dumneavoastră cum putea aici în iulie? Erau o groază de morți, nu mai aveam loc și stăteau pe jos, vă dați seama! Știți dumneavoastră că avem numai 45 de frigider care lucrează? Pe 3 august nici un mort nu mai era aici, reușisem să evacuum... Pe 30 august, cînd m-am întors (după ce lipsisem), morga iar era plină de cadavre... — izbucnise dumnealui într-un lament prelungit.

L-am întrebant pe d-nul director de ce e supărat pe ziarul „România liberă“, și mi-a răspuns: „De la articolele cu cimitirul Străulești, pe care

le-au publicat. A venit d-nul Dichiseanu (de la „România liberă“, n.a.) și m-a ținut două după-amiezi la rînd cîte patru ore aici, într-un „interogatoriu“ prelungit. Și apoi tot dumnealui a făcut o legătură inexistentă între neidentificații de la noi, îngropați la Străulești, și presupusele victime din iunie. Păi atunci, domnule, au fost numai cinci morți, mari și lați... „România liberă“ aruncă cu noroi în niște oameni care îndeplinesc o grea profesiune aici și majoritatea o fac cu onestitate. Am vrut să le răspund și „România liberă“ nu mi-a dat dreptul la replică. Nu știu, pînă presa nu-mi dă dreptul la replică, publicînd-o, nu mai dau nici o informație presei. M-am simțit foarte jignit și am scris un răspuns, pe care „România liberă“, în ciuda dreptului la replică, a refuzat să-l publice“.

Efectul „Străulești“ asupra presei

„Da, zic eu, dar nu puteți arunca anatema asupra unei întregi prese, pe acest considerent...“ Mi-a răspuns: „Cine știe ce informații vă dau eu, și apoi ce scrieți dumneavoastră? Reveniți, să mă consult și cu procuratura, să vedem dacă...“ D-nule profesor, am încercat în rîndurile de mai sus să vă oferim noi dreptul la replică. Deși îmi vine greu să cred că ziarul „România liberă“, publicație de prestigiu și atitudine democratică, cu ținută de un remarcabil profesionalism, nu a făcut acest lucru. Rămîne să se exprime și dinșii în această privință. Cred însă că nu trebuie să vă mai fie teamă de teamă, d-nule profesor. Acum ne dați informațiile cerute?

O fată tinăra pe patul morții

Am ajuns la secția 7 de Poliție, în cartierul Colentina, înaintea unui meci de fotbal. Aici am fost mai norocos. Am pătuns cu ușurință la șeful acestei secții (cărui nu-i pot fi decît îndatoritor, pentru comportamentul exemplar), locotenent-colonel Gheorghiu (un bărbat frumos, între două vîrste). D-nul Gheorghiu s-a dovedit foarte amabil, de o înaltă finete profesională: așa cum îmi închipui eu că ar trebui, cu adevărat, să arate specialistul român în Poliție, al zilelor noastre: fără false umori, fără suspiciune, cu

spirit de colaborare. L-a chemat pe locotenentul major Camineschi, care făcuse parte din brigada deplasată la fața locului. Stăpîn pe sine, calm, acesta ne povestește: „Pe 8 august ne-am deplasat cu întreaga echipă operativă la ștrandul Tei-Toboc. Acolo a fost găsit cadavrul unei fete avînd între 17—19 ani, «decedată în condiții suspecte», după cum scrie și în raport“.

Ofelia ăut-a pe apă

„Salvamarilor o găsiseră dimineața, pe la ora 9.30, la cam 50 de metri dreapta de mal, o scosese, probabil, apa la suprafață. Avea cam 1,50—1,60 m înălțime, părul de culoare neagră, era îmbrăcată într-o rochie fără mîneacă, avînd un motiv floral. Avea, pe dedesubt, un slip de culoare roșie și nu purta sutien sau costum de baie complet. Nu prezenta urme de violență pe corp. În picioare purta niște sandale de culoare roz cu negru. Corpul nu era în putrefacție, ci bine conservat. Dar, după vreo jumătate de oră de stat afară din apă, a început imediat să se umfle. Sandalele erau noi, făcute, probabil, la comandă. În mîna ținea strîns un bilețel“.

Atunci, d-nul colonel Gheorghiu mi-a arătat biletul lingă raportul întocmit atunci. Pe hirtia ușor mototolită, era un scris (oare scrisul ei?), sters din cauza apei și a timpului cît sezușe în fundul lacului. Erau cîteva cuvinte scrise cu pixul, o adresă (probabil) și un număr: „Str. Elena Cuza, Negru, Bl. A 4, 11 583“. După cum am înțeles din raportul de constatare, cadavrul sezușe aproximativ 18 ore în apă. Nu s-a găsit alături de el nici o poșetă și nici un act de identitate. Poate că poșeta îi căzuse (sau o pierduse) cînd alunecase în apă, opina d-nul Camineschi. La fața locului, mai scria în raport, s-a deplasat o grupă de intervenție de la constatare, compusă din: Gabriel Zamfirescu, procuror, un ofițer de constatare, medicul-legist Popov, căpitanul Vasilescu și plutonierul Simion.

După spusele locofenentului, fata nu era țigancă. D-nul Gheorghiu a scos, dintr-un plic, lucrurile găsite asupra

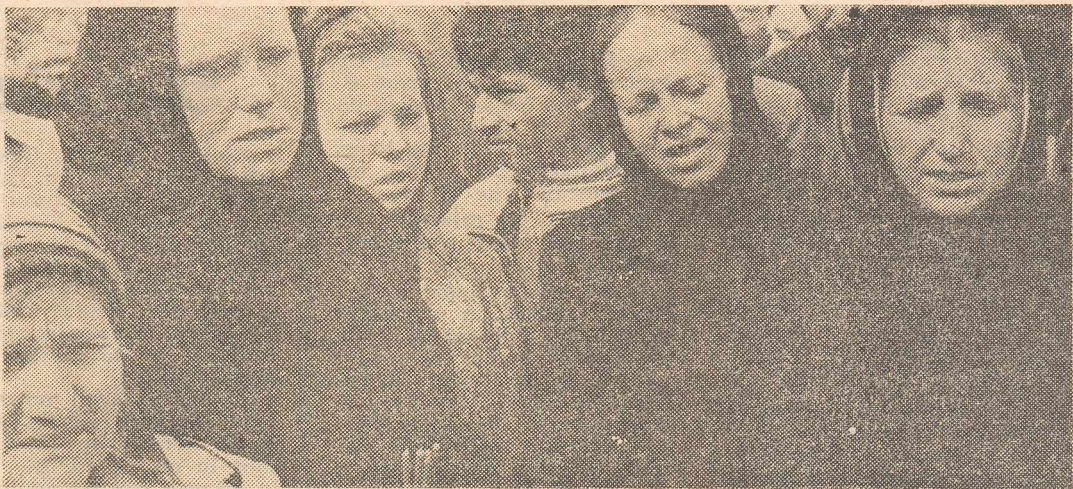
ei și mi le-a pus în față. Un fior rece m-a străbătut îndelung pe șira spinării. Purta ceasul acela, în momentul cînd a căzut în apă — am gîndit. Un ceas marca ZAREA, cu cadran roșu, cu o curea crem, roasă, bărbătească. Acele ceasornicului încremeniseră, arătînd ora 2 fără 10. Alături, un lăntșor pe care, desigur, l-a purtat la gît. Avea culoarea gri-emaiat, aruncînd slabe reflexe de luciu. În plic mai era o pereche de cercei ieftini, cu o piatră neagră, încadrată într-o margine emailată, cu forma ovală (eliptică) alungită, aducînd a lacrimă. Avea o greutate obișnuită, 50—60 de kilograme, spune d-nul Camineschi. Am încercat să mi-o imaginez.

Morții de care nu-i pasă nimănui

Am citit undeva o carte proastă și lacrimogenă, care făcea să crească vertiginos producția de batiste pe metru pătrat de cap de locuitor, în care spiritele celor morți se întorc pe pămînt și se întrupează în cei vii, făcîndu-i să nu aibă liniște pînă ce adevărul nu iese la iveală. De mult timp nu mai citesc nici o carte. Acum mă gîndesc că fata asta (care nici măcar nu știu cine e) va fi dusă pe cheltuiala anonimă a statului, și îngropată în cimitirul Străulești, într-o groapă comună, la cîpătiulul căreia nu va fi o cruce. Ea nu este singura care moare fără să-și lase numele într-un act civil. Nu este nimeni care a cunoscut-o? De unde a venit, să moară tocmai aici? Nu a trăit printre oameni (era să zic: printre noi)? Dar bătrîna „neidentificată“, de 65—70 de ani, ce căuta acolo, tocmai pe malul lacului „Floreasca“, unde a și fost găsită moartă? Cum au murit acești oameni?

MIHAIL GALĂȚANU

NOTA AUTORULUI: Am publicat descrierea amănunțită a lucrurilor personale ale fetei și semnamentele, cite am aflat, ale acestei fete, în speranța că, din rîndurile opiniei publice, va veni cineva să-și recunoască mortul și să-l ceară acasă, spre a-l înmormînta creștinește, după datină.

Nu toți morții au parte de înmormîntare creștinească (fotografie de Gig. Motoianu)

ENIGMA DE LA MORGA

Traversind calea ferată, la Tirgoviște, pe viaduct, te întâmpină un fum cărâmbiu, sufocant, urcând în trombe spre cerul roșu. Întreținerea Chimică „Victoria” este în zona industrială a orașului, foarte puternic poluată, reunind într-un spațiu apropiat Combinatul de Oțeluri Speciale din localitate și alte întreprinderi care îmbibesc atmosfera și mediul din apropiere. La chioșcul din incinta întreprinderii chimice, „copii săraci și sceptici al plebei proletare” stau la rând... doar la sucuri și cornuri.

Materie primă... pentru foc ?

Obiectul incendiului l-a constituit, în primul rând, depozitul de materii prime, respectiv nitroceluloză (di-tri-penta-hexa-nitrat de celuloză tip C7). Am văzut într-un recipient această pulbere grăunțoasă (granulată), albă, moale, umedă, semănând cu zăpada artificială. Nitroceluloza era umețată, adică îmbibată cu alcool etilic (butanol) până la 30% : o materie ideală pentru foc. Prin evaporarea alcoolului pe care îl conține, ea devine periculoasă. De obicei, se expedie în bidoane de plastic, care trebuiau să fie bine etanșate. Ea constituia materia primă pentru fabrica de vopsele-nitro (lacuri și nitroemailuri). Un mare volum din această materie primă, câteva tone (cam 2—5 tone), se manipulează de către muncitorii care lucrează în depozit, în interval de numai 24 de ore.

Filmul incendiului, pornind de la relatarea unui martor ocular

Un martor ocular, salariat al întreprinderii, anume Grigore Alexandru, ne declară următoarele : „Am văzut când a luat foc, cu ochii mei. Avem aici o instalație fixă de înăbușit focul. De altfel și pompierii sunt foarte aproape, la 300 de metri. La pichetul de pompieri avem un om pe fiecare schimb. Formația de pompieri din întreprindere a participat cu cinci oameni. După ce s-a localizat focul și (apoi) a fost

stins, am rămas de veghe până dimineață. S-a dat alarma pe fiecare atelier. Dispunem aici de o instalație de alarmare a întregului personal al întreprinderii”. La stingerea incendiului (izbucnit miercuri 26 septembrie, pe la ora 13,00) s-a folosit sistemul de stingere cu apă și, în special, cu spumogen. Au venit în grabă vreo 14 mașini de pompieri (în total), formați cooperante de la Pucioasa și de la Utilaj Petrolier, INOX și SARO, din localitate. Stingerea propriu-zisă a focului a durat aproximativ 45 de minute. În fața depozitului de nitroceluloză se găsea un birou în care erau documente administrative care, bineînțeles, au ars și ele. Astfel că, acum nu se mai cunoaște consumul de materie primă (și implicit, pagubele), care ar trebui reconstituite.

Cum s-a declanșat incendiul

După părerea unei oficialități, specialist în domeniu, locțiitor al comandantului la Grupul de pompieri, care nu și-a divulgat numele, „focul a izbucnit datorită unor frecări locale, rezultând din manipularea zilnică ; în urma acestor frecări, scamele (fulgii) foarte fine de nitroceluloză așternute pe pardoseală au început să se aprindă. Deoarece materia primă se găsea ambalată și depozitată în saci de polietilenă, au luat foc, cu mare ușurință, și sacii. Înainte se livra în bene, acum se livrează în saci de polietilenă, ceea ce nu face decât să mărească riscul unui incendiu. Curățenia care ar trebui să domnească pe pardoseală ar trebui executată cu un jet de apă foarte puternic, și nu cu mătura, deoarece astfel probabilitatea unui incendiu crește considerabil. Ar trebui să existe un depozit special construit, cu compartimente speciale pentru depozitarea nitrocelulozelor, rezistente la explozie și ușor de curățat. De asemenea, transportarea și ambalarea acestei materii prime ar trebui să se facă numai în butoaie de plastic, ca și mai înainte și nu în saci de polietilenă, ca în ultimul timp.”

FOCUL LÎNGĂ POMPIERI

■ Nitroceluloza era îmbibată cu alcool ■ de la bidoane de plastic la saci de polietilenă, ușor inflamabili ■ incendiu cu pompieri la 300 de metri ■ în atmosferă plutește mirosul de alcool ■ numai un singur pompier pe schimb ■ formația de pompieri din întreprindere a participat cu... doar cinci oameni ■ au ars documentele și nu se mai știe consumul de materie primă ■ mirosul volatil de deasupra orașului ■ incendiul s-a întins pe 1 000 de metri pătrați ■ o comisie de anchetă cu aceiași oameni din întreprindere.

Arome plutind deasupra orașului

În incinta întreprinderii chimice, mirosul de alcool industrial plutește persistent, extrem de puternic, ca o fantomă, în atmosferă. Ca să mă obișnuiesc cu acest „alcool tare” ar fi trebuit să umblu cu nasul în batistă. Ajungem și la locul incendiului. Văzavi de magazia de nitroceluloză era o platformă-sopron, conținând, în bidoane de plastic, soluții alcoolizate de arome și esențe ușor inflamabile. Un incendiu cu adevărat odorant... Depozitul de materie primă, devenit sursă a incendiului, a trimis focul, deoarece vântul bătea în direcția respectivă, spre sopronul cu arome. Din răbufnire, a fost aruncată în jur, pe ferestre, pulbere de nitroceluloză arzândă, care a împrăștiat focul. Bidoanele de plastic în care erau mirosurile s-au topit și esențele au început să ardă, plutind deasupra orașului, duse de vânt și purtând parfumuri culinare. Focul s-a întins de la baraca metalică (avind un spațiu de

200 metri pătrați) pe un spațiu total de o mie de metri pătrați (cuprinzând aici și platforme, incinte, spații închise).

De ce acum și nu altădată ?

L-am întrebat pe d-nul Paul Șillo de când nu s-a mai întâmplat nici un eveniment de asemenea factură în întreprindere. Mi-a răspuns clar : de zece ani, din 1980, când s-a aprins un recipient cu material inflamabil, dar care a fost stins imediat : nu fusese decât o furtună într-un pahar cu apă. Atunci, ne întrebăm — și Comisia de Anchetă ar avea și această misiune de a stabili — de ce acum și nu ieri sau acum un an, în timpul dictaturii ceaușiste, de ce nu altădată ? Frecări locale existau și atunci, nitroceluloza era umețată și atunci și la fel de ușor inflamabilă. De ce până acum nu s-a întâmplat ? Cine sunt furnizorii de ambalaje, cine a furnizat saci de polietilenă și nu bene din plastic ? Cine, din cadrul întreprinderii, a acceptat înlocuirea ambalajului (bidoane din

plastic) cu saci de polietilenă care se aprind ușor și întrețin focul ? De ce nu se realizase curățenia curentă și de ce nu au existat, până acum, depozite speciale ?

Halal comisie de anchetă !

La Tirgoviște, focul nu s-a pogorât din cer. Trebuie deci să aibă niște cauze obiective. Niște răspunzători obiectivi de această întâmplare. Ce garanții avem că vom afla toate acestea ? D-nul Paul Șillo, subinginer și coordonator al formației P.S.I. din cadrul întreprinderii, ne mărturisește cu prudență, că pagubele nu sînt cunoscute și evaluate precis.

Nici nu s-a constituit, deocamdată, o comisie privind esimarea acestor pagube. Abia de acum... Cît privește această evaluare, au fost emise deja două evaluări : una de la ziarul ADEVĂRUL, care socotește că ar depăși 100 000 lei, alta venind de la unul din ziarele locale, care le cifrează la aproximativ 300 000 lei. Care din cele două valori se apropie de realitate ? O comisie, totuși, s-a constituit : cea de stabilire a cauzelor și circumstanțelor incendiului, compusă din (după cum ne spune d-nul Paul Șillo) : „directorul întreprinderii Chimice „Victoria”, ing. Aldea Delia, inginerul-șef al aceleiași întreprinderii, d-nul Teodoroiu Constantin, inginer Soare Liviu (dir.-adj. al întreprinderii), ing. Dănculescu Gherghina (șef atelier nitro din aceeași fabrică), subing. Șillo Paul, tot de acolo, la care se adaugă ing. Amza Constantin (reprezentant societatea SINTOFARM, la care e afiliată unitatea tirgovișteană) și ing. Șburlea Emil (reprezentant Ministerului Resurselor, Departamentul Chimiei și Petrochimiei).” Deci, cinci din șapte membri ai comisiei sînt „de prin partea locului”, iar ceilalți doi de la „organele superioare”. Focul a „ras” cele două depozite (de nitroceluloză și de esențe) din temelii și ar fi amenințat, dacă ar fi fost un vînt puternic, și alte depozite cu materiale inflamabile. Ce ne va spune comisia de anchetă ?

MIHAIL GALĂȚANU ■

Războiul primarilor (IV)

Domnule Redactor Șef, în virtutea dreptului la replică, vă rugăm să publicați „Protestul” salariaților ce fac parte din Sindicatul Liber al Primăriei Sectorului Agricol Ilfov.

Protestăm vehement asupra modului tendențios și denaturat în care domnul Paul Agarici, fără să cunoască opinia și activitatea salariaților din Primăria Sectorului Agricol Ilfov, a informat opinia publică despre activitatea domnului primar George Gabriel Vilcea, a domnului deputat Mirela Stelian Corneliu și a celorlalți salariați ai Primăriei.

Deși domnul Paul Agarici, afirmă că nu-si propune să destabilizeze activitatea primăriei, și nici să calomnieze pe cineva, o face din plin.

Sintem profund mîhnîți și dezolați că prietenia dintre domnul Paul Agarici și domnul Popescu Mircea, fost primar al Primăriei noastre, marcată la fiecare întîlnire din sediul S.A.I. cu îmbrățișări, nupături în prezența unora dintre noi, l-a influențat în mod negativ în calitate sa de așezis „ziarist”. I-am reamintit câteva cuvinte care ar trebui să devină un crez în activitatea pe care o desfășoară dumnealui „mi-e prieten Platon, dar mai prieten mi-e Adevărul”.

Cîtît pînă la ultimul rînd, articolul nu se arată decât a fi un

elogiu la adresa prietenului său Popescu Mircea și o damneară a necunoscutului Gabriel Vilcea, actualul primar al Primăriei Sectorului Agricol Ilfov, deși realitatea nu este tocmai aceasta.

Oare afirmațiile făcute că domnul primar Vilcea, a eludat Legea nr. 5/1973, că nu și-a restituit sumele de bani luate de la cooperativa de credit-Otopeni sau de la alți „fraieri”, că a încasat niște sume de bani fără să meargă o zi la serviciu — Secția de prestări Buftea — și care sînt neadevărate, nu sînt calomnii ?

Că domnul deputat Mirela a fost ales în mod nedemocratic ca președinte al fostului C.P.U.N. — S.A.I. și că și-a luat un apartament în București, B-dul 1 Mai într-un bloc pe valută, nu sînt calomnii ?

Sau că „ticăloșii” și „lichelele” din vremea lui Ceaușescu au țesut acum la lumină, foșnesc și-si dau cu parfum ca să-l ocultească mustele — deci actualii funcționari ai Primăriei S.A.I. — nu este calomnie ?

Nu este incitare la violență și destabilizare a activității afirmația că cei care au participat la demolări, vor să-i bată lumina ? Cine sînt acei oameni ? Ion Serban, Zaharia Buzincu, Tomescu Mihai, Trancu Ion, Cojocaru Ovidiu ? Îi cunoaște domnul Agarici ?

Știe ce mișune aveau cînd

erau antrenati în astfel de acțiuni ? Erau acești factori de decizie ? Se puteau opune dispozițiilor date de dictator, prin intermediul fostului C.P.C.P., Comitetului de partid al Municipiului București, Comitetului de partid S.A.I., etc. ? Unii au încercat și au fost sancționați cu reținere din salariu, dați afară, sau mutați disciplinar. Știe domnul Paul Agarici că unora din acești salariați li s-au demolat și lor casele sau la rude ? Dacă nu știe, i-o spunem noi.

Pentru informarea corectă a opiniei publice și în special a celor cărora li s-au demolat casele, ținem să precizăm :

Funcționarii primăriei și despre care se face vorbire în articolele menționate mai sus, nu au îndeplinit nici o funcție de decizie pe linie de partid și de stat în vechiul regim, cu excepția fostului prim vicepreședinte, domnul Alexandru Tudorache, care a fost scos tocmai de noi, după revoluție.

Salariații primăriei cînd erau antrenati în astfel de acțiuni, aveau ca sarcină expresă asigurarea mijloacelor de transport pentru transportul bagajelor și materialelor rezultate din demolarea caselor, intervenția la constructor pentru introducerea apei, căldurii, energiei electrice, etc., în noile locuințe reparate.

Cei care au dat ordine expresive în acest sens și care sînt autorii morali în susținerea politicii de distrugerea cetăților din Sectorul Agricol Ilfov s-au pensionat sau ocupă funcții la fel sau chiar mai bine plătite prin ministere sau în alte instituții centrale de stat.

Ni se pare curios de ce nu se vorbește nimic despre foștii primari secretari ai S.A.I. — George Istrate, Viorel Vizureanu, Botoagă Mihail, ceilalți membri ai fostului comitet de

partid, despre foștii primari-secretari de la Capitală — Olteanu, Radu, Barbu Petrescu, Gheorghe Pană, foștii primari vicepreședinți — Ganea Nicolae și Necsoiu Dumitru, vicepreședinții capitalei — Iordache și Bîrceril, Postasu Mihail sau despre domnul Moldoveanu de la C.C. al P.C.R. și de Petrescu de la fostul C.P.C.P. și care unii ne-au terorizat, ne-au adus injurii și insulte atît nouă cît și familiilor noastre și în continuu ne amenințau că ne dă pe mîna miliției și procuraturii și că ne bagă în pușcărie. Sînt cunoscute ravagiile făcute de fostul Dincă (Ion Teleagă).

Se poate verifica cu acte doveditoare cîți dintre noi au fost internati în spitale datorită tratamentului la care am fost supusi.

Oare nici acum cînd am scăpat de dictatură nu putem trăi liniștiți să ne putem aduce și noi contribuția la consolidarea tinerei noastre democrații ? Desul am fost „oala neagră” a vechilor structuri comuniste, batjocoriti și nelăsați să ne facem munca de administrație pentru care am fost pregătiți.

Ne-am bucurat sînger cînd am auzit că vine primar domnul Vilcea, fost coleg de al nostru care de asemenea în vechiul regim a suferit atîturi de noi.

Se face afirmația că domnul Popescu Mircea — fostul primar, un om integru, a fost schimbat fără motiv. Spre informarea opiniei publice, ținem să arătăm că tot noi l-am propus atît pe el cît și pe domnul Tătaru Dumitru ca viceprimar, dar ne-au înșelat așteptările.

În perioada de șase luni cît au stat la conducerea Sectorului Agricol Ilfov — nu s-au preocupat de rezolvarea problemelor cu care s-au confruntat locuitorii din localitățile Sectorului Agricol Ilfov — asigurarea apei,

căldurii la blocurile de locuințe, organizarea serviciilor, de salubritatea comunelor. Ba mai mult, în timpul campaniei electorale, în loc să sprijine concret în această acțiune, își invita fel de fel de persoane pentru a juca ping-pong, că s-au încălcat prevederile Decretului nr. 42/1990 de anumite Cooperative Agricole de Producție din sector, despre care mijloace mass-media au informat, domnul Popescu nu cunoștea ? Ba da. Dar nu a întreprins nimic. Ba din contră, personal se ocupa să recomande o serie de cetățeni suspuși din București pentru a primi pămînt.

În cadrul colectivului de salariați a creat o atmosferă tensionată, favorizîndu-i pe unii, întîrîndu-i pe alții neprincipiale iar cînd simțea că îi cad susținătorii de la capitală, își lua bagajul și pleca înapoi la A.D.P. sau în excursie în Turcia.

Și să nu uităm că în calitate de director al A.D.P. Ilfov — se preocupa de asigurarea curățeniei pe traseul prezidențial neglijînd celelalte comune, iar muncitorii și utilajele care participeau la demolări în Otopeni, Snagov, Vlădiceasca etc. erau puse la dispoziția și coordonate de domnia sa, pentru care primea felicitările de rigoare asupra modului cum acționa.

În speranța că adevărul va triumfa și pentru informarea corectă a opiniei publice, vă rugăm să publicați în coloanele revistei „Flacăra” protestul nostru.

Sindicatul Liber al salariaților din Primăria Sectorului Agricol Ilfov,

N.R. Publicînd acest protest, nu ne înșusim automat nici concluziile, nici ortografia lui. Dl. Agarici va reveni.

De la coadă adunate

Depinde cine minte

— Dacă o mai țin mult așa, eu, unul, dau faliment.
— Da' ce, ți-ai deschis firmă? Și mai stai la coadă?
— Ei, am deschis pe naiba! De pensie vorbesc. Mai ales de când s-au scumpit ziarele...
— Asta-i! Bine că nu s-a scumpit piinea. Ce, fără ele nu trăiești?
— Cum să trăiești domnule? Nu trebuie să afli, să te informezi, să vezi pe ce lume ești?
— Aha! Și dumneata te iei după baliivernele lor? Că mint, ceva de speriat! Bine le-ar face dacă le-ar trinti o lege, să pună sau pe ei.
— Chestia asta cu „saua” s-a și tipărit undeva. Da' ăla care scria nu era de acord.
— Cred și eu! Să nu mai poată să se dea ei că le stie pe toate și să mintă. Mă mir de dumneata, zău, că te știam om cu cap.
— E, he, he... da ce gîndești domnule, că le iau pe toate de bune? Nu! Cu stiriile nu mă las dus, că mai sînt și bazaconi. Eu cred în interviuri. Acolo-i pe cînstite: el întreabă, tu răspunzi. Nu vrei nu spui — și gata! Afli o grămadă de lucruri din interviuri.
— Nu mai spune!
— Pe onoare mea! Uite, domnu' Mazilu: și el zice că nu avem dreptul să publicăm orice, adică calomniile. Da'

mai spune niște chestii — că nu-i numai el care a predat la „Securitate”, că au fost și colegii de la „Drept”, că el are conștiință și a spus adevărul, iar acum umblă ăla să-l omoare pe la Geneva.
— Cine?
— Păi, ăia care erau cu amenințările și-naite. Zice că și funcționarii de acolo și cei de la telefon tot vechi sînt, că el cunoaște bine securitatea locului. Și i-au luat și imunitatea diplomatică.
— Ce spui, domnule? Și ce mai zice?
— A! E una care mi-a plăcut. Cică e singurul care a zis că la noi n-a fost și nu e comunism.
— I-auzi!
— Da! În schimb, domnul Răzvan Theodorescu, în alt interviu, în Franța, zice că trebuie să existe un partid comunist.
— Nu se poate!
— Ba da. Dar, lasă-l în pace, că a declarat acum cîteva zile, că mai stă vreo două luni și-si dă demisia. Domnul Valeriu n-a declarat nimic. În schimb, domnul Arachellian spune că n-are încredere în ăia de la „Actualități” nici cînd ți dau „Bună seara”.
— Nici el, care va să zică! Hm! Și dumneata, crezi!
— Cred în interviuri.
— Păi, ești chiar sigur că astea sînt de-adevăratalea?
— Acuma, nu știu ce să zic. Poate nu-s nici ele tocmai curate. Aicea însă... depinde cine minte!

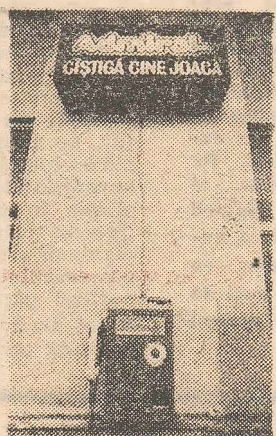
Să nu încurcăm lucrurile!

„Am rămas plăcut surprins de deschiderea în paginile revistei a unei rubrici în care cititorii să-si poată exprima opiniile. Vă trimit o modestă încercare gazetărească”.
Toate bune și frumoase, domnule Mihai Simionescu din București, dar să nu încurcăm lucrurile. Noi așteptăm cu adevărat încercări gazetărești. Părerea dumneavoastră (nu tocmai grozavă) desore redactorul Televiziunii. Ilie Ciurascu, este departe de ceea ce am dori noi să publicăm. Poate interesează chiar TV-ul. De ce nu încercați acolo?

De ce?

„După revoluție s-au legalizat intreruperile de sarcină dar continuă reținerea din salariu pentru persoanele care nu au copii. De ce?”
De ce nici pînă în prezent nu s-au aplicat prevederile Decretului nr. 126 din martie 1990 privind restituirea bunurilor confiscate de regimul comunist în 1948 de la Biserica Română Unită?
Se apropie iarna și cele necesare — cartofi, fasole, varză, ceapă — lipsesc cu desăvîrsire din aproape. De ce? — întreabă Teodor Hossu din orasul Cluj. Nu știm cine va putea să dea un răspuns.

Cine joacă riscă!

Fotografie de SORIN MOISE

Important!

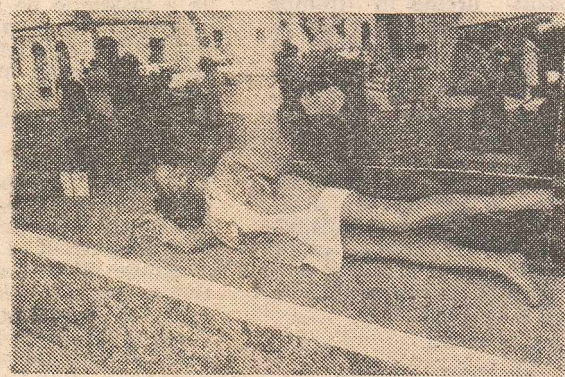
Reamintim cititorilor, corespondenților și colaboratorilor noștri că „Flacăra” ia în considerare numai scrisorile semnate. Responsabilitatea pentru afirmațiile cuprinse în textele pe care le publicăm revine autorilor. Audiențele se țin în fiecare zi (exceptînd simbăta și duminica) între orele 11—14.

plus li mai transpirau și miinile. Aveam la mine un ac lung... lung.

Am căzut alunecînd pe o coajă de portocală. Era multă lume în jur. Toți au început să rîdă; mai ales tinăra florăreasă care-mi plăcea mult. Pe ea am nimerit-o din plin, cu piatra, drept între ochi. Sînt un bun țînțas. Biată fată căzu pe spate, rămînînd incremenită, cu fustele ridicate peste cap.

Versiune de EUGENIA VASILE

Jos nomenclatura!

Fotografie de GABRIEL BUGNAR

Reclamație la reclamație

Referitor la articolul „O luptă inegală: Santerul care intră în casă” apărut în nr. 35 din 29 august al revistei noastre, sub semnătura redactorului Paul Vinicius, am primit o scrisoare din partea întreprinderii Metroul București, semnată de dl. dir. general ing. Costin Georgian, în care se afirmă că redactorul nostru s-ar fi informat incomplet și superficial, motivîndu-se aceasta printr-o analiză amplă și detaliată în 6 puncte, pe parcursul a 2 pagini și jumătate.
Cum stau lucrurile? Familia ing. Eugen Manea locuiește efectiv la adresa din str. Scărisoara nr. 2, îngrîind și administrînd grădina casei — din Calea Griviței nr. 524 —, încă din anul 1981, lucru pe care conducerea întreprinderii „Metroul” îl stie cel puțin din 05. 10. 1989, dată la care dl. Manea s-a prezentat la sediul întreprinderii la tehn. vr. Virginia Ștefănescu, în urma invitației pe care chiar dl. director o semnase (adresa nr. 7342/27. 09. 1989) în vederea întocmirii proiectului decretului de expropriere. Familia Manea figurează în contractul de închiriere nr. 42707/31. 07. 1989, contract reînnoit cu nr. 82071/25. 07. 1990, prelunghit pe încă doi ani. Afirmația conducerii de la „Metroul”, conform căreia nu ar fi locuit aici în iulie '89, nu are nici o acoerire. „Metroul” afirmă că terenul din Calea Griviței nr. 524 a fost expropriat. Cum se explică atunci impunerea de către Circumscripția financiară sector 1 a impozitului pe teren și achitarea lui de către proprietari (doti rude foarte apropiate ale ing. Manea), mărțuria stînd avizate de plată nr. 1054670/06. 07. '90 și 1023674, 1023692, 1028709, 1023718/31. 08. '90? Plata impozitului pe teren infirmă faptul că acesta ar fi fost expropriat. ● Anastasia Constantinescu nici nu ar putea locui la adresa unde a primit repartitie și pe care ne-o comunică „Metroul”, întucit blocul F8 din ansamblul Uverturii nu a fost dat în folosință încă. ● Stilul telefonic a fost distrus în urma manevrelor de santer, dintr-o neglijență încă din luna august 1989, pe cînd cererea de desființare a postului telefonic în vederea mutării este datată 03. 03. 1990. Oricum, directorul general de la „Metroul” a semnat scrisoarea, chiar dacă n-a scris-o dumnealui. Nu înțelegem cum de i-a scăpat faptul că ordinul de serviciu, de desființare a postului, este anterior cererii. Chiar așa, adică întîi se taie telefonul și abia pe urmă faci cerere? ● Afirmația conform căreia dl. Manea nu ar avea dreptul să pretindă condiții corespunzătoare de trai (???) este de un echism parîsim, cu atît mai mult cu cît organizarea santerului în zona respectivă s-ar putea face astfel încît să protejeze spațiul vital al locatarilor imobilului respectiv, pe care și „Metroul” îl consideră a nu cădea pe amplasamentul propriu-zis al lucrării.
Considerăm că, acum conducerea întreprinderii „Metroul” dispune de elementele necesare pentru a aprecia corect situația.

PAUL VINICIUS

Grupaj realizat de LIANA TATOS

POȘTA REDACȚIEI

Popovici Cristian — Tg. Frumos: Ceea ce ne-ati trimis — practic niște compuneri — este nepublicabil. Articolele pe care le-am putea publica trebuie să conțină fapte, întimplări, informații. Porniti de la aceste trei întrebări: ce, unde, cînd s-a întimplat? Atenție la ortografie! ● Itimie Florina — Hunedoara: Pu-teți afla cum să vă realizați „frumosul vis” la Centrul teritorial al Ministerului Apărării Naționale. ● Anghel Elisabeta — Miercurea Ciuc: 1) Aveți dreptul să fiți supărată că nu ati primit abonamentul la revista noastră, dar vă asigurăm că ea apare la timp și în tirajul complet. Deci vinovăția aparține numai Direcției județene de poștă. 2) A rămas 3 lei pentru cei deia abonați, pentru cei care s-au abonat după acea dată — 5 lei. ● Gilgor Rafila — Cluj-Napoca: Începeți cu Direcția sanitară județeană și apoi, dacă este cazul, la Ministerul Sănătății. ● Voiculescu Dorin — Pitesti: Aveți dreptate. ● Munteanu Maria — Constanta: Întreprinderea a procedat corect, contractul de muncă fiind desfăcut la cererea dv. ● Ionescu Victor — București: Decretul-lege nr. 60/1990 privind pensionarea cu reducere de vîrstă a unor salariați se aplică pînă la data de 31 decembrie a.c. ● Boeru Florin — București: Instrăinările de terenuri de orice fel (cu excepția celor aferente construcțiilor care se instrăinează — inclusiv curtea — în suprafața de cel mult 1 000 metri pătrați), făcute prin acte între vii, după 30 iulie 1990 sînt nule de drept. Aveți încă puțină răbdare pînă va fi adoptată noua lege a fondului funciar, promisă pentru luna noiembrie. ● Matei Ion — Zalău: Încă nu. ● Ionescu Stelian — București: Cererile de anulare sau desfacere a infirierii urmează aceleasi reguli de competență ca și cele pentru incuviințarea infirierii. ● Moldea Ilie — Sighisoara: Convenția privind recunoașterea studiilor și diplomelor de învățămînt superior în statele regiunii Europa este publicată în Monitorul Oficial al României nr. 67/14 mai a.c. ● Ene Letitia — Dispoziția de repartizare este obligatorie pentru unitatea nominalizată.

REGHINA VĂRVICI

Așteptăm replica

Într-un timp record, la doar cîteva zile după publicarea sesizării doamnei Mariana Pantazi din București, „laicu” format pe străzile din cartierul Giulești a dispărut, ceea ce înseamnă că, fie cineva de la Primăria Sectorului 6, fie de la ICAB, dacă nu văzuseră inundată toată vara poate au văzut articolul „Desteaptă soarele?” și așa au aflat că trebuie să rezolve problema. Oricum, camionii din cartier sînt încințati și așteaptă cu sufletul la gură replica ITB-ului — adică readucerea capătului tamponelor 2. 11. și 44 în vechiul loc, curat, din nou, ca-n palmă. Așteptăm și noi, dar tare am dori să nu dureze prea mult.

Bun de plată

Relatarea economistului Lazare Dan Gheorghe, incalcită pe alocuri, are un punct cit se poate de clar: dumnealui este, din punctul de vedere al AESCH Ionescu Leordeni, Sector Agricol Ilfov, bun de plată. Forma la care a lucrat dumnealui nu si-a realizat planul (pe vremea „odiosului” se înțelege). Perfect! Numai că, la o formă agricolă, se cam face ce e de făcut pînă-n toamnă. Pe urmă, vin roadele. Ori, economistul nostru s-a angajat la formă pe 10 septembrie 1986 și de cînd a cules... imputatia de 6 153 lei (imputatie ce i-a plătit după vîrșan an și ceva) pentru nerealizarea planului pe întreg anul 1986. E, într-adevăr, absurd să fii bun de plată pentru ceea ce n-au făcut cei sosiți înaintea ta.

Max Aub:

Crime perfecte

— Mai luați puțin, vă rog!
Nu puteam să spun nu, deși orezul îmi face greață de fiecare dată.
— Dacă nu mai mincați o să cred că orezul nu este bine gătit.
Era o familie care nu-mi inspira vreun interes. Acum însă, le ceream să-mi facă un

Pleacă păsările călătoare

Fotografie de GIG MOTOIANU

Părerii și părerii

Din Turnu Severin, domnul Udrea Tănase ne atrage atenția din simpatie de cititor că facem prea multă publicitate fotbalistilor. Păreria dumnealui este că, citez: „această liberalizare a transferurilor internaționale pentru românii jucători de fotbal este un efect al crizei de valută de care avem o imperioasă nevoie”.

Eu, una, nu mă pricep la fotbal, dar o părere as îndrăzni să exprim. Că noi avem nevoie de va-

serviciu; pentru asta trebuia să mă port foarte atent. Dar, dar orezul...

— Încă puțin, vă rog... puțin de tot!
N-am mai putut. Am simțit cum mi se face greață. Nu mai era nimic de făcut; Biată femeie, a incremenit cu ochii larg deschiși, dîndu-și duhul pe loc.

Nu sînt deloc stăpîn pe mine. Mă las întotdeauna influențat din primul moment. Este su-

luta e împede, dar tot atît de clar mi se pare și faptul că aceste cluburi care au solicitat jucătorii au nevoie de valoare. Ori, credeți că dă cineva o grămadă de bani — în valută vorba dumneavoastră — numai pentru ochii fumosi — dacă-i are — ai lui Hagi?

Si dacă nu mă pricep la fotbal, de birocraticie m-am cîcînit slavă Domnului! Așa că referitor la articolul „Birocraticie peste monștri” cu care cititorii noștri iarăși nu este de acord mîndru-i normal, a aduce adevărul că toți hotărît să te înerezi nu suntem decît atîi: căi forasă Dumnezeu! De birocraticie se înțelege!

Democrație și piine

Dacă s-a adus în august puțintel griu în comuna Paroiti, județul Hunedoara, s-a considerat că piinea la magazin a devenit de prisos. Domnii care ati luat această hotărîre — scrie în numele sîtenilor, Florin June — dumneavoastră nu aveți pe nimeni hînd capat sau bătrîn și bolnav, care nu-si poate face singur piine și nu are ce minca la bătrînet? Dacă aveți, atunci luați o hotărîre prin care să se aducă măcar pentru aceștia piinea cea de toate zilele. Si mai scrie domnul Florin June: „Nu uitați, domnii, democrația este una, nu trebuie s-o înțeleagă fiecare după bunul plac, iar drepturile omului, să stiti că există”.

ficient să mi se dea un singur exemplu, ca să mă las repede convins că trebuie să fac și eu la fel. El și-a omorît soția — la rîndul meu am omorît-o pe a mea. Da, am făcut greșeala să citec revista în care se povestește pe larg totul, în cele mai mici detalii.

M-a invitat la dans de vreo șapte ori la rînd. Nu era nimic rău în asta. Părinții nu mă slăbeau deloc din ochi. Acest imbecil însă haba n-avea să danseze și în

Coadă la pasapoarte

— Care e diferența dintre
o sută de lei
și un dolar?
— Un dolar!

Fotografie de LEONARD CHIOVEANU

Atenție, scriitori!

Muzeul Literaturii Române organizează din ianuarie 1991 prezentări și dezbateri publice asupra operelor literare ale scriitorilor contemporani.

În acest scop, rugăm creatorii literari (poeti, prozatori, dramaturgi, esești, critici și istorici literari) să expedieze câte un exemplar din aparițiile editoriale din acest an, pe adresa: Muzeul Literaturii Române, str. Fundației nr. 4, sectorul 1, București, c.p. 71116 — Secția „Relații cu publicul”.

Informații la tel. 50 74 95, zilnic între orele 10—18.

Rădăcinile
sint amare

Dacă pină astăzi dispăreau persoane, acum, că tot „am cîștigat pariul în agricultură”, au început să dispară fabrici. „Familia îndurerată” (cîteva sute? mii de muncitori?) anunță, cu adîncă durere și neîmpărtășit regret, dispariția din viață a Fabricii de zahăr din comuna Răcari (județul Dimbovița), după o îndelungată și grea suferință, pricinuită de lipsa materiei prime (care era, bineînțeles, sfecla de za-

hăr). Adică, s-ar putea spune că fabrica a sfcilit-o. Ce să-i faci, mai mor și fabricile de inaniție... Mai ales că, în acest an, sfecla de zahăr n-a fost cultivată decît pe porțiuni extrem de restrînse. Lacrimi și flori pe tristul mormînt al fabricii. Nu o vom uita niciodată. (M. Gălățanu).

Noroc bun,
zonă liberă!

Noul Imn al minerilor
va integra refrenul:
„Noi de-aceia nu plecăm
nu plecăm acasă...”

Fotografie de SORIN MOISE

A înviat „chimista”

Călătorindu-ne prin orașul Buftea, situat la numai cîteva zeci de kilometri de Capitală, am fost surprinși să fim încunoscîtați de un anunț care preciza că: „Centrul de protecția plantelor Mogosoaia anunță că (la începutul lunii septembrie, n.a.) se efectuează tratamente chimice cu tractorul la pomii de pe aliniamente din orașul Buftea.” În continuare, se specificau și produsele chimice (probabil puternic toxice, veti vedea de ce), care erau întrebuințate în cursul acestei operațiuni: „Lindatox et. în concentrație de 75%. Decis în concentrație de 0,03% și Metathix, în concentrație de 0,15%”. Ceea ce ne-a atras cel mai mult atenția au fost rîndurile de încheiere ale anunțului, rînduri care ne-au surprins și chiar ne-au alarmat: „Crescătoria de albine vor lua măsuri ca stupii să fie închisi timp de 72 de ore, Crescătoria de animale, timp de 14 zile, nu vor pășuna animalele în zona tratată și nu se va folosi iarba cosită în această zonă. De asemenea, fructele nu vor fi folosite de cetățeni, decît numai după ce vor fi bine spălate”. Astfel încît ne-am întrebat cu uimire: Nu ne-au ajuns două decenii de intoxicare chimică a ogoarelor, păsunilor, lacurilor etc.? Cît de puternice sînt aceste substanțe chimice? Sînt aceste tratamente chimice (cu asemenea repercusiuni) absolut inevitabile? Sau, cumva, a-nviat chimista? (M. Gălățanu)

Nasturi
din import

Iată că, dacă noi intrăm (mai devreme sau mai tîrziu) în Europa, Occidentul vine la noi, precum muntele la Mahomed, cu cea mai mare viteză. Se infiltrează mai abilit ca „agenturile străine” în viața noastră economică. Doriți un exemplu? Firma B&B, cu sediul în Piața Unirii, într-o aripă a magazinului cu același nume, anunță că vinde nasturi din import, aduși tocmai din R.F. Germania. Tine-mă. Doamne! Pe cînd ni se vor aduce și cămășile? (M. Gălățanu)

Alexandru
Philippide — 90

La Rotonda 13, Muzeul literaturii române a găzduit luni, 15 octombrie, o evocare dedicată împlinirii a 90 de ani de la nașterea lui Alexandru Philippide. Au participat: Antoaneta Tănăsescu, George Arion, George Muntean, Dan Petrescu și Petru Solomon. Actorul

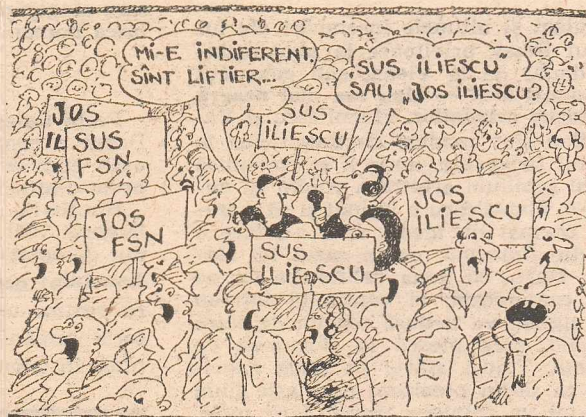
Vistrian Roman a interpretat cîteva dintre nestematele creației marelui nostru poet.

De la
particular
la general

Inițiativa particulară a găsit soluții pentru haine. Așteptăm, curînd, una mai generală pentru dosare. Fotografie de SORIN MOISE

S-a pierdut un tren...

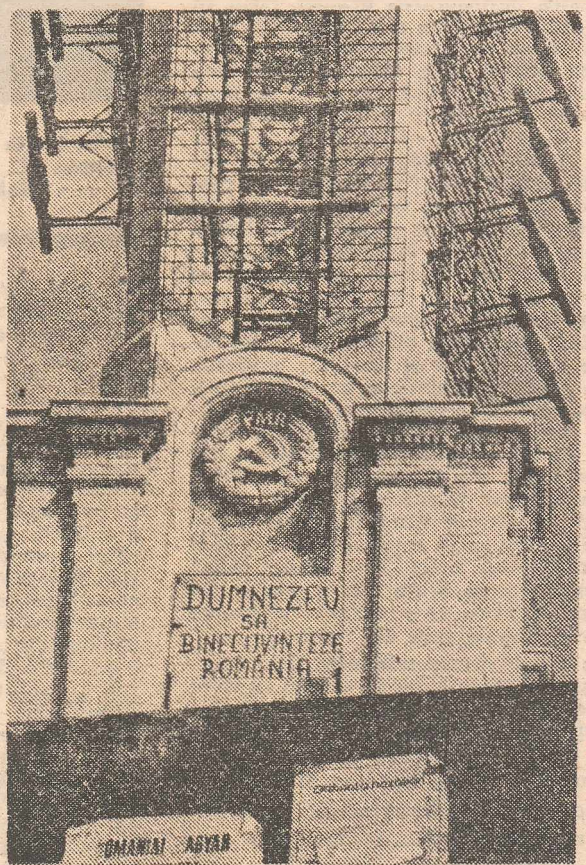
La sfîrșitul acestui secol, pe care unii (nu noi!) l-au numit al vitezei, se pare că trenurile românești (chiar și cele cursă de persoane) au început să intre în concurență (loială) cu cele japoneze pe pîna de aer. De pildă, în seara zilei de marți 2 octombrie a.c., trenul personal 1003, care circula pe distanța (astronomică) Craiova — Piatra Olt — Pitești — Găești — Titu — București — Basarab, rușă ce însumează cu puțin peste 200 de kilometri, a reușit remarcabilă performanță (care va intra cu siguranță în Guinness Book) de a întîrziă nici mai mult sau mai puțin decît 120 de minute. Astfel, în loc de ora 21,15, la care trebuia să ajungă, a sosit în gară abia la ora 0,45. Întrebînd funcționara de la ghișeu de informații și mecanicul de locomotivă, cît și călătorii (ajunși la capătul putoirilor și al răbdării deopotrivă) despre cauzele acestei întîrzieri funambulești, am aflat variante diferite: ba că s-ar fi defectat locomotiva și a trebuit să fie înlocuită cu o alta, ba că ar fi deraiat un marfar în apropiere de Slatina... Care este adevărul? Considerăm că persoanele care dețin răspunderea acestei neverosimile întîrzieri vor da publicității evenimentele care au provocat-o și își vor cere inerentele scuze. La ora 0,00, Gara Basarab s-a închis, înțit cei care așteptau călătorii întîrziiați au trebuit să stea în frig și în ploaia măruntă. După aceeași oră, nici metroul nu mai funcționează în București. Ce soluție dăți, domnilor cefești, pentru călătorii întîrziiați? (M. Gălățanu)

Caricatură de GAZDARU GHEORGHE

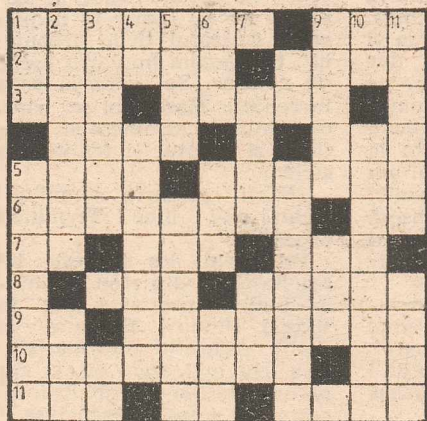
Serele în S.R.L.

În aprozarele capitalei au apărut, după multe zile de absență, roșiile. Spre surprinderea noastră, nu sînt cozi atît de mari pe cît ne-am fi așteptat. Ne rezezim să umplem o pungă și descoperim motivul pentru care lăzile cu roșii stau ca într-o expoziție pe panourile înclinate ale aprozarelor din piață: sînt roșii de seră. La 12,50 lei/kg. La mijlocul lunii octombrie au și apărut roșiile de seră! Numai că prețurile lor piperate sînt în flagrant dezacord cu sutele de hectare de roșii neculese încă de pe cîmpurile sudului, cum se plîngea recent un inginer agronom din iud. Călărași, apîlînd la serviciile micului ecran pentru a invita lucrătorii interesați să vină măcar simbăta și duminica pe ogoare. Probabil, în decembrie, cînd ne-ar prinde bine preatimpurile roșii de seră ale lunii octombrie vom avea în aprozare roșiile care ar fi trebuit culese acum. Ce-ar fi, pentru siguranța noastră, ca roșiile de pe cîmp să fie culese chiar de lucrătorii sereilor de roșii? Sînt în aceeași bransă, nu? (I.Z.)

Cine-l binecuvîntează
pe Dumnezeu?

În semn de omagiu pentru țaria cu care a rezistat și sub P.C.R., însemnul P.M.R. tronează în continuare pe turnul Casei Științei, pardon a Adevărului, pardon a Presei Libere. (Fotografie de SORIN MOISE)

Ecouri de toamnă

ORIZONTAL: 1) Poetă română (Nina), din a cărei lirică reținem poezia „Toamnă — Talaz (reg.)”. 2) Marele nostru compozitor (George) din opera „Căruia cităm suita”. 3) Păsărilor călătoare. — „...de toamnă”, piesa de debut a scriitorului Platon Pardău. 3) Uzat — Ca o zi de toamnă tîrzie (pl.). 4) „Toamna pe sub...”, volum de versuri dedicat copiilor de Victor Tulbure — Neteș. 5) A introduce — Plecată toamna prin livezi. 6) Luceafărul poeziei românești care ne-a amintit că „Aferă-i toamnă” — George Jianu. 7) Sfîrșit de toamnă! — Localitate în U.R.S.S. — Grup de albine. 8) Poet român contemporan (Traian) autorul poeziei „Autumnală”, inclusă în volumul de versuri „Frica de somn” și Semnatarul poeziilor „Autumnală” și „Toamnă în Delta” (Vlaicu). 9) Tudor Ene — O încăpere căreia gospodinele îi acordă o atenție deosebită toamna (dim.). 10) Se lasă mai repede în anotimpul autumnal (pl.). — Ioan Rădulescu. 11) „...de toamnă”, poezie din volumul „O viziune a sentimentelor” de Nichita Stănescu — Doctor (abr.) — Ca

o zi ploioasă de toamnă (masc.). VERTICAL: 1) „Sub... toamnei de atunci” este titlul unuia din volumele prozatorului Ștefan Luca (neart.) — „Frumos e în septembrie la...”, piesă din dramaturgia lui Teodor Mazilu. 2) Ovidiu Hotineanu și-a intitulat unul din volumele sale „O zi de toamnă...”. — Vine pe la gene. 3) „Toamna pe...” se intitulă o poezie de Otilia Cazimir (pl.). — Ștefan Rusu. 4) Ștefan Sorescu — „...de toamnă”, poezie din lirica lui Ion Pillat (pl.). 5) A despica lemnele cu icul (reg.) — Poet francez (Paul), reprezentant de seamă al suprarealismului, din a cărui creație notăm poezia „Noiembrie 1936”. 6) „Toamnă de...”, tablou al pictorului rus Isaak Levitan — Autori de imnuri, în literatura vedică — Arbore fructifer ale cărui roade de toamnă se păstrează în stare proaspătă vreme îndelungată. 7) Poet clujean (Emil) din a cărui lirică plină de farmec reținem poeziile „Toamnă”, „Cîntec de toamnă” și „Vine toamna” — Local de noapte. 8) Zoe Trahanache — Pictor român (Ion), semnatarul tabloului „Toamna tăcută”.

9) Acest compozitor român este autorul cîntecului „Amurg de toamnă” (Anatol) — Cetate tătărească în hanatul Crimeei. 10) Vas de pămînt — Culoarea părului tomat (fem.). 11) „...de toamnă”, poezie din lirica lui Ion Brad — Localitate în Olanda.

Dictionar : VOP, TLI, ICUL, RSI, ORU, AARD.

STELIAN-RADU CACUCI

DEZLEGAREA CAREULUI „EXERCITIU” APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

JOGGING : AS : OCHELARIST
STIRI : ANTI : ADUCĂTORI : AVEN :
LATIN : LA : ZIAR : NT : P : PINI :
AGĂ : IBRIC : AVE : NOE : ARCAN :
INSI : TERTĂ.

Grupaj realizat de
MIHAIL GĂLĂȚANU

IV

Redăm și ultimele însemnări ale lui Raoul Bossy privitoare la abominabilul dictat de la Viena, sub genericul 30 august 1910 — ziua cea mai neagră a istoriei românilor. Manoilescu și Valer Pop sînt conduși de Fabricius la hotelul Belvedere, unde li se comunică textul sentinței arbitrale. Aflăm că auzind-o, Manoilescu a leșinat și că a trebuit chemat un medic spre a-i face o injecție (întocmai ca în cazul lui Hacha). Harta cu noua delimitare nu ne este comunicată, ci conținută într-un plic sigilat, va fi dusă regelui de către Romalo, care pleacă la București cu avionul. Totuși, stăruie pe lângă Fabricius ca să-mi precizeze care este linia care-mi va spinteca trupul țării mele. Incolțit, îmi destăinuiește: «Pierdeți Țara Securilor. Din păcate, pierdeți și Clujul. În schimb va rămîne garanția a două mari puteri care nu trebuie subestimată».

În sfîrșit, se află public tristul adevăr, comunicat reprezentanților presei de către protagoniștii dramei. Rămînem cu toții înmărmuriți de durere. Ni se spune că, de față cu delegații noștri și ai ungarilor, Ribbentrop ar fi declarat «Vrea ca în fața d-lui Csáky să afirm solemn că problema națiunii române ce va trece acum la Ungaria este o problemă care privește direct Germania și Italia». Ungurul s-ar fi înclinat spunînd: «Iau act și garantez că nu se va ivi nici o plîngere». Omorurile și violențele de orice fel, nu numai toerate, dar chiar organizate de autoritățile ungare împotriva populațiilor românești trecute sub vremelnica stăpînire ungurească, au dat o crudă și nemiloasă dezmințire a angajamentului luat de Csáky în numele guvernului din Budapesta.

Întors la hotel, cu fața albă ca varul și cu ochii înlăcrimați, Manoilescu povestea desfășurarea dramei. Sosit în fața lui Ribbentrop și a lui Csáky, i s-a spus că nu mai este nevoie să pledeze cauza patriei sale, situația fiind bine cunoscută de arbitri. După ce Ribbentrop se scoală spre a citi sentința, de față fiind Ciano, Manoilescu, Valer Pop, Teleki și Csáky, ministrul de externe român cere cuvîntul. I se răspunde că va putea vorbi după ce se va fi terminat citirea sentinței arbitrale. Venindu-i rău lui Manoilescu, Ribbentrop întrerupse citirea și cere să se dea un pahar cu apă ministrului român. Se arată harta, Manoilescu se clatină, gata să se prăbușească. Își revine apoi în fire și cere iar cuvîntul. I se arată că trebuie semnat mai întîi protocolul de acceptare și că apoi numai se vor putea face declarații. Năucit, bietul Manoilescu semnează, dar este înșelat din nou de cei doi arbitri, care, contrar făgăduielii date, arată acum că, faptul fiind împlinit, declarațiile părților în cauză devin inutile!! În momentul acela Manoilescu leșină și este dus pe brațe într-o odaie alăturată și întins pe-o canapea, unde i se face o injecție spre a-l reanima.

În modul acesta mișelește, prin fraudă și surprindere, ca de tîlhari în miez de codru, a fost vremelnice ucidă România Mare. Dar nu este adevărat! Ea n-a murit. Mai falnică și mai mărească ca oricînd, ea va învia ca Mîntuitorul. Și tot ce s-a petrecut azi nu va fi decît un vis urît. Căci Dumnezeu e veșnic, și peste chinuri vremelnice, mîine a purifica neamul nostru, ne va

da Dreptatea care este a lui și pentru care sîngerăm din moși strămoși. Trăiască România Mare!!

V

Peste timp, în anii postbelici, Raoul Bossy a continuat să urmărească (din exil) cum se prefigurau noile și sumbrele destine ale scumpei sale patrii.

Bunăoară, se afla la Toronto, în noiembrie 1951, cînd a elaborat un studiu deosebit de interesant — intitulat:

România: națiune scut (barieră). După ce realiza un document recurs în istoria românilor de la începuturi și pînă în anul de grație 1938, Raoul

în școli se învață obligatoriu doctrina marxist-leninistă. Cetățeni pașnici și nevinovați sînt luați noaptea din casele lor și duși în direcții necunoscute.

Efectele economice ale acestor condiții sînt dezastruoase. Produsul național a scăzut la mai puțin de jumătate față de perioada antebelică. Exportul abia dacă atinge 11 la sută din volumul anterior și este exclusiv către piața sovietică. Venitul național, 1.651 milioane dolari în 1938, a scăzut la 600 milioane dolari și acum e probabil mai scăzut. În ceea ce privește despăgubirile de război, ele au fost grosolan depășite. Domnul W. Thorp, delegatul Statelor Unite ale Americii la Conferința de pace de la

deja prin a lua cu forța întreaga recoltă din 1944 (cam 10 mil. banițe), împreună cu mari cantități de mașini și șeptel. La 23 martie 1945, guvernul impus la putere cu 17 zile mai înainte de Vișinski a confiscat vreo 3 milioane de acri pămînt, fără despăgubiri pentru posesorii și l-a redistribuit la aproximativ 870.000 de țărani desemnați de comitetele comuniste locale. O a doua confiscare — la 29 octombrie — a interesat avutul cetățenilor de obîșie germană — numai că de data asta statul și-a oprit pămîntul și utilajele. La 1 martie 1949, cei care mai rămăseseră din vechii proprietari funciari au fost pur și simplu evacuați de pe pămînturile lor care au fost însușite de stat.

Țăranul român e refractar sistemului de colhoz sau sovhoz chiar mai mult decît vecinii săi slavi care au avut de gustat din «binefaceri» sovietice în trecut (în Rusia conceptul de «mir», în Serbia «zadruga»). Pentru a contracara ostilitatea crescîndă s-au luat obîșnuitele măsuri administrative împotriva «chiaburilor», mai ales în regiunile unde rușii erau gata să-i înlocuiască pe cei deportați cu oameni de-ai lor, chiar ruși în multe cazuri, pentru a asigura o securitate militară sporită.

Gospodăriile colective sînt însă un eșec total din cauza ineficienței și costului ridicat al administrației (aparatură de conducere și politrucii fiind plătiți de cinci ori mai mult decît membrii obîșnuiți).

Toate activitățile economice sînt monopolizate de corporații mixte sovieto-române în cadrul cărora partea sovietică deține majoritatea acțiunilor și dreptul de a numi directorii. Cea mai celebră, «Sovrom-Petrol», deține fondurile fixe ale tuturor companiilor petroliere naționale și străine care acționează în România, controlează practic întreaga industrie petrolieră — a cărei producție a scăzut totuși de la 8.500.000 tone în 1934 la 3.700.000 tone în 1947. «Sovrom-Păduri» controlează industria forestieră, «Sovrom-Transport» controlează transporturile și traficul fluvial și maritim. Flota comercială e pusă sub jurisdicția rușilor. Cele 4 porturi, șantierele, docurile etc. sînt la dispoziția acestei companii care astfel deține monopolul transportului pe apă. Există de asemenea un Sovrom-Aerian și unul bancar (ce a inclus toate băncile particulare). Aceste exemple demonstrează măsura în care Rusia Sovietică a ajuns să controleze întreaga economie românească prin guvernul nou stabilit.

Ar fi înabil să discutăm acum dacă România va reuși sau nu să scape de situația cîmplită în care se află acum. Este de altfel o situație în care se află mai multe țări est-europene și e puțin probabil ca ea să fie rezolvată altfel decît prin intervenție din afară și în contextul unor dezvoltări internaționale mai largi. Cînd va veni ora acestor dezvoltări, România va deveni o verigă esențială în reunirea părților răsăritene și apusene ale structurii europene în lumea libertății și democrației pe care se străduiesc s-o construiască națiunile libere.

Încheiem aici scurtul nostru serial dedicat reputatului ambasador român Raoul Bossy, prezentare pe care am dorit-o un fel de avangardă publicistică la curînda tipărire a operei acestui diplomat-istoric pe nedrept uitat.

STELIAN NEAGOE

Raoul Bossy — un ambasador pentru eternitatea românilor

1932. De la stînga la dreapta: Vlahide — demnitar politic; A. I. Vasiliu — diplomat; C. Argetoianu, M. Manoilescu, Dim. Ghica, general C. Ștefănescu Amza — miniștri; Raoul Bossy — diplomat; I. Panga — subsecretar de stat.

Bossy prezenta situația dezastruoasă a țării imediat postbelice, înfeudată Rusiei Sovietice, profetînd în final vreme ce aveau să vină (din păcate, atît de tîrziu): «În acest punct al dezvoltării sale (1938), România a fost lovită de trăsnetul celui de-al doilea război mondial și profund zdruncinată de evenimente care au urmat. Bezna s-a abătut asupra unei țări odată fericită și prosperă. Prezentul regim totalitar a interzis toate partidele, cu excepția celui comunist și a luat măsuri drastice împotriva membrilor fostelor organizații politice. Iuliu Maniu, conducătorul Partidului Național Țărănesc, e condamnat la închisoare pe viață după o judecată derizorie. Colegul său liberal, Constantin Brătianu și el închis. Ambii sînt octogenari. Socialiștii au fost aspru penalizați pentru că au refuzat propunerea de a fuziona cu comunistii; curajosul și talentatul lor lider, Const. Titel Petrescu a fost arestat sub așa-zisa acuzație de a fi avut legături cu partidele socialiste din Occident. Bisericele sînt prigonite, mulți preoți și înalți prelați au fost arestați.

Paris, a apreciat că în doi ani (1944—1946) România a plătit Uniunii Sovietice incredibila sumă de două miliarde de dolari. Nu e de mirare că în cursul inflației a atîns un nivel catastrofal. De la 211 miliarde lei în 1944, moneda în curs a ajuns în trei ani la 25.000 miliarde. Indicele prețurilor s-a ridicat de la 100 în 1931 și 944 în 1944, la 440.869 în 1947.

Stabilizarea din 13 august 1947, departe de a îmbunătăți situația, a dat posibilitatea statului să-și însușească valori monetare de la populație. Baza de schimb a fost un leu nou la 200.000 lei vechi și rata oficială pentru un dolar a fost de 150 lei. Deținătorii de lei vechi au avut la dispoziție numai cîteva zile pentru a-și depune în vederea schimbului și asta cu anumite limite: 5 milioane (1,25 dolari) pentru țărani, 3 milioane (75 cenți) pentru salariați și 1,5 milioane (37 cenți) pentru restul populației. Pentru sumele ce depășesc aceste cifre, oamenii au primit chitanțe și cu asta basta!

Condiția agriculturii era deja foarte proastă. Armatele sovietice debutaseră

Tremuram tot. Îmi tremurau genunchii, îmi tremurau minile, transpirasem pe tot corpul. Deși era foarte cald, clănțăneam din dinți. Mi-era și frig și frică. Putea să mi se facă rău. Dacă minile aveau să-mi tremure tot așa nu mai puteam să fixez mina. Dacă se bloca aparatul? Mă gîndeam la asemenea lucruri cuprins de o teribilă panică. Dacă ratam imprimarea să-virșeam un act de sabotaj. Am încercat să mă consolez, să mă controlez. Cîlepele de așteptare se scurgeau cu greu.

Deodată a apărut grupul celor patru condamnați, cu maresalul în frunte. Inima parcă a încetat să-mi bată. Eram numai ochi, ochii dilatați. Întreaga ființă se concentrase în ei. Grupul s-a apropiat solemn. Cînd maresalul a ajuns la cîțiva pași de mine am pus aparatul în funcțiune. Toate gesturile mele erau masinale. Obiectivul aparatului începuse să tăcăne.

Am filmat mereu, mereu. Aparatul țîrîia cu hărnicie. Acolo, în obiectiv, nu mai era maresalul ci o ființă eterică, desprinsă de această lume. L-am prins bine în obiectiv. Era cel dintotdeauna, mai luminos parcă, mai senin. Costumul impecabil, capul descoperit, purta pălăria în mina stîngă, mina înmănușată. Îi aveam și pe ceilalți în obiectiv dar ochiul meu îl vedea doar pe El. În mersul acesta ceremonial au ajuns la locul indicat. Grupul s-a aliniat cu fața la cei patru pistolari. Nu mi-am dat seama dacă erau paznici sau civili care îmbrăcaseră vestoane militare. Pantaloni de baine civile. Oricum, militari nu erau!

Cînd s-a apropiat momentul, am auzit vocea maresalului limpede și pătrunzătoare: «Domnilor, sîntem gata! Ochiți cum trebuie! Trăiască România! Foc!»

A comandat împasibil ca și cînd n-ar fi fost vorba de per-

soana lui. Ceilalți trei se închinău, făceau mereu semnul crucii.

Patru rafale scurte de pistol automat în liniștea de cîmîtir a celui colț de închi-soare. Mihai Antonescu, generalul Pichi Vasiliu, Gh. Alexianu au căzut rețezați și trupurile lor au rămas în nemiscare. Aparatul țîrîia necontenit. Urmăream împlietrit scena de cosmar. Se petrecea ceva incredibil. Maresalul se ridica într-un genunchi și, înălțîndu-și pieptul și fruntea, a strigat:

«N-ati nimerit, domnilor! Ochiți mai bine! Terminați odată!»

Pistolarul din dreptul lui s-a desprins din rînd, a înaintat cîțiva pași și a tras în timp, dîndu-i lovitura de grație. Aparatul zumzăia, sfărîră. Nu mai eram eu, la capătul puterilor nu-mi dădeam seama că totul se încheiase.

OVIDIU GOLOGAN

Execuția mareșalului Antonescu

Cursa-maraton de restabilire a adevărului istoric pare a fi realmente anevoioasă, plină de neprevăzut. Grație colaboratorului nostru, dl Mihai Ștefan din Zalău, am intrat în posesia mărturiei (cu maxim ascendent spre credibilitate) ce aparține operatorului Ovidiu Gologan, mărturie ce se referă la momentul execuției-asasinat a Mareșalului Ion Antonescu, document inserat în volumul „MAREȘALUL ION ANTONESCU”, editat în Italia de Fundația Iosif Constantin Drăgan. Din nefericire, volumul în cauză nu a intrat încă în patrimoniul bibliotecilor din țară, el neputînd fi deci la dispoziția marelui public.

Operatorul Ovidiu Gologan, trecut din păcate în neștiință, este cel care a realizat înregistrarea pe peliculă a momentului în cauză și care rămîne, categoric, cea mai autorizată persoană ce poate relata faptele la care facem referire.

Opunem, în rîndurile ce urmează, mărturia legată de acea dată istorică, tuturor celorlalte mărturii anterioare ale altor persoane, mărturii subminate de inadvertențe și contradicții nepermise. Ne împlinim astfel o datorie de onoare față de personalitatea mareșalului și față de cititori, făcînd în sfîrșit lumină asupra dramaticului episod. (CRISTIAN PAVEL)

Se poartă interviurile cu Eugen Barbu. Indiferent de cine și de ce a fost lansată moda, n-am rezistat nici noi tentației.

— Stimate Eugen Barbu, ați fost, așadar, exclus din Uniunea Scriitorilor. Cum ați primit această decizie?

— Cu umor, nu uitați că în tinerețe am fost și scriitor umorist, și cu mirarea că abia acum Uniunea Scriitorilor a luat această măsură de excludere a mea din rândurile sale. Oricum, eu le mulțumesc. În ce mă privește dețin un palmares bogat aproape de apartenența mea la această societate, fiind cunoscut ca un opozant statornic al președinților care au condus această breaslă. Sigur că, într-o luptă îndelungată cu persoane ca Mihai Beniuc, Demostene Botez, Zaharia Stancu, George Macovescu, luptă în care au existat și victime, devii suspect și, inevitabil, trebuie să suporti consecințele. Am fost întotdeauna un partener incomod, iar cind Leonte Răutu mi-a încredințat conducerea **Luceafărului** am devenit indezirabil. La acestea aș adăuga că multă vreme am fost membru al comisiei de împrumuturi a Fondului Literar, fapt care a jenat pe foarte mulți din colegii de breaslă. Așa cum se știe, în anul 1968 am demisionat, lăsând locul altora la conducerea revistei **Luceafărul**. Asta explică, poate, și creșterea cheltuielilor Uniunii Scriitorilor sub forma de împrumuturi, cele mai multe nerambursabile, în urma unor „iertări” și a altor malversațiuni pe care, necunoscându-le prea bine, nu mă încumet să le menționez.

— Ați luat parte la ședința de excludere din Uniunea Scriitorilor?

— Nu. N-am fost anunțat, nu m-a avertizat nimeni. Am luat cunoștință de măsura respectivă dintr-un comunicat „Rompres”, difuzat joi seara. În dimineața următoare, la ora 8,30, m-am trezit cu televiziunea la ușa mea. Mi

și ajutoarele financiare primite de numeroși scriitori de la Fondul Literar și care, prin însăși natura lor, nu sînt rambursabile. Cifra lor se pare că e astronomică. Oricum, eu plec fără datorii din această uniune. Mai mult, Uniunea Scriitorilor a încasat sume considerabile de pe urma cărților scrise de mine, nu numai în lei, dar și în valută, pentru că unele au fost traduse în peste 25 de țări ale lumii. Să vă dau un singur exemplu. În 1981 a apărut în R.D.G. traducerea romanului „Princepele”. Conform contractului, drepturile mele de autor erau de 16 000 mărci est-germane, sumă considerabilă. Uniunea a încasat acești bani, i-a „schimbat” la paritatea incredibilă, un leu egal o marcă și m-a anunțat că mi se cuvin 16 000 lei. Din această sumă 13 000 lei au revenit Fondului Literar iar 3 000 lei trimiși de Uniune i-am returnat cu mențiunea „Nu primesc bacșiș”.

În interviul acordat televiziunii, dat fiind spațiul limitat, n-am putut dezvălui dedesubturile excluderii mele din Uniune. Realitatea e că am fost și am rămas un scriitor poate și contestat dar mai ales contestatar. Sînt primul scriitor român care s-a opus, în ședințele biroului Uniunii, lui Mihai Beniuc, care, spre onoarea lui, a fost cel mai puțin agresiv în ce mă privește. Dacă mă gîndesc la președinții care i-au urmat situația se schimbă. Dacă Beniuc se folosea de aparatul politic pentru a fi reales, Zaharia Stancu avea mult mai puține scrupule. El plătea din bugetul Uniunii pe toți electorii, de cum se apropiuau alegerile. Practic, era vorba de o mită „pe față”. Iar dacă Stancu și-a făcut fiul din medic scriitor, Demostene Botez se poate lăuda că, imediat după instalare, i-a dăruit nepotului său o mașină. Evident, din banii Uniunii. Ar fi multe de spus despre cele petrecute în decursul anilor în cadrul Uniunii Scri-

EUGEN BARBU AȘTEAPTĂ SĂ DEA UN INTERVIU LA „EUROPA LIBERĂ”

s-a luat un interviu pe care, probabil l-ați văzut pe post.

— Credeți că prezența dumneavoastră la ședința respectivă ar fi incomodat pe cineva?

— Categorie. De altfel, procedeu mi se pare incorect. Să excluși pe cineva fără să-l convoci. Oricum, nu m-aș fi prezentat chiar dacă eram chemat. Vreau să amintesc că s-a încercat excluderea mea din Uniunea Scriitorilor și în 1968 și în 1979, fără succesul repurtat de data aceasta. Să fie oare asta o expresie a democrației noastre în acțiune?

— Printre acuzațiile care vi s-au adus figurează faptul că în revista „Săptămîna” ați „demolat” o serie de scriitori români de valoare...

— N-am demolat nici un scriitor român, acuzația este falsă. Dimpotrivă, am „inventat” citiva poeți cum ar fi Ioan Alexandru, Adrian Păunescu, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, ca să citez numai citiva. O spun poate cu orgoliu, dar cenaclul „Nicolae Labiș” pe care l-am condus niște ani de zile, a fost, nu numai în opinia mea, o adevărată școală de literatură. Și pentru că sînt pus în situația să mă apăr, notați și premiile acordate de revista **Luceafărul** și revista **Săptămîna**. Numai premiile acordate în 17 ani de „Săptămîna” însumează 1,8 milioane lei, printre beneficiari numărîndu-se Nichita Stănescu, Ioan Alexandru, Adrian Păunescu.

— Credeți că lista datornicilor la Uniunea Scriitorilor, pe care ați publicat-o recent în „România Mare” a declanșat scandalul? Faptul că poetul Mircea Dinescu, actualul președinte al uniunii, figura și el pe listă a cîntărit în luarea deciziei de excludere?

— Sînt mulți scriitori cărora li s-au „iertat” de citeva ori în ultimele decenii datoriile. Oricum, un lucru e cert: la ora actuală datoriile la Fondul Literar depășesc suma de 28 milioane lei. Să menționez că la acestea se adaugă

itorilor dar vă propun să ne oprim aici...

— ...Și dacă sînteți de acord să ne întoarcem la comunicatul privind excluderea. Printre acuzele la adresa dumneavoastră revine plagiatul...

— Învinuirea de plagiat are o istorie foarte interesantă. Ea a mai fost folosită de două ori dar fără succes, cu referire la **Princepele** și la **Incognito**. Imi permit să-i întreb pe cititori, opinia publică, dacă un scriitor care a produs **Groapa**, **Princepele** și **Săptă-**

mina Nebunilor avea nevoie să-l plagieze pe Paustowski, și aceasta numai într-o singură pagină incriminată? Ca să nu mai vorbim de faptul că pe pagina de gardă a primului volum din **Princepele** am avertizat că este un roman de colaj și că vor fi folosite fragmente din lucrări deja publicate, cum ar fi mărturiile lui Gèneviève Tabouis referitoare la dezbaterile din Liga Națiunilor, „U.S.A.” al lui John Dos Passos. În plus, menționez că, la finalul volumului 4 din **Incognito**, am publicat bibliografia cărților utilizate. Iar în „Dicționarul Scriitorilor Români” editat de Mircea Zăciu la sfîrșitul anului 1978 era elogiat romanul **Incognito** tocmai pentru procedeu modern de colaj.

De fapt, procesul romanului **Incognito** are o sorgință politică, provocat fiind de îndrăzneala autorului care scrisese că „un popor nu se ține cu cuvîntări”, de o serie de articole consacrate țărînimii române în care pledam pentru improprietărea oasteia, de alte articole din „Săptămîna” în care sub pretext că analizam opera lui Caragiale, parabolic făceam referire la soarta țărînimii dezmoștenite de Ceaușescu.

— Este adevărat că în februarie 1979 v-ați depus carnetul de partid, trimițîndu-l într-un plic pe adresa lui Ceaușescu?

— Nu numai carnetul de partid, ci și decorațiile primite pînă atunci.

— Ce v-a determinat să faceți aceasta?

— A fost un gest de protest față de politica lui Ceaușescu. Ca să mi se închidă gura mi s-a recomandat să dau telefon direct la cabinetul 1 dacă mai am probleme de sesizat.

— Lumea spune că acest gest a fost făcut pentru a declanșa intervenția lui Ceaușescu în favoarea dumneavoastră în momentul cînd se punea problema excluderii din Uniunea Scriitorilor.

— Lumea spune multe. Eu vă spun realități, nu colportez zvonuri.

— În recentul comunicat al consiliului de conducere al Uniunii Scriitorilor se afirmă că revista „România Mare” al cărei director sînteți este o publicație de esență fascistă. Împărtășiți această opinie?

— Dacă cineva poate să ne acuze de fascism în România numai pentru că ne iubim țara și spunem niște adevăruri inconvenabile unora, pentru că apărăm niște oameni din Transilvania izgoniți de pe propriile meleaguri, că nu suportăm să ne sară uzinele în aer în indiferența guvernanților este trist și regretabil. Dacă nu tolerăm ca 1 300 profesori români dintr-un județ din Transilvania să fie alungați, pur și simplu, dacă nu tolerăm ca 550 elevi români de la o școală bucuresteană să fie timorați și în final goiți de reprezentanții U.D.M.R. acesta este fascism? Și apropo, cum vă explicați faptul că principala revistă a Uniunii Scriitorilor, **România Literară**, nu a scris timp de 8 luni de zile nimic despre evenimentele din Transilvania?

— S-a vorbit și se vorbește încă despre legăturile dumneavoastră cu Securitatea. Care este realitatea?

— Care Securitate? Eu știu că a fost desființată.

— Apreciez gluma dar revin asupra întrebării. Să nu uităm că în revista **Săptămîna** au apărut date, în special despre scriitorii români, aflați în exil care nu puteau proveni decît din arhivele secrete ale fostei Securități.

— La dosarele acestea, cum le numiți, n-am avut acces iar dacă au apărut date biografice ele au fost rezultatul efortului depus de diverși oameni pentru a creiona portretul personajelor respective. În ce privește legăturile cu fosta Securitate n-aș vrea să vorbesc de cele ale multora dintre cei care m-au exclus acum din Uniune cu această instituție. Poate mă voi hotări odată să fac unele dezvăluiri.

— Dacă ați fi solicitat ați acorda un interviu „Europei libere”?

— Abia aștept.

CONSTANTIN VRANCEANU

Desen de AL. CLENCIU

Mai sint de citit
mii de cărți

De când n-ați mai deschis o carte de versuri?

Cunoscutul și apreciatul critic literar Al. Dobrescu publică în revista „Convorbiri literare” din Iași, pe prima pagină, articolul **Cit cheltuieste o familie**, care începe cu o listă de prețuri: 2 litri lapte — 9 lei, 2 piini — 11, 1 pachet unt — 12, 1 kg carne — 43 — și așa mai departe. Pe această listă nu figurează nici o carte. Este drept că mai jos, în cuprinsul articolului, autorul face în cele din urmă o referire și la această... marfă: „Și, băgați de seamă, n-am luat în calcul nici dulciurile (prăjituri, bomboane, ciocolată), nici băuturile (...). Să adăugăm, acum, chiria, întreținerea, lumina, abonamentele pentru transportul în comun, ziarele, cheltuielile neprevăzute. (...) Bineînțeles că frecventarea teatrelor, a cinematografelelor, a sălilor de concert, achiziționarea de cărți...” Stop. Ne oprim cu citarea aici, bucuroși că, în sfârșit, după băuturi și bomboane, apar și cărțile. Dar nu este prea târziu? Oare acest ultim loc să-l ocupe cărțile în viața unui om de azi?

Dacă un apicultor sau un stomatolog, un inginer sau un polițist ar gândi astfel, tot l-aș dezaproba, dar faptul nu mi s-ar părea scandalos. Îmi este însă imposibil să înțeleg cum poate un **cititor profesionist** ca Al. Dobrescu să plece de la premisa că un contemporan cu noi nu are o nevoie vitală de lectură. După opinia mea, cărțile sînt pentru un om de azi la fel de importante ca aerul. Mi se va spune că fără cărți se poate trăi, dar fără aer — nu. Eroare! Nici fără cărți nu se poate trăi. În absența lor (sau a altor surse de cultură), un om își pierde omenscul, se sinucide spiritual. Este adevărat că schimonosirea și învinetirea lui nu se observă, ca în cazul unei afecțiuni propriu-zise, dar se **produc**. Se agită, de altfel, în jurul nostru destui oameni care nu mai există de multă vreme ca oameni, care nu sînt decît un fel de corpuri fără suflet alergînd de dimineața pînă seara pentru a obține produsele de pe lista lui Al. Dobrescu. De ce să se facă un scriitor avocatul lor? De ce să ia în serios Al. Dobrescu proza vieții, cînd are acces, prin cultură și vocație, la poezie?

Diferiți scriitori mărturisesc că după 22 Decembrie 1989 n-au mai deschis nici o carte de literatură, fiind cu totul absorbiți de evenimentele politice. Mi se pare descalificăntă o asemenea mărturisire. Ea divulgă convingerea secretă că literatura ar fi un divertisment, un lux, o ocupație frivolă, incompatibilă cu momentele grave ale existenței. Dar așa ceva este literatura? Nu are ea suficientă încălcare existențială pentru a continua să ne preocupe chiar și atunci cînd totul se prăbușește în jur sau cînd se naște o nouă lume? Un credincios renunță, oare, la religia lui în clipa în care face o importantă experiență existențială? Cred că dimpotrivă. Cred că tocmai atunci își trăiește credința în toată plenitudinea. Scriitorii pentru care literatura nu mai reprezintă în momentul de față ceva important mă dezamăgesc și îi consider niște... trădători. De ce s-au prefăcut pînă acum? De ce au simulat atîta pasiune și atît devotament pentru o înțelepciune pe care, acum, o pot abandona fără nici o tresărire de regret?

Suspect mi se par și acei cititori care întorc spațiile cărților de literatură cu senzația de eliberare cu care își aruncă elevii manualele la sfîrșitul anului școlar. De ce ne-au dat de înțeles atîta timp că nu pot trăi fără o carte bună? De ce au pierdut atîtea ore din viață discutînd cu emfază de cunosători despre **Numele trandafirului** sau **Magicianul**? Nu cumva o făceau din snobism sau, și mai rău, din... plictiseală, așteptînd pur și simplu să treacă timpul și să se schimbe de la sine situația din țară?

Pe cît de mic este interesul față de literatură, pe atît de mare se dovedește curiozitatea față de așa-numitele scandaluri din viața literară. Oameni care n-au mai citit de multă vreme o carte discută cu aplomb despre relațiile dintre scriitori. Acum este la modă să se vorbească despre cazul Eugen Barbu. O problemă internă a Uniunii Scriitorilor — care a retras lui Eugen Barbu nu calitatea de scriitor, ci calitatea de membru al Uniunii Scriitorilor, în deplină conformitate cu prevederile din statut — devine obiect de dispută pe stradă, în frizerii, în autobuze. Cu o generozitate dubioasă, televiziunea l-a oferit posibilitatea să se pronunțe asupra acestei probleme lui Corneliu Vadim Tudor, un versificator minor și un publicist vulgar, care nu are nici o legătură cu **Uniunea Scriitorilor** și nici cu calitatea de scriitor în general și care a folosit prilejul pentru a-l calomnia în fața a milioane de oameni pe Mircea Dinescu. Tocmai pe Mircea Dinescu, unul dintre cei mai talentați poeți de azi, cunoscut pentru curajul cu care l-a înfruntat pe Ceaușescu. Urmarea? Diverși oameni au început, în totală necunoștință de cauză, să facă supoziții în legătură cu banii pe care îi cîștigă Mircea Dinescu, cu numărul de camere ale locuinței sale etc.

Stimați cititori care vreți să aflați adevărul în această dispută, aveți la îndemînă o metodă foarte simplă: mergeți la bibliotecă și citiți cărțile celor doi autori. Textele lor vă vor spune mult mai multe decît cifra de afaceri a revistei „România Mare” sau numărul de înmatriculare al automobilului lui Mircea Dinescu.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Din faptele bune

ale Revoluției

Scriitori rămași fără operă!

Cel mai mulți dintre fruntașii literaturii noastre s-au trezit, peste noapte, fără operă. Fapt ce înseamnă că ori n-au fost de-a-văratelea fruntași ori că tot ce-au dat ei n-a contat nici o clipă drept creație. E o situație tare neplăcută. În același timp, e o situație cit se poate de plăcută. Prostia în splendoare e, de cînd lumea, un motiv de comedie.

Vechile proverbe au adesea exces de autoritate. În destule situații trebuie să ne bucurăm de răul altora. Hoții, criminalii și artiștii, cînd fac răul, știu exact ce fac. Dacă pentru primii ajung pedepsele penale, pentru artiștii mincinoși, dedicați cu program măsluirilor, există și sancțiuni mai interesante. De exemplu, uitarea.

Pe stupizi se reped să îi apere alți stupizi. Niște dobitoaci solemnii — care-s, de la natură, mai stăruitori decît cei veseli — vin să ne învețe toleranța și negraba. Cum să desprindem, adică, din jugul aluvionar adunat în bibliotecă bucățile de artă.

Ca să judeci bine e nevoie să uiți profund și, din loc în loc, definitiv. Nu trebuie să ne temem că rămînem fără fond cultural. Cărțile de aur ale oricărui popor sînt numărate. Romanele unui Dumitru Popescu sînt lipsite de orice valoare pe de o parte pentru că au fost prea mulți Dumitru Poștești în proza ultimelor decenii, pe de altă parte fiindcă Dumnezeu e dintotdeauna unul. Cărțile lui Dumitru Popescu-Dumnezeu cad la orice judecată, de azi, de apoi și dintotdeauna din rațiuni statistice. În această lume a tuturor posibilităților, care e literatura, există totuși o sumă de criterii absolute. Cînd unui cetățean i se infieră mintea și începe să biuguie vorbe mari despre valoare și importanță trebuie să-l întrebăm în ce raft de bibliotecă îndrăznește să așeze seriile pe care le laudă. Raftul Dostoevski e ocupat chiar de volumele lui Dostoevski. Nimeni nu reclamă ridicolul cînd un Rebreanu nimereste între Cehov și Faulkner. Rebreanu e un autor traducibil și tot ce-i traducibil e și valoric compatibil. Proba ridicolului e operațională pentru toată nomenclatura artei românești. Cum veacul a luat-o la goană, uitarea este și ea operațională. Toată această maculatură care și-a luat sarcina să dezbată chestiuni rezolvabile prin decrete și legi rămîne mai degrabă o dare de seamă asupra administrației vieții, decît ficțiune cu interes general uman. Cărțile care se pot chema artă trebuie să-l privească și pe știutorul de carte din Targanica. Altfel de ce ne-ar atrage ficțiunile altor autori de pe aiurea? Adevărul e că romanele unui Popescu-Dumnezeu n-au pa-

sionat pe nimeni. Criticii l-au binecuvîntat ca mare scriitor fiindcă au primit ucaș de la șefii lor, puternic îndalorați ca stăpîni de publicații lui Popescu-Dumnezeu însuși. Oamenii i-au cumpărat tomurile din varii motive, cel mai simplu dintre ele fiind acela că omul are tendința să sacralizeze tipăritura și cu osebire romanele groase. Există dreptredincioși ai cotoarelor impozante tot așa cum există și fanatici ai umplerii rafturilor. Să nu ne amăgim cu nădejdea că publicul mare e neapărat și selectiv și că absorbția unor tiraje e dovada nevoii de cultură. Eu cred că e mai întîi dovadă că bibliotecile tip intrate dimpreună cu mobila tip în noile apartamente tip pentru familii tip cer să fie umplute cu ceva. După ce așază pe polița mersul trenurilor și vreo trei almanahuri, proprietarii de rafturi aliniază pe ele tot ce li se nimereste în cale. Cei mai mulți cumpără acum „Detectivul Rex lovește la plex” și „Rasputin — ucigașul de femei” și după ce se desfată lecturînd, cum zic activiștii condeului, scribavnicia marfă o tezaurizează în biblioteca personală. Sacrul cărților masive e tot atît de eficient ca sacul cărților scumpe. Broșurile ce se vînd atît de bine în tirajuri n-ar merge în tiraje uriașe la popor dacă ar fi și ieftine. Tot ce e pare să fie bun. Tot ce costă pare să aibă importanță. Tot ce-i celebru trece drept valoros. Cînd „Pumnul și palma” ajunge, prin „politică culturală”, între Balzac și James Clavell jocul e pentru ani mulți făcut. Rămîne acolo cîteva generații. Cărți care există dar nu trăiesc. Ce ține vie o carte e discuția ei. Cîteva generații producția în proză și vers a fruntașilor de ieri ai literaturii noastre moderne și contemporane nu va interesa nici critica, nici dascălmea, nici pe editori. Ea va compoartă o reevaluare, cîndva, dar cu măsura pitorescului, a contra-exemplului și a excentricului. Poetii de conjunctură vor fi evocați laolaltă cu George Dem Teodorescu sau Vasile Militaru. Oamenii au tendința să la pricepea de a rima și ritma drept har poetic. Cine compune anual canzani în versuri o face fiindcă nu e în stare să se structureze ca gînditor în pagini de chintesență. Neputința în cultură e dintotdeauna supraproductivă.

Să ne bucurăm, deci, că trăim filmul comic și disperat al împărțirii dreptății cu grabă și cu milă puțină. Să punem ordine în bibliotecă și în memorie. Primul semn că gîndim bine ni se arată deodată cu temerea c-am fi putut gîndi pînă aici prost.

TUDOR OCTAVIAN ■

Lanterna magică

„Omul-jigodie”

(sau cîteva cuvinte despre filmul „Ursul”)

...este un film, acesta, care a rulat și va continua să ruleze pe ecranele cinematografelelor noastre

tre: „URSUL”. Faptul cinematografic s-a născut prin 1988 (scenariu: Gérard Brach, după romanul „The Grizzly King” de James-Oliver Curwood; regia: Jean-Jacques Annaud; imaginea: Philippe Rousselot; muzica: Philippe Sarde... și încă). Iar distribuția e absolut uluitoare: La Douce (sau „dulcelel” Youk); Bart și Doc (rol dublu — personajul Kaar); Griz (în dramaticul Iskwa); Check-up (Puma)... etc.

Să vă mai spun că acestea, ultimele, sînt animale dresate?!... Să vă mai amintesc că, dincoace de ele, ar mai trebui pomenit numele unui (om) André Lacombe, „omul cu cîinii” — cîini, de asemenea dresați (și dintre care, vreo doi, au fost pare-se sacrificiați pe parcursul filmărilor!); să vă mai transmit că acel ursuleț „Dulcelel” este absolut fenomenal din punct de vedere al unor reacții strict actricești, interpretative...?!

Niște animale dresate — mă mai întreb încă, și vă întreb pe dumneavoastră — pot constitui, prin însăși devenirea lor pe marile ecran, o dramă umană?!

Marea reușită a cineaștilor francezi (nu vă luați după dialogul „vorbit” în engleză, este firesc, ursul Grizzly — cel mai mare urs din lume! — trăiește, vai!, din ce în ce mai răpus, doar în America) este exact asta: a înfățișa o dramă! Umană, prin revers. Pentru că oricît am face noi pe stăpîni, pe eroi, pe proprietarii acestui pămînt pe care l-am spurcat cu apetitul și civilizația noastră îmbucată în neștiință, întotdeauna vom tînde, vom tînji după natura vie — AIA de unde a pornit aventura noastră umană...! Și pe care, fir-ar al dracului, o facem praf așa cum putem, fiecare în parte — definitiv!

Este atît de frumos, atît de cald acest film al lui Annaud, încît — remarcînd din capul locului convenția: film semidocumentar, film semiartistic (veți vedea pînă și „visele” unor animale!), film-poem, sau film-tragic-educativ — nu poți ca, vizionîndu-l, să nu te simți nu corupt, nu culpabil, ci pur și simplu: jigodie!

Atîta doar că te simți o astfel de jigodie — nu în fața oamenilor — ceea ce ar fi un lucru extrem de simplu, între oameni jigodismul purtîndu-se precum dragostea, ura, prietenia etc. — ci în fața unor tenebre.

Pentru că numai tenebre pot însemna „poftelă” de a ucide, prin vizorul unui trăgaci: de a face să țîsnească singele, de acolo de unde numai destinul ar trebui să hotărască dacă trebuie să țîsnească singe, sau nu...!

A țî se demonstra țîe, fătura umană, că ești un „nimeni” în fața morții — de către un animal (pe care tu ai vrut să-l ucizi!), iată o idee; un gînd; un punct de meditație...!?!!

HORIA PATRAȘCU ■

P.S. — „Cumpăr, preiau, otrăv vinzătorii Alimentara, chimicale. (Șobolanul)”.

Cine are nevoie de teatru?

Poate teatrul să fie mai multă-că-viață? Poate el să salveze omul atunci cînd societatea l-a îngenucheat, l-a aruncat la marginea ca pe un gunoi? Se poate încerca... spune Timberlake Wertenbaker, autoarea piesei „Cine are nevoie de teatru?” Textul a primit în 1988 premiul pentru cea mai bună piesă a anului din Anglia. Zilele acestea a avut loc premiera pe scena Teatrului Național din București, în regia lui Andrei Șerban. După premieră Timberlake Wertenbaker a participat la o conferință de presă din care am selecționat cîteva fragmente.

● În Anglia este o anumită

Fotografie de ELENA GHERA ■

oboseală de un timp încoace. În acest moment scriitorii își caută noi subiecte întrucît ceea ce s-a petrecut în Europa de Est ne-a

influențat foarte mult. Gîndurile noastre s-au schimbat, încercăm să înțelegem această lume nouă. ● Actorii mi-au mărturisit că au simțit acest text ca pe o piesă scrisă despre România. Nu m-am așteptat să se ridice atît de mult la replica „pentru al țării bine noi din țară am plecat”. Și la Londra piesa a fost considerată actuală pentru că și noi ne confruntăm cu numeroase probleme. Subvenționarea teatrelor în ultimii zece ani a fost tăiată în mod dramatic. E din ce în ce mai greu să faci teatru la Londra. ● Pentru mine montarea lui Andrei Șerban a fost o surpriză. E prima dată cînd o vîd pusă în scenă în această modalitate plină de vitalitate. În afară de faptul că e curajoasă și dinamică e o montare de avangardă. ● Există o legătură între cele trei spectacole puse de An-

Un teatru blestemat

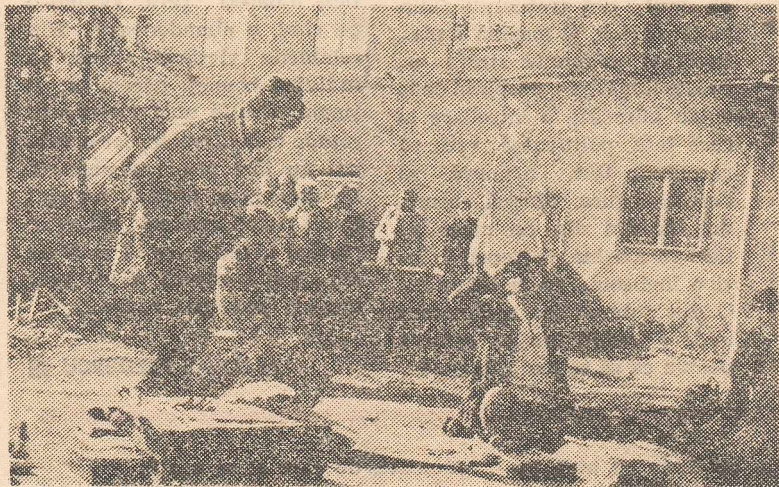
Teatrul Thalia din Sibiu a ars în anii în care la noi se instala comunismul. Era construit în 1788, primul teatru de pe teritoriul României. În locul lui s-a amenajat în '49-'50, în grabă, clădirea cinematografului Apollo. În această formulă improvizată au fost adunate teatrul românesc, teatrul german și filarmonica. Așa au trecut cele patru decenii comuniste. Pentru că Sibiu nu a fost niciodată iubit de comuniști. Nu era suficient de proletar. În toți acești ani a fost învâțat să trăiască din amintiri. Se spunea „Sibiul a fost” pentru că nu se putea spune „Sibiul este”.

„În 1938 Sibiul avea 43 de publicații dintre care 34 de cotidiene, un teatru și cinci cinematografe. Acum, după revoluție, are vreo 5 ziare, 3 cinematografe iar Teatrul de Stat nu prea există”. (Constantin Chiriac, actor).

În 22 decembrie '89, după-amiază, teatrul a ars din nou. Au luat foc magazinele cu decoruri și costume, mașinile, atelierele, adică toată zestrea teatrului.

„Nu erau decât niște magherițe”, îmi spune domnul prefect. Pentru majoritatea oamenilor, teatrul înseamnă actorul și scena. Întregul organism nevăzut în care se petrece geneza unui spectacol este considerat de către cei neavizați un factor secundar sau chiar un moft. Dar fără decoruri, fără costume nu se poate juca. Acum în teatrul din Sibiu nu se repetă nimic. Porțile s-au închis.

Le-am propus actorilor: jucați în piață iar în prologul piesei spuneți povestea voastră celor veniți să vă vadă. „Ardeleanul e alt fel de om, la el nu prind efectele acestea”, mi-au răspuns.

dreii Șerban (Trilogia antică, Audia și Cine are nevoie de teatru). El reușește să stabilească o complicitate între actor și spectator. De obicei relația actorului cu publicul este rece și formală. Aici actorul are capacitatea de a se dezvălui publicului, de a deveni vulnerabil. Iar aceasta îl determină pe spectator să gîndească, să reacționeze, să fie cu adevărat în sală. Acesta este un teatru adevărat. ● Am stat doar o săptămînă în București. Ce pot să spun decît că este o experiență năucitoare, că e greu să prinzi sensul tuturor lucrurilor. Oamenii au opinii foarte diferite. Străzile sînt triste și întunecoase. Dar oamenii sînt plini de vitalitate și farmec. Actorii sînt uluitoari. Deși este o țară în care se trăiește greu e un loc în care vrei să te reîntorci pentru că are ceva atrăgător iar oamenii de aici au ceva de spus.

AURELIA BORIGA ■

Lideri navetiști

Acum la secția română mai sînt 12 actori și 4 la cea germană. De mult ar fi trebuit organizat un concurs. Dar cine să se ocupe?! „Cînd am preluat secția germană era într-o stare jalnică. Un actor era angajat la secția română, la fel și un regizor tehnic. O actriță are suflură. Încerc să strîng o trupă pentru că este necesar cît timp există un nucleu etnic german să fie și acest teatru”. (Horațiu Mihaiu, scenograf).

Sînt și doi regizori. Cristina Ioviță, care este directoare, montează acum o piesă la Pitești. Gheorghe Marinescu stă mai mult la Rîmnicu Vilcea. Dacă aici teatrul tot se duce de ripă, iar colaborările se plătesc bine, se orientează și regizorii, doar sînt și ei oameni, nu eroi...

„Nu mai dorim directori navetiști. Nu mai vrem directori care vin aici să se căpătuiască. Aici trebuie să fie oameni care iubesc Sibiul. Ei trebuie să stea alături de noi, zi și noapte, la bine și la rău.” (Virgil Flonda, actor).

„Am sperat mult cînd a venit Tudor Popescu. Dar el ne-a înțors spatele și a fugit cînd ne era nouă mai greu. Ce a făcut domnia sa la începutul acestui an a fost o ultimă lovitură dată teatrului nostru.” (Dana Lăzărescu Popa, actriță).

„Cîrculă zvonul că Ion Besoiu se va pensiona la Bulandra și va veni director la noi. Doar peste cadavrele noastre”. Zvonul a ajuns și la prefect. „M-am gîndit că nu este totuși omul potrivit deși sîntem prieteni și consăteni.”

Disecția continuă. „Directoarea adjunctă este o fostă activistă de partid care nu are studii. Ea bate pe la diverse uși dar neputința ei din timpul comunismului își spune cuvîntul și acum. Nu i se deschide nici o ușă. Ea nu a putut face un gard ca să nu ne invadeze țiganii.” (Virgil Flonda).

În lunile care au trecut de la incendiu nu s-a schimbat nimic. Fațada teatrului are același aer jalnic de gară de personale. F

terenul unde se aflau magazinele staționează acum tiruri, sînt întinse tarabele țiganilor, se strîng gunoarele din centrul orașului.

Dacă prefectul ar fi director adjunct

„Am auzit multe promisiuni în toate aceste luni. Prefectului nostru, Nicolae Nan, îi place să monologheze, îi place rolul de personaj principal. Dar noi i-am cerut măcar un semn care să arate că în acest județ se dorește teatru.” (Dana Lăzărescu Popa)

Am vrut să aud și eu aceste promisiuni și m-am dus la Prefectură. Am aflat că s-au alocat teatrului două milioane pentru cumpărarea noilor mijloace de transport. Dar întreprinderea „Autobuzul” din Brașov a anunțat că nu le poate livra indiferent de cîte intervenții se vor face. S-au dat 25 000 pentru refacerea atelierelor. Spre finalul anului va începe reconstruirea, după documente, a Teatrului Thalia. Vor fi necesare 67 de milioane și trei ani de lucru.

Dar prefectura dă numai banii. Sumele aprobate și ajunse pe mîna unui organizator ineficient au devenit vorbe, vorbe. „Dacă eu eram director adjunct de mult erau terminate atelierele” îmi spune prefectul, care se pare că știe multe despre acest cerc vicios.

Unii semnează hîrtii. Alții plimbă hîrtii. Actorii vor să joace pentru că un actor care nu urcă pe scenă, moare. Poate de aceea au hotărît să vorbească. Și ar trebui să-i audă în primul rînd sibienii.

Virgil Flonda: „Prin acest teatru a trecut Radu Stanca. Aici au fost mulți ani buni de teatru chiar dacă presa nu a fost prezentă și nu s-a scris despre acele spectacole. Eu am venit aici cu Fătuțescu, Șerban Ionescu, Constantin Chiriac, Florin Anton. Ne-a tentat Sibiul prin personalitatea sa. E un mare spirit. Acum Sibiul are premise fabuloase. Mulți dintre sășii plecați de aici s-au realizat. Toți vor pune umărul ca Sibiul să existe.

Este adevărat că în clipa aceasta trupa nu are un lider. Dar există un mare regizor sibian, care a făcut cu noi niște spectacole importante. Se numește Iulian Vișa, este acum proprietarul unui teatru în Copenhaga. Am luat legătura cu el și ne-a spus că va veni să lucreze în Sibiu. Dorim să devină directorul nostru. Se pare că sînt șanse să obținem ca teatrul de aici să devină Național. Însă teatrul trebuie creat dinăuntru. Vișa poate să facă acest lucru așa cum a reușit și Andrei Șerban la București. Nan poate să ne dea bani, poate să construiască vechiul teatru. Dar dacă noi ca trupă nu existăm, el face o clădire, nu un teatru.”

AURELIA BORIGA ■

Correspondența literară

Amariei C. Vasile (Suceava): Am analizat și vă răspund. Aceste „îmbinări de cuvinte” nu trebuie trimise unei reviste ci colegelor dvs. de la I.U.P.S.

Domaris: Nu e nevoie să ne mai trimiteți. Doar propria dvs. editură particulară cred că nu v-ar refuza.

Marin Pascu (București): Vă înțeleg teama „pentru cum va progresa societatea din patria mea”. E într-un totuși justificată. Toți ne temem de același lucru dar ne exprimăm cu mijloace diferite. Adresați-vă cu cele 10 texte Uniunii compozitorilor, secția Muzică ușoară.

Ciurea Ovidiu (Roman): Titlurile propriilor poeme nu se pun în ghilimele. Mai cred că locul „iubitei neștirbite” de care vor-

biți într-un poem nu e „deasupra pe ghiuvetă”.

Mihăilă Veron (Ploiești): Nu Goethe a spus despre om că e o trestie gînditoare, ci Pascal. Mai gîndiți-vă!

Doru Rușei (Gura Humorului): „Dă-mi Doamne hamuri noi / viața la drum să o scot, căci noroi e-nainte, noroi e-napoi”. Să v-audă Dumnezeu cuvîntul! Ne-am saturat și noi de-atîta mizerie. Mai scrieți-ne dacă-ați reușit ceva!

Mihăilescu Dragoș (București): Întîrzierea răspunsului se datorește unor cauze firești în vremuri de holeră. Din cele trei cicluri se remarcă „scrierile pe ușa liftului”. În ansamblu, poemele sînt exerciții reflexive ale unui inginer sensibil. Citabile sînt **Fresca** și **Singurătate**: „Numai singur liniștea ce-ți cauți / o poți găsi / căci tu / singurătate / ești muzica fără refren / ce mîna omului o prinzi / de lemnul crucii”.

ION ZUBAȘCU ■

Cursa cu obstacole

Atenție la botez!

Deseori întîlnim în presa noastră cuvîntul stagnare, mai ales în legătură cu producția editurilor de stat. Apar înspăimîntător de puține cărți. Motivările sînt cunoscute: lipsa de hîrtie, de spațiu tipografic necesar, înmulțirea revistelor și gazetelor cotidiene, săptămînale, lunare. Nu se scapă din vedere nici apariția editurilor particulare, a pirateriei. După părerea noastră, factorii competenți au făcut posibilă privatizarea în domeniul editorial fără o analiză pertinentă a situației social-economice postrevoluționare și a perspectivelor. Întro oarecare măsură și presa poate fi considerată vinovată pentru situația creată, neacordînd atenția cuvenită acestui fenomen. Semnalul de alarmă a fost tras destul de tîrziu. Posibilitățile ivite în cursul democratizării, necontrolate, au înlesnit pentru unii un drum rapid spre căpătuială, provocînd daune materiale și spirituale obștei. Foamea de carte, bine speculată de afaceriști, a dus la apariția unor lucrări aparținînd subliteraturii. Kitsch-ul, produs de edituri obscure, cuibărite chiar în tipografiile de stat, se vinde la prețuri exorbitante.

Nu avem încă un ghid complet al editurilor nou create. Numărul lor crește săptămînal. Din informațiile adunate putem trage o concluzie îmbucurătoare: decentralizarea întreprinderilor care se constituie într-o nouă rețea editorială. Majoritatea noilor edituri particulare are sediul la București, dar întîlnim edituri noi la Timișoara (SIGNATA), la Cluj, ECHINOX, CLUSIUM, la Galați (PORTO-FRANCO), la Deva (MILENIUL TREI), la Craiova (ROMANĂ), la Iași (APOSTROF), la Tg. Mureș (ALPHA), la Tîrgoviște (CURTEA DOMNEASCĂ), chiar și în comuna Mîloșești din județul Ialomița (CORESI).

Este salutară tendința fondatorilor de a da noilor ateliere ale cărții denumiri atractive, cît mai originale, menite să suscite interesul și să delimiteze același timp, aria preocupărilor. Graba însă, de care am amintit mai sus, i-a lipsit pe unii fondatori de o documentare temeinică în alegerea denumirii. Izolarea culturală și lipsa informațiilor de specialitate despre care s-a mai vorbit în această rubrică au dus la apariția cîtorva denumiri ce aparțin deja unor edituri sau reviste de notorietate din țară și din străinătate. La Craiova a fost înființată CALEA EDITORIALĂ INDEPENDENTĂ EUROPA, iar la București există editura EUROPA. Chiar la Budapesta funcționează de două decenii editura EUROPA care a făcut foarte mult pentru răspîndirea literaturii române în Ungaria. Proza lui Panait Istrati, Liviu Rebreanu, Urmuz, Augustin Buzura, Constantin Toiu, Sorin Titel, Alexandru Ivasiuc sau Eugen Uricariu, volumele de poezii semnate de Ion Barbu, A. E. Bacconski, Ioan Alexandru, Mircea Ciobanu au apărut sub egida acestei edituri, în traduceri excelente și în condiții grafice de învidiat. Directorul editurii BABEL din București presupunem că nu știe că sub aceeași denumire, de ani de zile, se editează revista de mare tinută a Asociației Internaționale a Traducătorilor, care publică studii, articole și recenzii în diferite limbi. Editura FORUM din capitală are o soră mai mare, exact cu același nume, la Novi Sad, unde, nu demult, a fost publicată și antologia poezilor români din Voievodina, în limba maghiară. Nu e greu de ghicit că existența unor edituri cu nume identice poate duce, pe plan național și internațional, la încurcături de tot felul. Denumirea unei edituri este proprietatea institutiei respective și nu poate fi folosită de o altă instituție similară.

BALOGH JÓZSEF ■

Institutul Francez din București

ED. DACIA 77, TEL. 01/3634

CONFERINȚA

„SITUAȚIA ROMANULUI” ÎN FRANȚA

de Dominique FERNANDEZ

scriitor, Premiul Goncourt 1982

Martă 23 octombrie 1990
ora 18

INTRARE LIBERĂ

Reporter la 14 ani

Acolo au venit americanii!

Da! Acolo au venit americanii! Fiindcă era în joc propria lor economie. Noi îi așteptăm din '45 încoace (acum ei au nevoie de liniște!) Cum unde au venit?! În Arabia Saudită să asigure securitate deplină locurilor sfinte amenințate de „tovarășul” Saddam Hussein! Eventual și să elibereze Kuweitul de invazia irakiană. Pe noi ne-au eliberat alții. Și așa am rămas până azi. Eliberați, de sovietici.

Trecând la fondul serios al problemei, invazia irakiană din 2 august a.c., pare a reprezenta preludiul unui al III-lea război mondial. Din fericire, opinia internațională a reacționat prompt.

Iată cum o criză aparent regională, motivată de un diferend de frontieră și unul economic, între Irak și Kuweit (a II-a exportatoare de petrol din cadrul OPEC) a devenit evenimentul nr. 1 al anului, depășind importanța unificării celor două Germanii. Problema petrolului din Golf, care a îmbogățit țările producătoare, dar a adus multe lacrimi și sânge, a devenit o problemă mondială. Astfel se explică reacția violentă a S.U.A. și a țărilor occidentale la agresiunea armată împotriva Kuweitului. Aceste țări, atât de departe aparent, sînt direct lezate în interesele lor de a menține prețurile petrolului la cota actuală, de teama unei crize mondiale asemănătoare cu socurile petroliere ale deceniului trecut.

Totuși, cine participă la cumplita și binevenita blocadă totală impusă Irakului de rezoluțiile Consiliului de Securitate O.N.U. (aflat sub președinția României în aceste luni fierbinți)? În primul rînd, S.U.A., cu toate armele posibile, apoi Franța, Egiptul, Siria, Italia, Olanda, Marocul, Nigerul, Senegalul, Pakistanul, guvernul interimar afgan, Bangladeshul. Trupe disponibile oricînd, în alertă, mai au Israelul, Arabia Saudită și Turcia, iar costul staționării celorlalte trupe în zonă este suportat în bună măsură de Japonia (care nu poate interveni militar, datorită Constituției). R.F.G., la cererile disperate ale americanilor, a participat pînă acum la noua criză din Golf cu... zece aparate de protecție antichimică a militarilor americani.

Merită, însă, să fie aruncată o privire și în ograda vecinului irakian, ce dispune de o armată nu prea bine instruită (650.000 soldați, 400—500 avioane de luptă și un corp de elită, garda prezidențială, de 45.000 oameni) dar cu un imens potențial uman (în jur de 3 milioane), la care se adaugă fanatismul voluntari libieni, iordanieni, saudiți, care au cerut să fie înrolați în armata irakiană. Armamentul din dotarea acestei armate provine, însă, chiar de la cei ce aplică azi cu fermitate sancțiunile economice stabilite de O.N.U.: 50% provine din Uniunea Sovietică (importuri în valoare de 34 miliarde dolari realizate între 1983—1988). Franța a livrat armament în valoare de 16,6 miliarde dolari din 1978 pînă în prezent, în schimbul petrolului atât de prețios; S.U.A. au acordat credite financiare în valoare de 2 miliarde dolari și nu au împiedicat scurgerea de arme chineze și franceze în Irak; R.F.G.-ul a oferit Bagdadului înaltă calificare și tehnologie pentru fabricarea armei chimice. Un comerț susținut cu arme a fost promovat și de Bulgaria, care are de gînd să trimită acum un contingent redus de militari în Golf...

În cele din urmă, nici românii nu au fost mai prejos și le-au trimis bravilor soldați americani apă minerală de care aveau atîta nevoie! În schimb, ei ne-ar putea trimite petrol în rafinăriile afectate serios de criza din Golf (Irakul fiind al VIII-lea partener comercial al României). Tot noi, i-am chemat pe americani în vile și case de odihnă, pentru refacere. De astă dată vor veni! Politetea obligă! Dar vor veni invitați, și nu obligați de împrejurări...

TUDOR IORDĂCHESCU ■

Găgăuzii și nistrenii

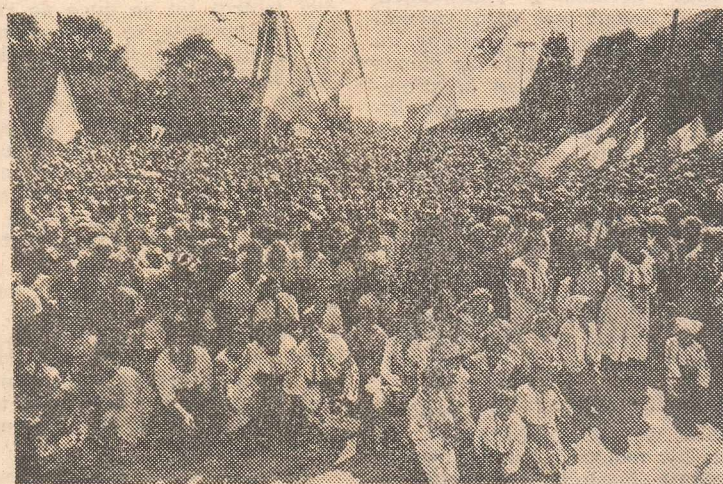
Sovietul Suprem al U.R.S.S. a acordat lui M.S. Gorbaciov, imputerniciri depline, excepționale, pe perioada de pînă la 31 martie 1992. Motivul? Stabilizarea situației precare din soviete. Soviete sau republici unionale care se confruntă, realmente, cu multe și grave probleme de natură socio-economică, în primul rînd. De bună seamă, situația vecinului de la răsărit este deosebit de complexă. Situație care este mulată, în principal, pe o anume criză generală în mai toate domeniile de activitate, probabil că începînd chiar cu sistemul de conducere.

Din nefericire, în cadrul sesiunii Sovietului Suprem din 21 septembrie a.c., la care făceam referire, M.S. Gorbaciov a făcut neașteptate „declarații ofensatoare” vizavi de R.S.S. Moldovenească. Nu transcriem aici și acum acele cuvinte de băscălie, „ori o comunitate, ori un concubinaj”... inserate de președintele sovietic. Cert este că în momentul în care dorești stabilizare în marele imperiu de la răsărit, nu te lansezi în astfel de euforie declarativă. Atari luări de cuvînt sînt de natură să dăstabilizeze, nu să reunească republicile unionale într-o mare confrerie de interese economice, în primul rînd, iar nu utopic leninist-politic. Mai mult chiar, R.S.S. Moldovenească, alături de R.S.S. Rusă și țările baltice, și-a cîștigat un anume statut de independență. Prin urmare, acest gen de luări de cuvînt reprezintă „un amestec brutal în treburile unui stat suveran, ce nu pot contribui la întărirea încrederii și înțelegerii reciproce”. Firește că astfel de declarații nechibzuite lezează înseși onoarea și demnitatea republicii suverane Moldova. Nici nu e de mirare că în ședința Sovietului Suprem al R.S.S. Moldova, din 24 septembrie a.c., s-a luat poziție promptă împotriva acelor imputerniciri excepționale ale

lui Gorbaciov, care „prezintă un pericol vădit” și, în consecință, astfel de prerogative excepționale nu ar fi trebuit să fi fost acordate. Nici nu-l de mirare că pe acest fundal

cusut cu ață roșie, pseudo-republicile găgăuză și nistreenă și-au găsit cîmp larg de acțiune. Nici pe departe nu poate fi vorba de banale tendințe separatiste, ci de ingerințe în perimetrul unui stat devenit, în sfîrșit, suveran, autonom.

DORIN SĂLĂJAN ■

Revenind, prin voința poporului său, la tradițiile firești, reaffirmînd limba română și tricolorul ca însemne ale suveranității statale. Basarabia are, acum, de înfruntat o inevitabilă diversiune din partea celor cărora nu le convine sorgintea sa românească

Correspondență din Praga

Un viol internațional

Totul s-a petrecut într-o frumescuță după-amiază a aces-tei toamne. Monika N., o fetișcană de 15 ani, se plimba pe unul din trotuarele din piața Vaclav. O mașină înmatriculată cu număr străin o prește lîngă ea; bărbatul de la volan mimează o întrebare la care fata, politicoasă, vrea să răspundă. Dar, n-apucă să deschidă gura, fiindcă, brusc, doi indivizi din cei cinci aflați în mașină, se reped la ea și o înghesuie cu ei înăuntru. O duc într-un loc necunoscut unde o închid într-o cameră pentru ca să se mai „linișteas-

că”. Plînsul, rugămintile și încercările de apărare ale fetei nu-i înduioșează deloc pe exoticii iubăreți care, violînd-o pe rînd, o abandonează. Din relatările victimei reiese că indivizii bruneți păreau a fi țigani. Grație unei intervenții rapide a polițiștilor, cei urmăriți au fost prinși și arestați. De data asta, făptașii nu sînt romii noștri ci cinci „rătăciți” români avînd între 17 și 29 de ani; toți urmează să-și primească pedeapsa cuvenită.

NICOLAE PREDESCU ■

Europa răsăriteană post-comunistă și pre-capitalistă este rezultatul unei sume de nervozități autohtone și avînd un rîcoșeu unic: cel scenariat de Gorbaciov. Occidentali au de ce se bucura pentru că pe termen scurt, au cîștigat. Dar Gorbaciov însuși este rezultatul rîcoșat al vestului care și-a găsit în această acțiune o solidaritate de zile mari. Dacă Washingtonul, Londra sau Bonn-ul, ca să ne referim la cîteva centre de iradiere, nu ar fi făcut din Gorbaciov o personalitate de mare calibru, nu l-ar fi mediatizat frenetic și nu l-ar fi transformat în groparul numărului unu al comunismului, este puțin probabil ca liderul de la Kremlin să fi avut miinile atât de dezlegate pentru a-și încheia politica. Internă și externă. În spatele oricărei bune intenții se află adesea o rea intenție încă neconfirmată. Buna intenție a fost de a stimula propagandistic și material dezghețul U.R.S.S. Reaua intenție se definește de la un semestru la altul, „nivelarea” restului personajelor sovietice. Mizînd entuziasmul pe Gorbaciov, occidentali au tasat restul reformatorilor. Insuși Elțin, personaj ajuns în topul mondial datorită propriei sale picanterii, are de luptat cu vedetismul prefabricat de vest în favoarea unui singur alergător. Ori, din ce în ce mai evident iese la suprafață un adevăr care trebuia prefigurat de mult și anume

că Gorbaciov are o reală forță de seducție dar alții ar putea adăuga la această calitate și o plauzibilitate politică pe care înșiși sovieticii sînt chemați să o confirme. Faptul îndubitabil al depășirii perestroikăi în sensul incapacității unei pseudo-reforme de a învia un organism mort, este o temă tot

șiță a sistemului, cu toate că încă încearcă. În urmă cu aproximativ un an, Gorbaciov jura că nu va îngădui dizolvarea Uniunii Sovietice. Cu ajutorul Statelor Unite, el a blocat libertatea țărilor baltice. Acum întrebarea este cît timp vor mai păstra republicile baltice ficțiunea controlului Moscovei.

muniste, de care el se agăță. Dar colapsul erei Gorbaciov este greu de acceptat pentru politicienii și intelectualii occidentali.

„Centrele de pînă acum ale cutremurului sînt S.U.A. și Japonia, unde sistemele financiare sînt supuse unor presiuni mari. Situația este destul de critică pe piața americană. Falimentul caselor de economii cu pierderi de pînă la 500 miliarde dolari este fără precedent în istorie. Pagubele se extind și asupra unor instituții financiare medii, dar și asupra celor mai mari. „Chase Manhattan”, cea de a doua bancă ca mărime, trebuie să aloce circa o sută de milioane dolari pentru riscurile iminente, deci să aibe o pierdere de circa o pătrime, adică 625 milioane dolari. Managementul a redus dividendele și concediază 5.000 angajați. Întregul sistem al marii națiuni industriale este măcinat de criză. La mijlocul lunii septembrie asigurările de stat au dat cifre alarmante: sînt amenințate cu falimentul cel puțin 35 de instituții financiare mijlocii.”

Exemplele pot continua. Pe scurt, situația a trecut de la echilibrul terorii la echilibrul crizelor, paralele. Cu deosebirea că azi occidentul trăiește o criză banală de traseu iar estul ultima criză din istoria unei lungi come: comunismul.

RADU BUDEANU ■

PLANIGLOB

Groparul numărului unu al comunismului

mai frecvent abordată de analiștii occidentali. „The New York Times” remarcă: „În interiorul Uniunii Sovietice cozile din fața brutăriilor și rafturile goale din interiorul magazinelor sînt cele ce vorbesc despre sfîrșitul erei, dacă nu și al omului politic. În cei cinci ani ai erei Gorbaciov, Uniunea Sovietică a mers cu hotărîre înapoi. Acum, el nu mai are nici o soluție ca să mai mențină în viață vreo rămă-

Toate acestea nu constituie o surpriză pentru luptătorii sovietici pentru drepturile omului, care au petrecut ani de zile în închisoare, în timp ce Gorbaciov urca scara ierarhiei sovietice. Unii dintre ei îl admiră pentru curajul de la început. Nici unul dintre cei pe care îi cunosc nu a crezut vreun moment că el va putea face imposibilul, adică să facă Uniunea Sovietică să funcționeze în cadrul structurii co-

TIB '90

Deschis între 13—21 octombrie • La deschidere a participat primul ministru Petre Roman • Peste 220 de firme românești, din care circa 100 particulare • Peste 950 de firme străine. Citeva firme participante: Shell, Rank Xerox, Philips, Siemens, Thomson, Samsung, Toyota • Zi-lele specialiștilor: 17, 19 octombrie.

În exclusivitate pentru Flacăra: „Toyota”, „Samsung” și „Thomson”

În exclusivitate pentru revista FLACĂRA au avut amabilitatea să răspundă la câteva întrebări reprezentanții firmelor Toyota-Japonia, Samsung-Coreea de Sud și Thomson-Franța.

— **Ce ne puteți spune despre compania pe care o reprezentați?**

K.M. (Koji Murakami, de la Toyota): În 1929, compania Toyota se afla pe locul doi în lume în privința cifrei de afaceri, după General Motors. În Japonia, ea este

pe primul loc. Produce anual 5 milioane de vehicule.

J.-S. P. (Jae-Soon Park de la Samsung): Compania Samsung este între primele 20 din lume și prima din Coreea de Sud. Ea exportă produse și servicii în valoare de 4 miliarde \$. 200 000 de oameni lucrează pentru Samsung. Ea este prezentă la TIB 90 cu produse electronice destinate marelui public.

M.F. (Mathieu Forestier, de origine română, de la Thomson): Thomson este numărul doi al electronicii mondiale. Are o cifră de afaceri de 120 miliarde de franci francezi și 120 000 de angajați în 49 de țări. A încheiat contracte ferme în România în valoare de 70 de milioane de franci.

— **Cu ce gânduri ați venit la TIB '90?**
K.M.: Dorim să aflăm cit mai multe despre clienții din România: ce modele își doresc și la ce prețuri. Dorim să asigurăm și service-ul și să aducem și piese de schimb.

J.-S. P.: Scopul principal este ca piața românească să afle cine este și ce face Samsung Electronics. Căutăm parteneri în România care să aibă același devotament ca al nostru. Îi vom găsi pentru că românii sunt foarte serioși, dar le lipsește sprijinul financiar. Dorim să vindem și să investim aici.

M.F.: Dorim ca produsele de electronică, audio și video ale firmei să fie cunoscute în România. Dorim să cunoaștem specialiștii români din toate întreprinderile din țară.

— **Ce știți despre economia și piața românească?**

K.M.: Sintem la curent cu schimbările politice și economice drastice din România. Așteptăm să apară foarte multe posibilități de afaceri. Am fost abordați pentru a renova unele fabrici. Am putea furniza motoare și, în schimb, să cumpărăm unele piese turnate de la dvs., dacă vor fi de calitate corespunzătoare. Do-

rim să construim o fabrică de automobile în Europa de Est. Acum avem doar vânzări în consignație.

J.-S. P.: România are tehnologii de bază în chimie, petrol, automobile și semiconductoare. România nu are datorii externe. Sint că țara dvs. se transformă foarte repede.

M.F.: Calitatea specialiștilor români este extraordinară. Din păcate calitatea și fiabilitatea produselor dvs. sint în urmă cu aproximativ 10—15 ani. Viteza de recuperare va depinde de politica economică a guvernului. Trebuie să se realizeze, în România, că televiziunea este atât de importantă ca mijloc de comunicare în masă și ca instrument de cultură, încât trebuie să se facă și eforturile umane și financiare necesare pentru a o extinde. Pe de altă parte, nu trebuie să mai repetați greșeala de a cumpăra tehnologii ieftine care se uzează foarte repede. Nu prețul este principalul factor, ci raportul calitate-preț. Sintem în negocieri avansate cu Întreprinderea Electronica pentru înființarea unei societăți mixte care are drept scop producerea a 400 000 de televizoare color anual. Am fost plăcut surprinși că partenerul român a acceptat să deținem majoritatea capitalului. Noi am participa cu tehnologie, know-how, echipamente automate de producție, iar Electronica cu clădiri, terenuri, scule și echipamente.

— **Pe ce se bazează succesul remarcabil al companiei dvs.?**

K.M.: Elementele principale sint: calitatea produselor și a serviciilor, sistemul de producție tocmai-la-timp, calitatea relațiilor dintre management și muncitori.

J.-S. P.: Angajații noștri sint foarte devotați și sacrifică mult timp pentru companie, uneori 14 ore pe zi. Avem un foarte bun sistem de formare a salariaților. Introducem imediat cea mai avansată tehnologie din lume.

M.F.: Pe mari investiții în cercetare-dezvoltare (8% din cifra de afaceri), dar în primul rind, pe calitatea produselor și a serviciilor.

— **Ce sfaturi i-ați da unui întreprinzător român?**

K.M.: Aveți nevoie de o concurență

corectă și de ajutoare financiare cu dobinzi cit mai mici.

J.-S. P.: Nu sint persoana cea mai indicată pentru a da sfaturi, dar cred că implicarea în comerț este cea mai nimerită.

M.F.: El trebuie să știe că trebuie să muncească pentru a ajunge la bogăție. Să riște dar calculat. Să nu confunde încasările cu beneficiul.

— **Ce reprezintă clientul pentru compania dvs.?**

K.M.: Clientul este Dumnezeu nostru.

J.-S. P.: Clientul este regele.

M.F.: Clientul este suveranul în toată accepțiunea acestui cuvint.

— **Care este filosofia firmei în ceea ce privește managementul, calitatea și angajații?**

K.M.: Gîndire bună, produse bune. Acesta este sloganul companiei. Angajații beneficiază de o instruire continuă.

J.-S. P.: Calitatea produselor și a serviciilor reprezintă cel mai important lucru pentru companie. Acordăm 120% atenție calității.

M.F.: Sint lucrurile esențiale care împing o afacere înainte. În privința camentilor, avem o politică de apropiere, urmărind încă din facultate pe unii dintre ei și oferindu-le în ultimii 2 ani de studiu burse. Timp de 3 ani după angajare le punem la dispoziție tot ce doresc. După 3 ani, dacă au convins, rămîn, dacă nu, pleacă. Aproximativ 5% din totalul salariatilor este folosit pentru formarea celorlalți. Dacă vom stabili o bază industrială în România vom proceda la fel. Guvernul român a acceptat propunerea noastră de a finanța și organiza un institut de management în condiții concurențiale în România.

— **Cum ar putea fi grăbit ritmul ieșirii dvs. pe piața românească?**

K.M.: De abia sintem la început. Nu avem destulă experiență. Există o problemă importantă: moneda nu este convertibilă.

M.F.: Există o diferență între discursul guvernului și reacția efectivă a structurilor inferioare. Datorită perioadei scurte nici nu ne-am așteptat să fie altfel.

ELENA G.
MIHAI

KOTRA — un nume care se impune

Domnul Sun-ki Lee, președintele prestigioasei companii sud-coree de Korea Trade Promotion Corporation, s-a întâlnit, la „Intercontinentalul” bucu e ban, cu ziariști și oameni de afaceri români. Firma are meritul de a fi stabilit relații cu țările est-europene, chiar atunci cînd, în materie de relații, sudul Coreei era prohibit. Cu atît mai mult acum, cînd economia românească are o nevoie vitală de colaborare cu țările dezvoltate, KOTRA reprezintă o șansă a economiei noastre de piață. (C. D.)

Fotografii de LEONARD CHIOVEANU

SERVICIILE de consultanță, instalare, asistență tehnică, școlarizări, elaborări de programe aplicative — contractate direct cu I.C.E.

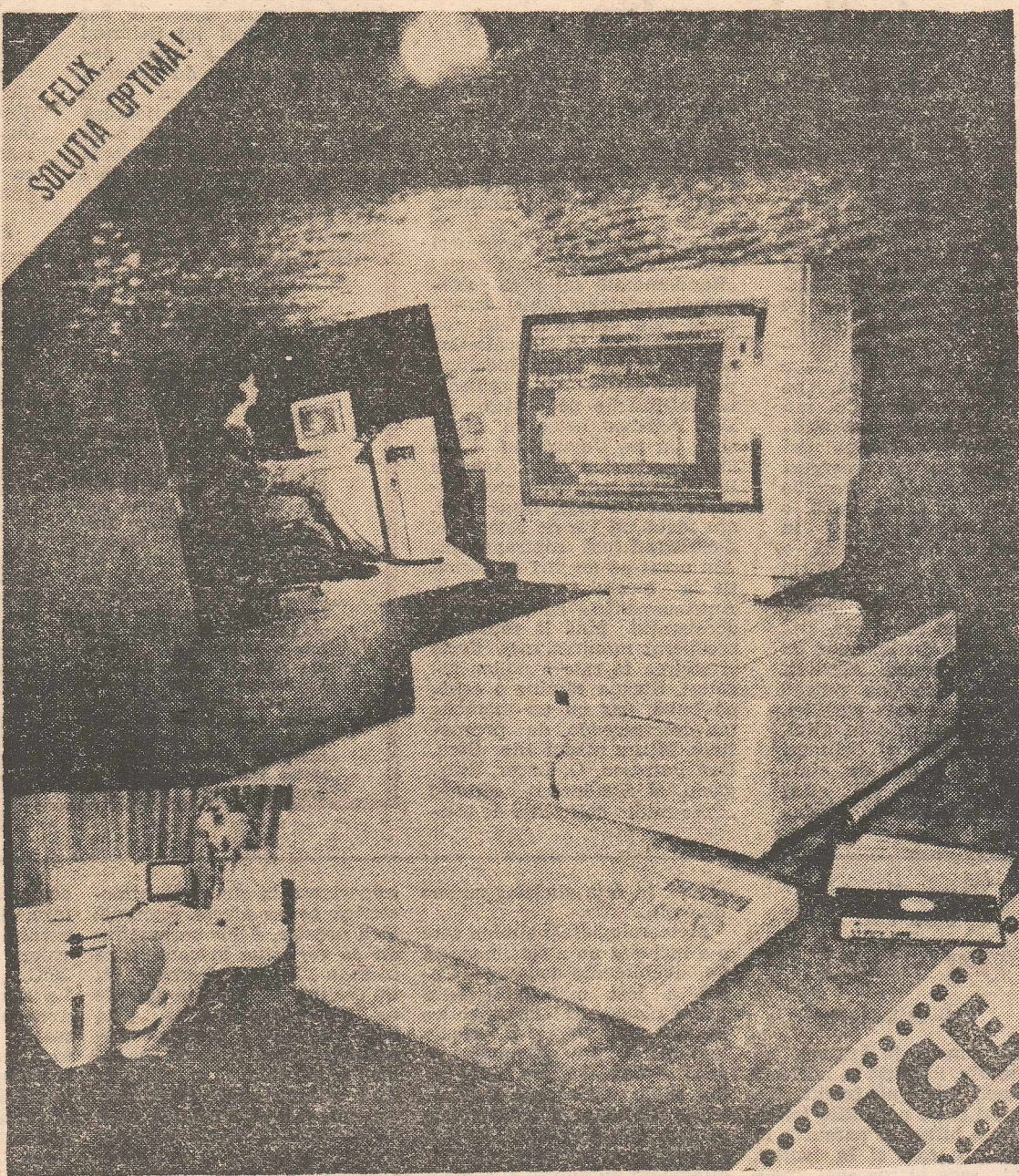
Puterea unei **REȚELE DE CALCULATOARE** reprezintă siguranța unei utilizări eficiente. În plus rețelele eterogene oferite de noi garantează dezvoltarea viitoare fără modificări în dotarea existentă.

ÎNTEPRINDEREA DE CALCULATOARE ELECTRONICE pune la dispoziția celor interesați cea mai completă gamă de echipamente de tehnică de calcul pentru configurarea de aplicații personalizate:

- minicalculatoare 16/32 biți, compatibile 100% cu modelele PDP 11 și VAX ale firmei DEC;
- microcalculatoare compatibile IBM PC/XT și AT;
- echipamente periferice: discuri magnetice de pînă la 750 MBy, monitoare color grafice de înaltă rezoluție, rețele de calculatoare, imprimante matriciale și cu laser;
- sisteme aplicative bazate pe microcalculatoare.

NU UITAȚI! În România ICE reprezintă cea mai puternică concentrare de expertiză și mijloace materiale în domeniul tehnicii de calcul, folosind mărci înregistrate ale firmelor IBM și DEC.

ÎNTEPRINDEREA DE CALCULATOARE ELECTRONICE — BUCUREȘTI, Str. Ing. G. Constantinescu nr. 2, sectorul 2, telefon: 88 22 95, telex: 11 626 felix r, telefax 88 73 20 felix r.

Presă liberă sau „Presă liberă“?

Editura Presa Liberă, o întreprindere a statului, specializată în administrarea publicațiilor (operațiuni de aprovizionare-desfacere, contabilitate etc.) și-a găsit nebănuite veleități jurnalistice. Pur și simplu, crede că poate edita publicațiile pe care le administrează. Fără îndoială, aceste pretenții sunt sugerate de „mai sus“, pentru că personalul și conducerea acestei întreprinderi cu comportament mai nou de instituție are, din câte știm, necesarul bun simț de a pricepe diferențele dintre activitatea administrativă și cea editorială.

Ce se urmărește prin această manevră? Pur și simplu, anularea de facto a libertății presei. O editură unică va dicta publicațiilor, devenite subalterne, ce și cum să facă. Dorința administratorului nostru de a ne deveni stăpîn s-a materializat relativ recent și prin faptul că și-a îngăduit să-și însușească numele publicațiilor pe care noi le edităm, înregistrându-le, fără să ne ceară aprobarea, deci ilegal, la O.S.I.M. Repetăm, această „inițiativă“ a editurii e în serviciu comandat. Știm ce se intenționează: la editură vor fi numiți oameni „orientați ideologic“ care, ca șefi ai noștri, ne vor orienta, adică dumneavoastră, cititorilor, vi se vor

oferi publicații care vă vor spune doar adevăruri convenabile. Operațiunea aceasta a îndeplinit-o, cu un succes pe care nu l-ați uitat, defuncta secție de presă a C.C. al P.C.R., direct sau prin și mai defuncta Direcție a presei și tipăriturilor.

Să precizăm cum stau, juridicește, lucrurile. Aceste publicații (de pildă, „Flacăra“, „Tineretul liber“, „Libertatea“) nu aparțin Editurii „Presa liberă“, nici statului. Înainte de revoluție, au apărut „Flacăra“ (organ al F.D.U.S.), „Scinteia tineretului“ (organ al C.C. U.T.C.) și „Informația Bucureștiului“ (organ al Comitetului municipal P.C.R.). Toate fostele structuri comuniste ale societății românești au fost, prin revoluție, dizolvate. Deci și foștii noștri editori. Colectivele redacționale ale publicațiilor amintite au hotărât să editeze publicațiile pe care le cunoașteți. Colectivul nostru a editat „Flacăra libertății“, apoi „Realitatea“, apoi, așa cum era firesc, „Flacăra“. Am utilizat, utilizăm și vom mai utiliza (cît timp vom aprecia că e convenabil economic) serviciile Editurii „Presa liberă“ pentru administrarea publicațiilor noastre. Am continuat să scoatem „Rebus“, am inventat „Flacăra-Bis“ vom

mai inventa și alte publicații. Cei care hotărâse dacă publicațiile editate de noi merită să trăiască sinteti numai dumneavoastră, cititorii, care le cumpărați sau nu.

„Flacăra“ a apărut în 1911. „Flacăra“ de acum încearcă să continue tradițiile din perioada antebelică și s-a despărțit, așa cum oricine își dă cu ușurință seama, de tot ce a fost rău în „Flacăra“ din perioada comunistă, preluind numai preocuparea publicistică pentru om și necesurile lui, care era apreciată de dumneavoastră chiar și în vremea dictaturii.

Redacția noastră a hotărât în unanimitate ca grupul de publicații „Flacăra“ să devină societate pe acțiuni, independentă sa politică dobîndind, astfel, ca necesar suport, independența economică. Nimeni nu poate pretinde, în România, că e moștenitorul F.D.U.S. ca să preia, ca editor, „Flacăra“. Publicațiile noastre sînt editate de un propriu Consiliu editor, activitatea economică urmînd a fi coordonată de un consiliu de administrație. Editurii „Presa liberă“ îi vom plăti serviciile sale și alții.

Sîntem încredințați că guvernul, atît de hotărît să asigure trecerea rapidă la economia de piață, să asigure

funcționarea structurilor democratice, că președintele și parlamentul țării au absolut tot interesul să sprijine eforturile noastre, blocînd acele „inițiative“ nefericite ale unor oameni care, avînd încă funcții de conducere, lucrează, conștient sau inconștient, împotriva intereselor țării.

Credibilitatea României în Europa nu se obține cu vorbe. În noiembrie, vom fi vizitați de o comisie a Consiliului European, care va analiza cu prioritate libertatea presei în România. Vrem din toată inima să oferim acelei comisii argumente în favoarea existenței și consolidării unei democrații autentice în România. Societatea pe acțiuni „Flacăra“ ar fi un exemplu mai convingător decît orice declarație de bune intenții.

Încalzirea presei independente într-o editură-cenzură, sufocarea presei particulare, prin măsuri economico-administrative, ar face inutilă orice încercare de a convinge Europa.

Miza nu e numai „Flacăra“, ci libertatea. Și guvernul și parlamentul știu foarte bine că nu vor trece examenul democrației dacă presa nu va fi liberă. De aceea, ne bazăm pe sprijinul lor.

Cine vrea să ne ia calitatea de editori ai publicațiilor noastre (un drept pe care ni l-am cîștigat sub gloanțe, căci atunci am hotărît apariția publicației, noua ei conducere, orientarea ei de principiu), să nu uite că tirajul însumat al publicațiilor „Flacăra“ înseamnă milioane de cititori.

PUBLICAȚIILE „FLACĂRA“

Publicațiile

Flacăra

REDACTOR ȘEF

George Arion

Redactori șefi adjuncți:

Constantin Dumitru

Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Dorin Gherghinescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATORII (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu Manolescu, Horia Pătrașcu.

■ ANCHETA - REPORTAJ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Pașcu Balaci, Petre Barbu, Radu Ciobotea, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Oltea Mutulescu, Mihail Gălățanu, Liana Tatos, Paul Viniciu, Reghina Vărvici, Corneliu Olteanu, Valeria Dorneanu.

■ CULTURA-ÎNVAȚĂMINT (2569): Ion Zubașcu, Sorina Man, Margareta Mureșan, Mihai Săndoiu.

■ FOTOREPORTAJ (2528): Paul Agarici, Gabriel Bugnar, Leonard Chioveanu, Sorin Moise, Elena Ghera, Gig Motoianu.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Maria Rogojan, Cornel Speariu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT - ADMINISTRAȚIE (2002, 2558): Constanța Balaban, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile, Dumitru Cărbunescu.

■ FLACĂRA BIS

Liviu Timbus (2128), Aurelia Boriga, Florin Condurățeanu (1700).

■ REBUS

Redactor șef adjunct

Tudor Octavian (1457)
Adrian Mitu, Alexandru Păsărin, Elena Grecescu, Bogdan Vlad, Aurel Ștefan Alexandrescu, Simona Simzianu (2036).

■ Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. **Telefoane:** 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); **secretariat redactor șef:** 2002; **redactor șef adjunct:** 2558 (C. Dumitru), 2560 (I. D. Goia); **secretar general de redacție:** 2143; **public relation:** 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ“ (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

TIPARUL:
Combinatul
poligrafic
BUCUREȘTI

16 pagini — 5 lei

Sportul în fața ușilor deschise

Derbi mai mult la pas decît la galop

■ Mai niciodată, derbiurile Dinamo—Steaua n-au rupt inima tîrului cu spectaculozitatea jocului. Punctele erau prea rivnite, rivalitățile prea tăioase ca să mai existe loc și pentru finețuri fotbalistice. Acum, cînd perechile Lăcătuș-Răducioiu, Balint-Andone, Hagi-Sabău se înfruntă doar în campionatele Italiei, Spaniei sau cupele europene, pe Dinamo a rămas totuși moștenirea meciurilor lor la baionetă. Partida de acum, citeva zile a fost și ea aspră, pe viață și pe moarte. Ca un meci de calificare, cum multe am văzut la Coppa del Mondo. Fotbalul de miercuri n-a plăcut ochiului. Greșelile s-au strîns cu sacul, după o pasă, două, urma un buf în iarbă. Dar să nu uităm că o înfrîngere ar fi atîrnat ca un bolovan de moralul tinerelor echipe în formare. Mai limpede, cu joc mai în viteză, Dinamo a plecat în buzunar cu cele două puncte. Meritat. Două minute de joc puteau însă schimba soarta partidei, fie într-un sens, fie în altul. Dacă Damaschin și Selimesi ar fi știut să profite de contraatac lor care l-a aflat doar pe Bumbescu în apăra-

re, dacă la atacul steliștilor prin Stan, dinamovistul Mihăiescu nu „rata“ autogolul, scorul nu se știe cum ar fi arătat. Dacă... ■ Am văzut cu toți lupta surdă de pe gazon, cam săracă în virtuți tehnice. După o noapte pe post de sfetnic bun, cei doi antrenori pun diagnosticul. Mulțescu: „Randamentul nu prea grozav al vedetelor Stelei se explică prin lipirea de ele, ca un plasture, a jucătorilor noștri. Meciul a fost îndelung pregătit tactic. Am premeditat infiltrările pe partea lui Dan Petrescu, setos de ofensivă, iar pe Ungureanu l-am atras pe centru după urmele lui Zamfir pentru a crea culoare lui Cheregi. După gol, am făcut un joc de așteptare, declanșînd însă contraatacuri. Am urcat pe un virf de formă de la meciul cu irlandezii. Antrenamentele cu pedala de accelerație pînă la capăt au recuperat numirea mea tirzie și sosirea în rate a noilor jucători. Steaua rămîne o echipă bună, dar cu un momentan descrescendo de perspective. Mi-au plăcut Ilie Stan, Dan Petrescu, O. Lazăr, Stîngaci. ■ Ștefănescu oftînd: „Prea multe deficiențe de con-

strucție și marcaj. Gafa de la primirea golului e o mostră. Iovan a jucat mîngea ca la handbal, marcajul la lovitura liberă a lipsit. Minea II n-a închis culoarul lui Selimesi iar Bumbescu s-a aflat de parte de Damaschin permițîndu-i să înscrie cu capul din careu. Mă îngrijorează vlăguirea echipei. Tinerii n-au rezistat partidelor și deplasărilor prea dese. Chiar fără cei 7 steliști chemați la loturi, vom folosi întreruperea campionatului pentru recuperarea

sufletului și creșterea consistenței tehnico-tactice. Dinamo a alergat mai mult mîngea, a jucat mai dintr-una, culegînd pe drept roadele. ■ În tribune, cu gîra pînă la urechi, galeriile și-au pasat insulte, culmea, cîntînd. Dacă l-ar fi văzut în vestiare pe Costică Ștefănescu și Iovan felicitîndu-l pe dinamoviști, poate nu s-ar mai fi fugărit pe străzi ca să continue meciul cu pumnii.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Spovedania unui arbitru

Tîrguieți de talcioc pe gazonul din Giulești. Nici copiii n-au văzut ofsaid la pătrunderea în dribling a craioveanului Pigulea prin apărarea rapidistă. Doar tușierul Macavel a zvîcnit steagul declanșînd furtuna. De fapt, într-un pahar cu apă. Dar iată spovedania centralului Gheorghe Constantin, împins fără voie într-o bilbilă: „Firese am fluierat golul. În timp ce Macavel îmi spunea că am greșit, rapidistii m-au înconjurat împiedicîndu-mă 6 minute să merg la centru. Am rezistat cît am putut pe decizia de gol. Conform

regulamentului, după sondația de a relua jocul 3 minute, puteam întrerupe partida. Dar în atmosfera incendiară din tribune și de pe teren, cred că era soluția cea mai rea. Pentru a scăpa de asediu, am indicat lovitură de ofsaid și am fugit la centru, arătînd, ca la început, gol valabil. Și Cîrtu, imi atrăse-se atenția, civilizat însă, că, în situația neomologării golului, își retrace echipa de pe teren. Rapidistii m-au asaltat din nou și Dumitrașcu m-a împins. L-am eliminat pe drept. Am fost suspendat pentru lipsă de fermitate 4 etape, Macavel 8. Mă mîhnește prima suspendare după zece ani de arbitraj. Nu doresc nimănui să fie obligat să ia o decizie în meciul unui vulcan“. (F.C.)

Vremurile sînt cum sînt

Dar vremea?

(17—23.X.1990)

Am ajuns și în mijlocul lui octombrie, implicit în mijlocul toamnei. Zilele au trecut rînd pe rînd și pe nesimțite toamna ne-a intrat în parcuri, în grădini, în case și în suflet. Aerul rece al toamnei ne-a trezit din visul vacanțelor și ne-a adus la realitate în fața borcanelor de zacuscă și mu-

rături, în fața sticlelor cu suc de roșii...

Meteorologic, săptămîna care s-a încheiat nu a fost marcată de evenimente deosebite. Cerul a fost mai mult senin nu a plouat (și Doamne ce ne-am mai dorit o ploaie bună!). Vîntul a suflat în general slab. Termic, zilele au fost calde, iar nopțile și diminețile răcoroase, adică normale pentru luna octombrie. Bruma a devenit un fenomen obișnuit dimineața, în nordul și centrul țării.

În săptămîna care urmează nu ne așteptăm la modificări

importante în structura atmosferică ce va afecta regiunile țării noastre. Acele barometrele se vor situa în continuare în zona „timpului frumos“. Cu un cer mai mult senin șansele de ploaie sînt minime, deci vom mai avea o vreme minunată pentru strînsul roadelor pămîntului. În ultimele două zile, în nord-vestul țării vor apărea trecători cîțiva nori, iar șansele de ploaie vor mai crește. Dimineața la ora înregistrării valorilor minime ale temperaturii, în general 0°, 10°, mai sînt condiții de producere a brumei, în regiunile

centrale și nordice. Datorită insolatiei, ziua temperatura aerului va mai urca pînă la valori cuprinse între 16°C și 26°C. La sfîrșitul săptămîinii vom avea o vreme frumoasă în toată țara. Celor ce iubesc muntele le sugerăm să profite și acum de splendidele zile ce le oferă acest octombrie, să-și ia rucsacul și să plece cu primul tren. Ce-o să fie la următorul sfîrșit de săptămîină încă nu știm, așa că, ce e în mînă...

IOANA MAȘEK ■

ULTIMA ORĂ

T.I.B.

Tîrgu-i-m-aș
și n-am
cui!